

Marktrapport

2014

VREG

Inhoudsopgave

1. De cijfers achter de energiemarkt in Vlaanderen	5
2. Energieleveranciers	9
3. Elektriciteits- en aardgasprijzen.....	35
4. Conclusies	58
Bijlage 1: Berekening Herfindahl-Hirschman index (HHI) en C3.....	59
Bijlage 2: Methodologie van het onderzoek van de prijzen	60
Bijlage 3: Overzicht van de huishoudelijke typeafnemers voor elektriciteit en aardgas	62
Bijlage 4: Overzicht van de kleine professionele typeafnemers voor elektriciteit en aardgas	63

Lijst van tabellen

Tabel 1: Indeling elektriciteitsafnemers op 31 december 2013 en 2014 in aantal toegangspunten.....	5
Tabel 2: Indeling aardgasafnemers op 31 december 2013 en 2014 in aantal toegangspunten	6
Tabel 3: Geleverde elektriciteit in Vlaanderen (exclusief verliezen) aan eindafnemers aangesloten op het transmissie- en distributienet.....	6
Tabel 4: Geleverd aardgas in Vlaanderen (exclusief verliezen) aan eindafnemers aangesloten op het vervoer- en distributienet	8
Tabel 5: Actieve elektriciteitsleveranciers per netgebied op 31 december 2014 (leveringen aan eindafnemers elektriciteit)	9
Tabel 6: Actieve aardgasleveranciers per netgebied op 31 december 2014 (leveringen aan eindafnemers)	11
Tabel 8: Jaarlijkse indicator aardgas (%) - Relatief aantal toegangspunten dat een bewuste overstap naar een andere aardgasleverancier maakte.....	14
Tabel 9: Onderverdeling naar looptijd van huishoudelijke aardgascontracten (situatie op 01/01/2015)	15
Tabel 10: Marktaandelen van leveranciers, uitgedrukt in geleverde elektrische energie in het betreffende kalenderjaar aan afnemers op het distributienet	16
Tabel 11: Marktaandeel 2013 en 2014 van de historische leveranciers op het distributienet, uitgedrukt in geleverde elektrische energie.....	18
Tabel 12: Marktaandelen elektriciteitsleveranciers, uitgedrukt in totaal aantal eindafnemers (toegangspunten) op het distributienet in het betreffende kalenderjaar	20
Tabel 13: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal huishoudelijke elektriciteitsafnemers (toegangspunten)	22
Tabel 14: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal professionele jaargelezen elektriciteitsafnemers (toegangspunten) op het distributienet in het betreffende kalenderjaar	22
Tabel 15: Marktaandelen uitgedrukt in geleverd aardgas in het betreffende kalenderjaar aan afnemers op het distributienet	23
Tabel 16: Marktaandeel 2013 en 2014 van de historische leveranciers op het distributienet, uitgedrukt in geleverd aardgas.....	25
Tabel 17: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal aardgasafnemers (toegangspunten).....	26
Tabel 18: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal huishoudelijke aardgasafnemers	27
Tabel 19: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal professionele jaargelezen aardgasafnemers (toegangspunten)	28
Tabel 20: HHI elektriciteit.....	29
Tabel 21: HHI aardgas	29
Tabel 22: HHI berekend op basis van marktaandelen in volumes	30
Tabel 23: C3 elektriciteit (in aantal toegangspunten).....	30
Tabel 24: C3 aardgas	30
Tabel 25: Aantal aangeboden contracten op de markt.....	31

Lijst van figuren

Figuur 1: Geleverde elektriciteit via het transmissienet	7
Figuur 2: Geleverde elektriciteit via het distributienet	7
Figuur 3: Geleverd aardgas via het vervoer- en distributienet	8
Figuur 4: Doelgroepen van de elektriciteitsleveranciers (situatie op 31/12/2014)	10
Figuur 5: Doelgroepen van de aardgasleveranciers (situatie op 31/12/2014)	11
Figuur 6: Marktdynamiek elektriciteit.....	13
Figuur 7: Looptijd elektriciteitscontracten	14
Figuur 8: Marktdynamiek aardgas	15
Figuur 9: Marktaandeelen van de grootste elektriciteitsleveranciers (groepen) in 2014 uitgedrukt in geleverde energie.....	17
Figuur 10: Evolutie van de marktaandeelen van de grootste elektriciteitsleveranciers (groepen) uitgedrukt in geleverde energie	18
Figuur 11: Evolutie van de marktaandeelen van de grootste elektriciteitsleveranciers uitgedrukt in aantal klanten	21
Figuur 12: Marktaandeelen van de grootste aardgasleveranciers (groepen) in 2014 uitgedrukt in geleverde energie	24
Figuur 13: Evolutie van de marktaandeelen van de grootste aardgasleveranciers (groepen) uitgedrukt in geleverde energie.....	25
Figuur 14: : Evolutie van de marktaandeelen van de grootste aardgasleveranciers uitgedrukt in totaal aantal aardgasafnemers	27
Figuur 15: Type elektriciteitscontracten	32
Figuur 16: Type aardgascontracten	33
Figuur 17: Groene contracten op de commerciële huishoudelijke markt.....	33
Figuur 18: Evolutie van de elektriciteitsprijzen voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik (typecategorie Dc, 1.600 kWh dagverbruik en 1.900 kWh nachtverbruik op jaarbasis; 3 personen)	36
Figuur 19: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik	37
Figuur 20: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik	38
Figuur 21: Verdeling van de elektriciteitsprijs voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik	39
Figuur 22: Procentuele verdeling van de onderdelen van de elektriciteitsprijs voor een gezin met een doorsnee verbruik.....	40
Figuur 23: Evolutie van de elektriciteitsprijzen voor huishoudelijke afnemers met een klein verbruik (typecategorie Da, 600 kWh verbruik op jaarbasis; 1 persoon).....	40
Figuur 24: Evolutie van de elektriciteitsfactuur voor huishoudelijke afnemers met een groot verbruik (typecategorie De, 3.600 kWh dagverbruik, 3.900 kWh nachtverbruik en 12.500 kWh exclusief nachtverbruik op jaarbasis; 4 personen).....	41
Figuur 25: Evolutie van de sociale maximumprijs en van het gewogen gemiddelde elektriciteitstarief DNB voor elektriciteit voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik.....	42
Figuur 26: Evolutie van de elektriciteitsprijzen voor kleine professionele elektriciteitsafnemers met een verbruik van 50 MWh (typecategorie Ib, 29.000 kWh dagverbruik en 21.000 kWh nachtverbruik op jaarbasis)	43
Figuur 27: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor kleine professionele afnemers.....	44
Figuur 28: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor kleine professionele afnemers ..	45
Figuur 29: Verdeling van de elektriciteitsprijs voor kleine professionele afnemers.....	46
Figuur 30: Procentuele verdeling van de onderdelen van de elektriciteitsprijs voor kleine professionele afnemers met een verbruik van 50 MWh	46
Figuur 31: Evolutie van de aardgasfactuur voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik (typecategorie D3, 23.260 kWh op jaarbasis)	47
Figuur 32: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik	48
Figuur 33: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik	49

Figuur 34: Verdeling van de aardgasprijs voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik	50
Figuur 35: Procentuele verdeling van de onderdelen van de aardgasprijs voor een gezin dat verwarmt met aardgas met een doorsnee verbruik	51
Figuur 36: Evolutie van de aardgasfactuur voor huishoudelijke afnemers met een klein verbruik die niet verwarmen met aardgas (typecategorie D1, 2.360 kWh op jaarbasis)	52
Figuur 37: Evolutie van de aardgasfactuur voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een groot verbruik (typeafnemer D3b, 34.890 kWh op jaarbasis)	52
Figuur 38: Evolutie van de sociale maximumprijs en het gewogen gemiddelde aardgastarief DNB voor aardgas voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik	53
Figuur 39: Evolutie van de aardgasprijzen voor kleine professionele aardgasafnemers met een verbruik van 116.280 kWh (typecategorie I1, 116.280 kWh op jaarbasis)	54
Figuur 40: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor kleine professionele afnemers	55
Figuur 41: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor kleine professionele afnemers	56
Figuur 42: Verdeling van de aardgasprijs voor kleine professionele afnemers	57
Figuur 43: Procentuele verdeling van de onderdelen van de totale jaarlijkse aardgasprijs voor kleine professionele afnemers met een verbruik van 116.280 kWh	57

Voorwoord

Hevige concurrentie drukt de energieprijzen, maar andere kosten stijgen...

In 2013 vonden de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen een nieuw evenwicht, na het erg woelige jaar 2012. Dat evenwicht bleef grotendeels bewaard in 2014 en dit heeft zowel positieve als negatieve aspecten.

Negatief is dat er heel wat aandacht uitging naar de bevoorradingszekerheid en dat de dreiging van stroomonderbrekingen prominent in de media was rond de jaarwisseling 2014-2015. Uiteindelijk werd de soep niet zo heet (of moet dat hier "donker" zijn?) gegeten als ze opgediend werd. Hopelijk stelde het spektakel de werking van de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt niet in een negatief daglicht bij gezinnen en bedrijven en heeft het integendeel bijgedragen aan een verdere bewustwording rond energie.

Het aantal gezinnen en bedrijven dat van energieleverancier veranderde, bleef hoog in Vlaanderen in 2014. Hoewel er nog geen data beschikbaar zijn voor de rest van Europa hoeft er geen twijfel over te bestaan dat onze energiemarkt zich opnieuw in de top van Europa handhaaft wat klantendynamiek betreft. De activiteit op de energiemarkt is dus niet uitgedoofd!

Een toe te juichen evolutie is dat het aantal klanten van de distributienetbeheerders, wat een goede indicator is voor het inschatten van de structurele energiearmoede, voor de 4de keer op rij daalde in 2014.

Ook het aantal huishoudelijke klanten met een contract dat stroom uit hernieuwbare bronnen garandeert stijgt verder in 2014, weliswaar minder spectaculair dan vorige jaren, en bedraagt nu meer dan 37%.

De gunstige evolutie van de concentratie-indexen geeft aan dat de energiemarkt verder evolueert naar een concurrentiële toestand. Nadat de voorbije twee jaar een spectaculaire positieve evolutie van de concentratiegraad merkbaar was, vertraagt deze evolutie enigszins in 2014, zodat de positieve evolutie van 2012 en begin 2013 veel minder uitgesproken doorgetrokken werd. Dit wijst erop dat de concurrentie zich meer begint af te spelen tussen de nieuwkomers en niet meer hoofdzakelijk van de historische leveranciers naar de nieuwkomers op de markt.

Symbolisch belangrijk is dat voor het eerst minder dan 50% van alle elektriciteitsleveringen in Vlaanderen op naam staat van de GDF Suez-groep: 49,57%. Uitgedrukt in aantal klanten is het marktaandeel van de groep nog veel sterker geslonken. Zo beleverde Electrabel Customer Solutions eind 2014 minder dan 42% van alle gezinnen in Vlaanderen. Bij de professionele afnemers handhaaft het marktaandeel van ECS in aantal klanten zich nog boven de 51%. Voor aardgas is dit nog veel duidelijker, met een marktaandeel van de GDF Suez-groep dat in volume onder de 39% duikt.

Ook de prijzevolutie weerspiegelt de hoge concurrentie tussen energieleveranciers. Maar waar in de aardgasmarkt onder druk van energieafnemers die van aardgasleverancier veranderen de kloof tussen de gemiddelde en de laagste prijsniveaus steeg, was dit in de elektriciteitsmarkt niet meer het geval. De marges van heel wat leveranciers liggen al dicht bij het nulpunt. De prijsdruk als gevolg van concurrentiedruk op de energiekost wordt teniet gedaan doordat andere onderdelen van de eindfactuur stijgen...

We menen dat onze constante en doorgedreven inzet voor het creëren van transparantie en het sensibiliseren van de energieafnemers de evoluties op de energiemarkt mogelijk maken en bevorderen. Ook de volgende jaren zetten we volop in op een goed werkende elektriciteits- en aardgasmarkt die tastbare voordelen voor de gezinnen en de bedrijven oplevert.

André Pictoel
Gedelegeerd bestuurder

1. De cijfers achter de energiemarkt in Vlaanderen

1.1. Indeling afnemers

Op 31 december 2014 waren in Vlaanderen 3.329.661 toegangspunten (EAN's) voor elektriciteit op het distributienet aangesloten. Eind 2013 was dit aantal 3.298.894. Dit is een stijging met 0,93%.

Onder toegangspunt verstaan we hier elk onderscheiden afnamepunt waaraan een EAN-nummer werd toegekend. Injectiepunten¹ worden niet in de statistieken meegeteld.

De toegangspunten worden in een aantal categorieën ingedeeld:

- De telegelezen afnemers van wie de meterstanden op afstand worden uitgelezen of AMR (Automatic Meter Reading);
- De maandelijks gelezen meters of MMR (Monthly Meter Reading);
- De jaarlijks gelezen meters.

Bij de jaarlijks gelezen meters wordt nog een onderscheid gemaakt tussen de huishoudelijke en de niet-huishoudelijke afnemers. Dit onderscheid wordt gemaakt op basis van het contract dat de afnemer afsluit met zijn elektriciteitsleverancier. Wanneer het leveringscontract wordt afgesloten door een onderneming² wordt de afnemer beschouwd als niet-huishoudelijk. Is dit niet het geval dan wordt de afnemer als huishoudelijk beschouwd.

Tabel 1: Indeling elektriciteitsafnemers op 31 december 2013 en 2014 in aantal toegangspunten³

CATEGORIE	2013		2014	
	AANTAL	PROCENTUEEL	AANTAL	PROCENTUEEL
AMR	25.157	0,76%	26.550	0,80%
MMR	15.110	0,46%	14.350	0,43%
Jaargelezen huishoudelijke afnemers	2.701.333	81,89%	2.721.502	81,74%
Jaargelezen niet huishoudelijke afnemers	557.294	16,89%	567.259	17,04%
TOTAAL	3.298.894	100,00%	3.329.661	100,00%

Op 31 december 2014 waren er 2.042.308 toegangspunten (EAN's) aangesloten op de Vlaamse aardgasdistributienetten. Eind 2013 was dit aantal 1.996.310. Dit is een stijging met 2,30%.

¹ Dit betekent dat EAN's waarop zowel afname als injectie plaatsvindt wel opgenomen worden in de statistieken.

² Zoals bedoeld in artikel 2, 3° van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een kruispuntbank voor ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen.

³ Deze cijfers zijn inclusief de achterliggende toegangspunten op het gesloten distributienet Brussels Airport. Achterliggende toegangspunten op een gesloten distributienet worden opgenomen in de statistieken van zodra één of meerdere van de achterliggende afnemers gebruik maken van het recht op vrije leverancierskeuze en bijgevolg meer dan één leverancier actief is op het gesloten net.

Tabel 2: Indeling aardgasafnemers op 31 december 2013 en 2014 in aantal toegangspunten

CATEGORIE	2013		2014	
	AANTAL	PROCENTUEEL	AANTAL	PROCENTUEEL
AMR	642	0,03%	786	0,04%
MMR	9.969	0,50%	10.237	0,50%
Jaargelezen huishoudelijke afnemers	1.719.353	86,13%	1.756.584	86,01%
Jaargelezen niet huishoudelijke afnemers	266.346	13,34%	274.701	13,45%
TOTAAL	1.996.310	100,00%	2.042.308	100,00%

Net als in voorgaande jaren blijft de trend van het aantal toegangspunten zowel bij elektriciteit als bij aardgas in stijgende lijn. Opnieuw zien we een lichte vertraging in de toename van het aantal aardgastoeegangspunten. De toename van het aantal toegangspunten voor aardgas kan mee verklaard worden door de extra inspanningen die de netbeheerders leveren om het in het Energiedecreet⁴ vooropgestelde aansluitbaarheidspercentage te halen. De kostenefficiëntie van verdere uitbreidingen van het aardgasnet moet echter goed bewaakt worden, in het licht van de opkomst van bijvoorbeeld warmtepompen en passief- en BijnaEnergieNeutrale-woningen. We bereiden in dit kader een Advies naar de Minister voor.

1.2. De totale hoeveelheid geleverde energie in Vlaanderen

Tabel 3: Geleverde elektriciteit in Vlaanderen (exclusief verliezen) aan eindafnemers aangesloten op het transmissie- en distributienet

	2012 (MWh)	%	2013 (MWh)	%	2014 (MWh)	%
Aan afnemers op het distributienet	37.405.848	86,55%	37.401.233	84,54%	36.019.470	82,13%
Aan afnemers op het transmissienet	5.813.783	13,45%	6.837.336	15,46%	7.838.071	17,87%
TOTAAL	43.219.631	100%	44.238.569	100%	43.857.542	100,00%

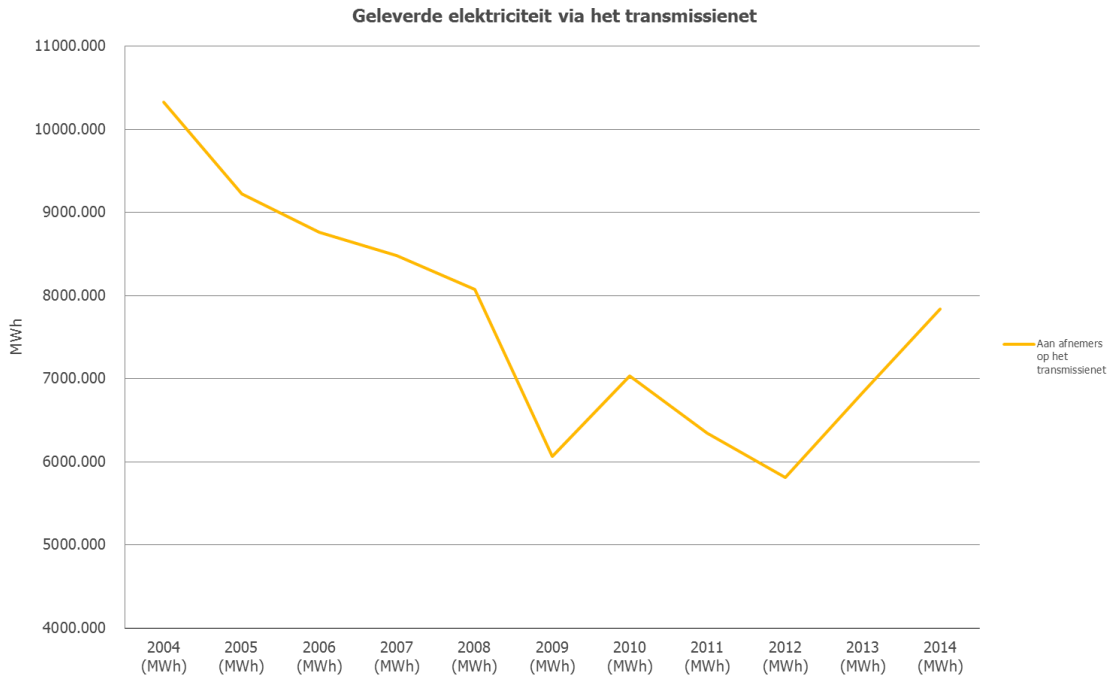
In deze cijfers zijn ook leveringen via het net door zogenaamde zelfbevoorraders inbegrepen: dat zijn energie-intensieve bedrijven die in hun stroom voorzien door zelf elektriciteit te produceren en/of zelf aan te kopen (via OTC contracten of via een energiebeurs zoals BelPEX). De aangekochte elektriciteit wordt via het transmissienet geleverd. Het volume van dergelijke stroomleveringen bedroeg in 2014 2.169.320 MWh of bijna 5% van de totale elektriciteitslevering in Vlaanderen (zijnde 43.857.742 MWh) of meer dan 27% van de totale leveringen via het transmissienet in Vlaanderen (zijnde 7.838.071 MWh).

Het valt op dat de dalende trend die zichtbaar is sinds 2004 wat betreft elektriciteit geleverd aan afnemers op het transmissienet zich sinds 2013 niet langer doorzet. Integendeel, we zien net als vorig jaar een heel significante toename van de leveringen op het transmissienet. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn enerzijds een toename in het aantal zelfbevoorraders, anderzijds gewijzigde marktomstandigheden waardoor productie-eenheden minder uren rendabel kunnen draaien en zelfbevoorraders het opportuun vinden om elektriciteit aan te kopen i.p.v. zelf te produceren.

⁴ Iedere aardgasnetbeheerder zorgt ervoor dat het geheel van de gebieden, die gelegen zijn in het geografisch afgebakende gebied waarvoor hij werd aangewezen, een aansluitbaarheidsgraad heeft van:

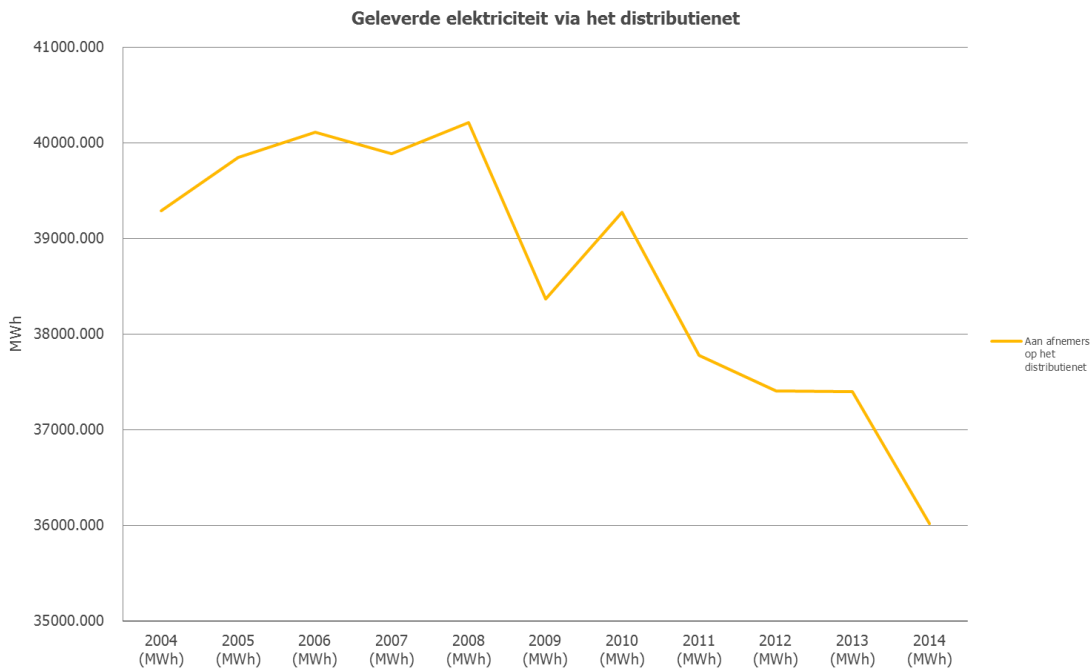
- minstens 95 % in 2015 en van 99 % in 2020 bij een evenredige ontwikkeling van de aansluitingsgraad voor die gebieden die in het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan de bestemming woongebied hebben met uitzondering van de woongebieden met landelijk karakter;
- minstens 95 % in 2020 bij een evenredige ontwikkeling van de aansluitingsgraad in woongebieden.

Figuur 1: Geleverde elektriciteit via het transmissienet

Op het distributienet speelt het fenomeen van lokale productie, maar de impact ervan is moeilijk vast te stellen. Bij lokale productie wordt de elektriciteit ook (ten dele) ter plaatse verbruikt en dus niet op het distributienet geplaatst. Om een idee te krijgen van de grootte van het eigen verbruik moet men naar de balans tussen productie en injectie kijken. Deze gegevens zijn niet altijd in een voldoende mate van detail beschikbaar. Kleinschalige PV-installaties (zonnepanelen) bijvoorbeeld hebben geen aparte injectiemeting en de productiemeting wordt door de eigenaars van deze installaties zelf gedaan en manueel doorgegeven.

Figuur 2: Geleverde elektriciteit via het distributienet

Na een beperkte daling tussen 2011 en 2012 waren de leveringen in 2013 zo goed als stabiel gebleven. Het relatief beperkte aantal geïnstalleerde PV-installaties in 2013 speelde hier zeker een rol in. De hoeveelheid geleverde stroom afgenomen op het distributienet in 2014 knoopt weer aan bij de dalende trend.

De geleverde hoeveelheid aardgas ondervindt (nog) geen invloed van lokale productie. Biogas wordt zo goed als volledig gebruikt voor elektriciteitsopwekking en niet als alternatief voor aardgas. De economische en klimatologische omstandigheden en het effect van energiebesparende maatregelen spelen een grote rol om de evolutie van de aardgasleveringen te verklaren.

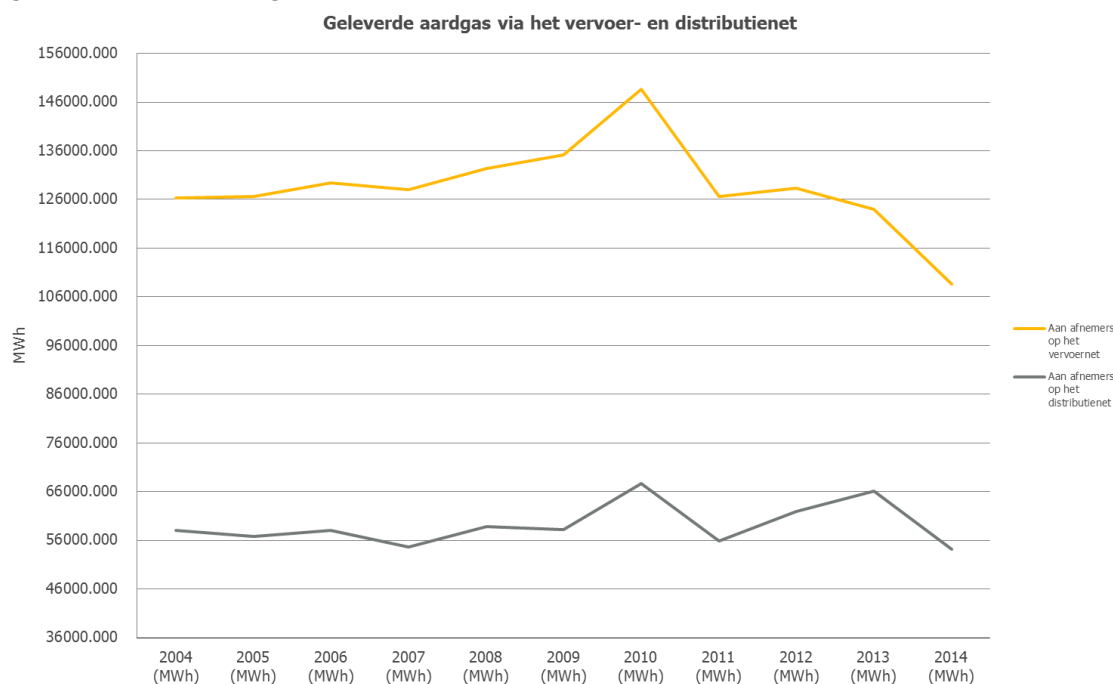
Tabel 4: Geleverd aardgas in Vlaanderen (exclusief verliezen) aan eindafnemers aangesloten op het vervoer- en distributienet

	2012 (MWh)	%	2013 (MWh)	%	2014 (MWh)	%
Aan afnemers op het distributienet	61.904.061	48,22%	66.161.329	53,40%	54.200.127	49,90%
Aan afnemers op het vervoernet	66.485.400	51,78%	57.742.930	46,60%	54.421.264	50,10%
TOTAAL	128.389.461	100%	123.904.260	100%	108.621.391	100%

Het aardgasverbruik wordt sterk bepaald door de klimatologische omstandigheden. Het aardgasverbruik via het Vlaamse distributienet daalde in 2014 met ruim 18% t.o.v. 2013. De winter van 2013 op 2014 was zacht (2014 kende 28% minder graaddagen dan 2013) en dit verklaart in belangrijke mate de daling, ondanks het stijgend aantal aardgasaansluitingen in Vlaanderen. Ook de toegenomen aandacht voor betere isolatie en hoogrendementsketels speelt hier allicht een rol.

De daling op het vervoernet staat meer in functie van de evolutie van de economische activiteit. In dit verbruik is ook de opwekking van elektriciteit door middel van aardgas opgenomen. Het gebruik van aardgascentrales voor elektriciteitsopwekking is echter sterk teruggelopen.

Figuur 3: Geleverd aardgas via het vervoer- en distributienet⁵

⁵ Deze cijfers zijn onder voorbehoud. Mogelijk zijn er nog kleine aanpassingen van de cijfers over het aardgasvervoernet.

2. Energieleveranciers

2.1. Actieve leveranciers en spreiding over netgebieden

2.1.1. Elektriciteit

Eind 2014 waren er 44 houders van een leveringsvergunning elektriciteit of elektriciteitsleveranciers die gebruik maken van de mogelijkheid om op basis van buitenlandse⁶ activiteit in Vlaanderen te leveren⁷. Dit is een aanzienlijke stijging ten opzichte van 2013, meer bepaald van 34 leveranciers in 2013 naar 44 in 2014 of een toename met ruim 29%.

Van de 44 elektriciteitsleveranciers waren er 13 die op 31/12/2014 geen enkel toegangspunt beleverden. Dit is een opmerkelijke toename omdat in 2013 slechts 3 op 34 leveranciers geen enkel toegangspunt beleverden. We zien wel een lichte daling van het aantal actieve vergunningshouders dat een beperkt aantal klanten belevt: 8 leveranciers beleverden eind 2014 minder dan 50 toegangspunten, bijvoorbeeld omdat zij enkel aan groepsvennootschappen leveren of omdat zij hun internationale klanten overal willen kunnen beleveren.

Onderstaande tabel geeft per netgebied een overzicht van het aantal elektriciteitsleveranciers dat er actief was op 31 december 2014. In de meeste netgebieden is in 2014 opnieuw een toename in de keuzemogelijkheid voor afnemers vast te stellen door een toename van het aantal actieve elektriciteitsleveranciers.

Tabel 5: Actieve elektriciteitsleveranciers per netgebied op 31 december 2014 (leveringen aan eindafnemers elektriciteit)

DISTRIBUTIE- NETBEHEERDER of GDN⁸	Aantal in 2012	Aantal in 2013	Aantal in 2014
DNB BA	8	7	9
Elia	7	13	12
Gaselwest	17	25	25
Imea	20	23	27
Imewo	19	26	26
Infracx West	16	21	25
Inter-Energa	18	23	26
Intergem	19	25	27
Intermosane	10	9	10
Iveg	17	22	25
Iveka	20	24	25
Iverlek	21	26	26
PBE	15	20	23
Sibelgas	15	18	24

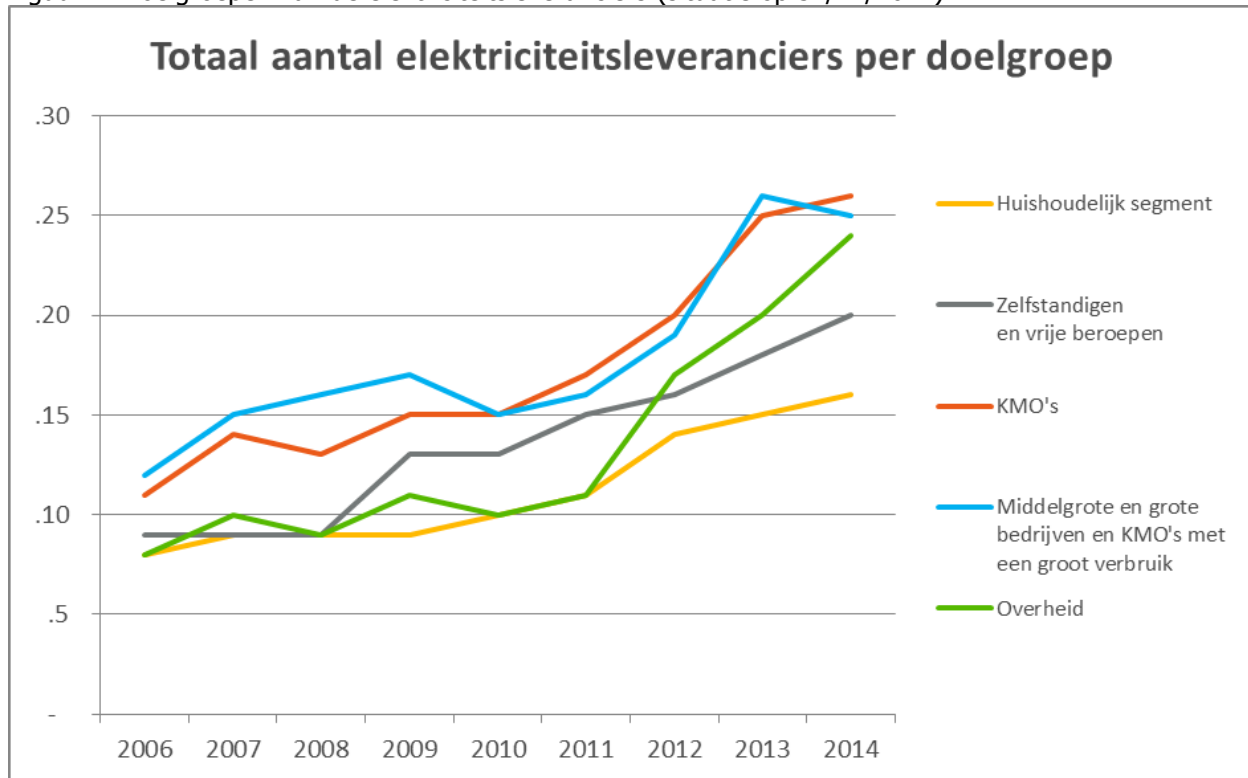
Niet alle elektriciteitsleveranciers richten zich tot dezelfde doelgroep. 16 elektriciteitsleveranciers geven aan in de huishoudelijke markt geïnteresseerd te zijn. Andere leveranciers mikken (ook) op kleine of grotere bedrijven en/of de overheid. Sommige leveranciers beleveren alle segmenten van de markt. Onderstaande tabel geeft aan tot welke doelgroep(en) de vergunde leveranciers zich bij voorkeur richten.

⁶ Dit omvat ook activiteiten in een ander Belgisch gewest of op federaal vlak (met een federale vergunning)

⁷ Leveranciers die energie willen leveren aan eindafnemers aangesloten op het distributienet in Vlaanderen moeten een leveringsvergunning aanvragen bij de VREG, tenzij ze al voldoen aan de eisen die gesteld worden door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte, de federale overheid of een andere gewestelijke bevoegde overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas. In dit laatste geval vraagt de VREG enkel dat deze bedrijven zich aanmelden.

⁸ Alleen gesloten distributienetten (GDN) waarbinnen het recht op vrije leverancierskeuze actief wordt uitgeoefend, worden meegenomen in dit overzicht.

Figuur 4: Doelgroepen van de elektriciteitsleveranciers (situatie op 31/12/2014)

In alle segmenten nam het aantal elektriciteitsleveranciers in 2014 verder toe, behalve in het segment van de 'Middelgrote en grote bedrijven en kmo's met groot verbruik', waar 5 elektriciteitsleveranciers wegvielen, en 4 nieuwe leveranciers aangaven klanten te (willen) werven. In alle segmenten van de markt zijn er voldoende elektriciteitsleveranciers aanwezig om de concurrentie te laten spelen.

Bovendien komen er nog altijd nieuwe spelers bij, of worden bestaande leveranciers actief in nieuwe segmenten van de markt. Er zijn enkele leveranciers die, in afwachting van levering, nog niet kenbaar gemaakt hebben tot welk segment ze zich gaan richten. Daartegenover staat dat er ook verschillende elektriciteitsleveranciers actief zijn die tot eenzelfde groep behoren (GDF SUEZ-groep, E.ON-groep,...) waarbinnen onderling afspraken gemaakt kunnen worden over het te benaderen marktsegment.

2.1.2. Aardgas

Eind 2014 waren er 37 aardgasleveranciers vergund of aangemeld om te mogen leveren in Vlaanderen. Dit is een aanzienlijke stijging ten opzichte van 2013, meer bepaald van 30 leveranciers in 2013 naar 37 in 2014 of een toename met ruim 23%. Van deze leveranciers waren er echter 9 die op 31/12/2014 geen enkel toegangspunt beleverden en ook 8 die minder dan 50 toegangspunten beleverden.

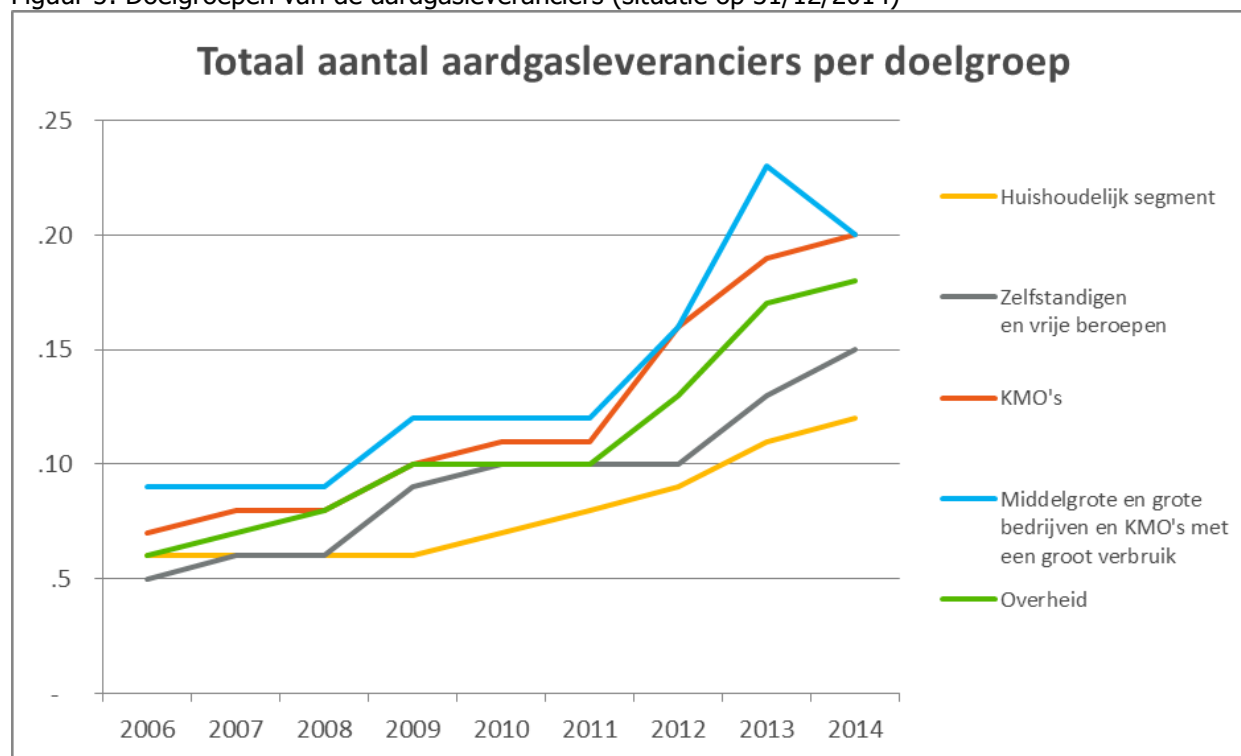
Onderstaande tabel geeft per netgebied een overzicht van het aantal aardgasleveranciers dat er actief was op 31 december 2014. Globaal genomen zien we in 2014 – behalve in Baarle-Hertog – opnieuw een sterke toename in de keuzemogelijkheid voor afnemers door een toename van het aantal actieve aardgasleveranciers.

Tabel 6: Actieve aardgasleveranciers per netgebied op 31 december 2014 (leveringen aan eindafnemers)

AARDGAS-NETBEHEERDER	Aantal in 2014	Aantal in 2013	Aantal in 2012
Gaselwest	24	20	13
Imea	21	17	12
Imewo	25	21	15
Infrac West	20	17	11
Inter-Energa	25	19	13
Enexis	1	1	1
Intergem	21	18	13
Iveg	20	15	11
Iveka	25	19	12
Iverlek	26	20	14
Sibelgas	20	17	11

Net zoals voor elektriciteit zijn er minder aardgasleveranciers geïnteresseerd in het leveren aan huishoudelijke afnemers dan in een doelgroep waar grotere volumes worden afgenomen. Toch neemt ook in deze markt het aantal aardgasleveranciers toe. Onderstaande figuur maakt duidelijk welke doelgroepen de leveranciers wensen te beleveren. Een aantal aardgasleveranciers heeft in afwachting van hun intrede op de markt nog geen doelgroepen doorgegeven.

Figuur 5: Doelgroepen van de aardgasleveranciers (situatie op 31/12/2014)

In alle segmenten nam het aantal aardgasleveranciers in 2014 verder toe, behalve in het segment van de 'Middelgrote en grote bedrijven en kmo's met groot verbruik, waar 6 aardgasleveranciers wegvielen, en drie nieuwe leveranciers aangaven klanten te (willen) werven. Het aantal aardgasleveranciers gericht op gezinnen blijft nog altijd vrij beperkt: 12 leveranciers. Hierin zit ook Eneco Consumenten BV meegeteld, die alleen in de enclave Baarle-Hertog levert. Ondanks het beperktere aantal leveranciers op de huishoudelijke aardgasmarkt in

vergelijking met de huishoudelijke elektriciteitsmarkt zegt dit niet noodzakelijk iets over het effectieve concurrentievermogen tussen deze aardgasleveranciers.

2.1.3. Fusies en overnames

In het verleden hebben fusies of overnames van energieleveranciers soms een belangrijke invloed gehad op de marktaandelen of de hoeveelheid leveranciers die actief waren in een bepaald deel van de markt. In 2014 waren er echter geen fusies of overnames⁹ die een significante invloed hadden op de Vlaamse retailmarkt voor energie.

2.2. Leverancierswissels

2.2.1. Elektriciteit

De indicator in onderstaande tabel geeft de dynamiek van de markt weer in termen van jaarlijkse leverancierswissels die het gevolg zijn van een bewuste keuze van de afnemer.

Tabel 7: Jaarlijkse indicator marktdynamiek elektriciteit (%) - Relatief aantal toegangspunten dat een bewuste overstap naar een andere elektriciteitsleverancier maakte

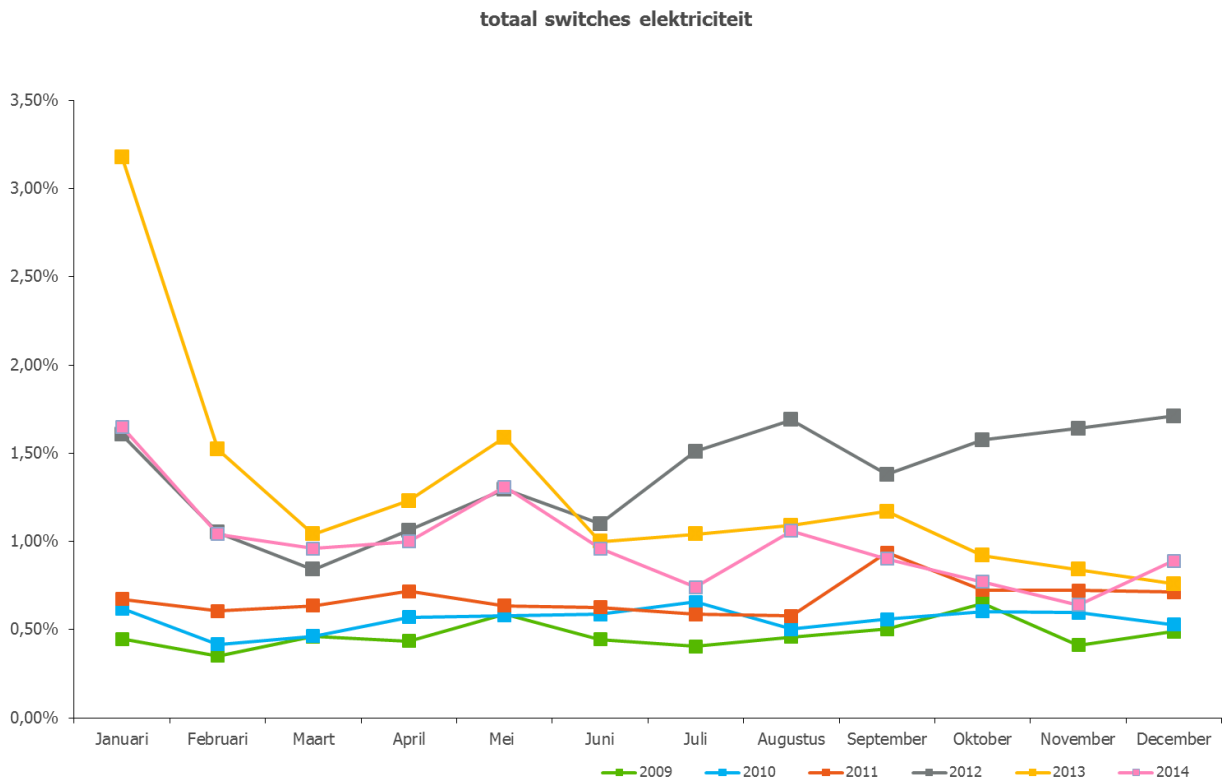
	TOTAAL
2005	4,58
2006	5,02
2007	5,59
2008	5,60
2009	5,64
2010	6,68
2011	8,15
2012	16,46
2013	15,38
2014	11,92
gemiddeld	8,50

De bewegingen van de afnemers die bij de netbeheerder (in de rol van leverancier in het kader van sociale openbaredienstverplichtingen) terecht komen nadat hun leveringscontract door een commerciële leverancier werd opgezegd, worden *niet* in de berekening meegeteld. Deze afnemers kiezen immers niet bewust voor de netbeheerder als leverancier en worden daarom niet in de indicator opgenomen.

De activiteitsgraad inzake het veranderen van elektriciteitsleverancier lag voor heel 2014 lager dan in 2013. 11,92% van de elektriciteitsklanten wisselde van leverancier. Het is opvallend dat de activiteit van de kleine bedrijven met 13,34% beduidend hoger lag dan het geval was bij de gezinnen: 11,57%. Dat was in 2013 ook zo, maar daarvoor zeker niet. Globaal bereikte het aantal wissels van elektriciteitsleverancier in 2014 het derde hoogste niveau, na het recordjaar 2012 en 2013.

⁹ Wel was er de overname van de aardgasklanten in Baarle-Hertog van Dong Energy Sales door Eneco Consumenten BV.

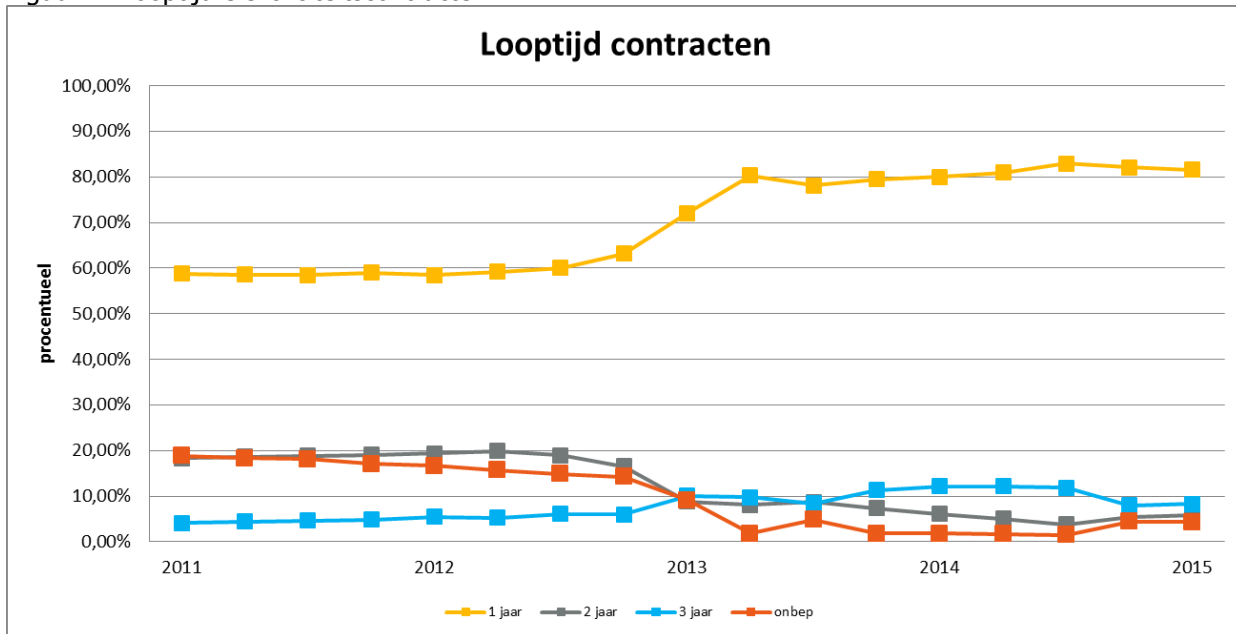
Figuur 6: Marktdynamiek elektriciteit

Zoals weergegeven in figuur 6 vertoont de activiteitsgraad in de 1ste helft van 2014 een gelijkaardig niveau en patroon als in 2012. In de 2de helft van het jaar ligt de activiteitsgraad in het algemeen lager dan in de voorbije 2 jaren. Net zoals in de voorbije jaren zijn er pieken in de activiteitsgraad in januari (wanneer een groot aantal contracten vervalt) en mei.

Omdat de meeste contracten een looptijd van een jaar hebben, zal eenzelfde toegangspunt in de meeste gevallen slechts één keer per jaar van energieleverancier veranderen. Om te weten hoeveel toegangspunten in een jaar van leverancier veranderd zijn, kunnen de maandelijkse switchpercentages dus opgeteld worden, zelfs al bestaat de kans dat een aantal toegangspunten twee of zelfs meer keren van leverancier wisselde tijdens het kalenderjaar. Zo bekeken ligt de switchdynamiek in 2014 opnieuw licht lager dan die in 2013 en 2012.

Figuur 7: Looptijd elektriciteitscontracten

Uit bovenstaande figuur blijkt dat ook op 1 januari 2015 de meeste contracten op de huishoudelijke markt in Vlaanderen nog altijd een looptijd hebben van 1 jaar. Het aandeel van de 1 jaar contracten stijgt zelfs nog t.o.v. een jaar eerder, vooral ten koste van de 3 jaar contracten. In vergelijking met het voorgaande jaar zien we verder dat de contracten van onbepaalde duur opnieuw aan populariteit winnen. Noteer dat, ondanks het afschaffen van de verbrekingsvergoedingen voor huishoudens en kmo's (tot een bepaald energieverbruik), het voor de klant toch nog relevant kan zijn om bepaalde duur-contracten af te sluiten indien dit hem een vaste energieprijs voor de contractduur garandeert.

2.2.2. Aardgas

Tabel 7: Jaarlijkse indicator aardgas (%) - Relatief aantal toegangspunten dat een bewuste overstap naar een andere aardgasleverancier maakte

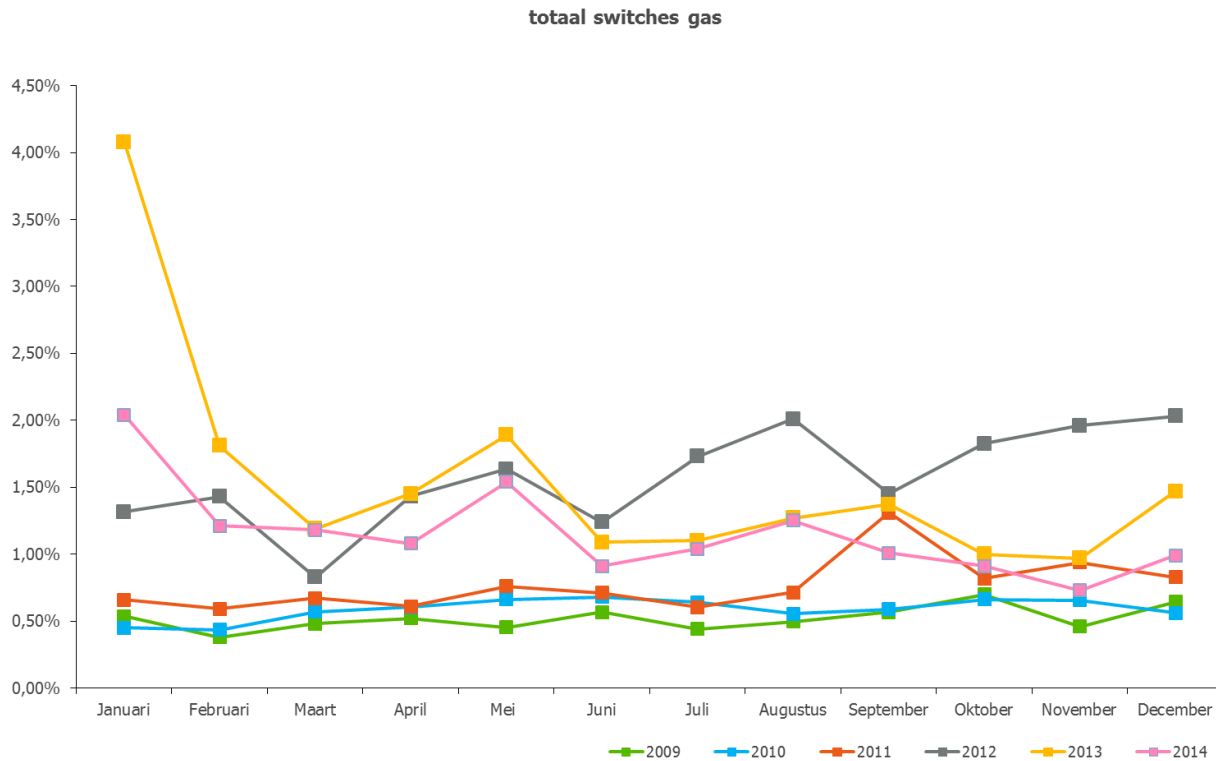
	TOTAAL
2005	4,67
2006	5,44
2007	6,90
2008	6,43
2009	6,25
2010	7,06
2011	9,22
2012	18,89
2013	18,69
2014	13,89
gemiddeld	9,74

De indicator voor de activiteitsgraad op de aardgasmarkt ligt, net als vorige jaren, gemiddeld hoger dan voor elektriciteit.

Zoals weergegeven in figuur 8 was de activiteitsgraad in 2014 wel gedurende het hele jaar lager dan in 2013. Net als bij elektriciteit zijn er pieken in de activiteitsgraad waar te nemen in januari, mei en augustus. Zowel bij

elektriciteit als bij aardgas oefenen verschillende factoren, zoals media-aandacht voor de energiemarkt, prijs, wervingsacties en groepsaankopen meer en meer invloed uit op de beslissing van klanten om van leverancier te veranderen.

Figuur 8: Marktdynamiek aardgas

Net als het geval is voor elektriciteitscontracten blijkt uit onderstaande tabel dat ook de meeste aardgascontracten voor de huishoudelijke markt in Vlaanderen een looptijd hebben van 1 jaar en dat het aantal contracten met een langere looptijd licht afneemt. Vooral de 2-jaar aardgascontracten boeten verder aan populariteit in. Het aantal contracten van onbepaalde duur stabiliseert, na een sterk neerwaartse trend in 2013. Deze tendensen worden zeker voor een deel bepaald door bijvoorbeeld het succes van de groepsaankopen die typisch tot 1-jaarcontracten leiden.

Tabel 8: Onderverdeling naar looptijd van huishoudelijke aardgascontracten (situatie op 01/01/2015)

looptijd		1 jaar	2 jaar	3 jaar	onbepaalde duur	TOTAAL
1/01/2014	aantal huishoudelijke contracten	1.630.858	39.981	117.476	14.857	1.803.172
	procentueel	90,44%	2,22%	6,51%	0,82%	100%
1/01/2015	aantal huishoudelijke contracten	1.706.686	1.722	112.243	15.861	1.836.512
	procentueel	92,93%	0,09%	6,11%	0,86%	100%

2.3. Marktaandelen van de energieleveranciers

2.3.1. Elektriciteit

Onderstaande tabel geeft naast de marktaandelen¹⁰ ook de datum van de toekenning van de leveringsvergunning voor elektriciteit, en indien relevant, de datum van opheffing ervan, weer.

Tabel 9: Marktaandelen van leveranciers, uitgedrukt in geleverde elektrische energie in het betreffende kalenderjaar aan afnemers op het distributienet

LEVERANCIER	2004	2012	2013	2014	Datum vergunning
Electrabel Customer Solutions NV	52,30%	39,73%	35,11%	34,27%	27/05/2002
EDF Luminus NV	1,55%	20,48%	20,53%	19,80%	8/03/2006
Electrabel NV	23,46%	16,16%	15,15%	15,30%	20/12/2001
eni gas&power NV	3,93%	9,16%	8,87%	8,88%	16/10/2012
E.ON Belgium NV	0,74%	4,28%	3,91%	4,63%	22/10/2002
Essent Belgium NV	1,32%	3,33%	4,80%	4,32%	3/12/2002
Lampiris NV	0,00%	2,26%	3,63%	3,12%	8/12/2004
Eneco België BV	<0,01%	1,77%	2,71%	2,32%	19/07/2004
Scholt Energy Control NV	NVT	0,47%	0,92%	1,08%	18/11/2009
Novos Luxembourg SA	NVT	0,13%	0,44%	1,04%	1/02/2011
Netbeheerders	0,10%	0,90%	0,89%	0,86%	
Powerhouse BV	NVT	NVT	0,33%	0,83%	18/09/2012
OCTA+ Energie NV	NVT	0,20%	0,49%	0,71%	25/08/2009
Elexys NV	NVT	0,14%	0,40%	0,57%	22/06/2010
WE Power NV	NVT	NVT	0,23%	0,46%	3/10/2012
Axpo France & Benelux NV	NVT	NVT	0,27%	0,42%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ⁽¹⁾
Ecopower CVBA	0,03%	0,25%	0,26%	0,25%	2/04/2002
Elegant BVBA	NVT	0,09%	0,23%	0,21%	13/01/2009
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	0,11%	0,16%	0,15%	0,15%	15/07/2002
Belpower International NV	NVT	0,16%	0,17%	0,14%	8/09/2009
Energie I&V België BVBA	NVT	NVT	0,08%	0,12%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ⁽¹⁾
Watz BVBA	NVT	<0,01%	0,03%	0,12%	13/09/2012
E.ON Global Commodities	NVT	0,09%	0,10%	0,09%	14/03/2006
Trevious NV	NVT	0,02%	0,10%	0,09%	24/11/2011
Elindus BVBA	NVT	NVT	<0,01%	0,07%	31/01/2013
Energie der Nederlanden BV	NVT	0,08%	0,11%	0,06%	4/10/2005
Belgian Eco Energy NV	NVT	0,00%	0,02%	0,05%	21/08/2012
Wase Wind CVBA	NVT	0,04%	0,04%	0,04%	8/11/2005
Delta Energy Belgium NV	NVT	0,02%	0,02%	0,02%	18/10/2011
Electrawinds Distributie NV	NVT	<0,01%	0,01%	0,01%	30/03/2010
Energie 2030 Agence SA	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ⁽¹⁾
Direct Energie Belgium NV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ⁽¹⁾
Energy People BVBA	NVT	NVT	NVT	<0,01%	1/07/2014
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ⁽¹⁾
Rewind Energy	NVT	NVT	NVT	<0,01%	20/08/2014
Vlaams Energiebedrijf	NVT	NVT	NVT	<0,01%	30/04/2014
Endesa Energia SAU	NVT	<0,01%	<0,01%	0,00%	27/02/2007
Energy Cluster NV	NVT	NVT	<0,01%	0,00%	10/07/2012
RWE Supply & Trading GmbH	NVT	NVT	NVT	0,00%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ⁽¹⁾
DB Energie GmbH	NVT	0,05%	NVT	NVT	8/12/2008-21/10/2013
Trianel Energie BV	<0,01%	0,00%	NVT	NVT	4/02/2003-25/01/2013
RWE Energy Belgium N.V.	NVT	NVT	NVT	NVT	09/03/2009-06/09/2011
Nidera Handelscompagnie BV	NVT	NVT	NVT	NVT	26/09/2007-15/02/2011
EDF Belgium NV	NVT	NVT	NVT	NVT	31/05/2005-15/02/2011
Electricité de France (EDF) NV	1,15%	NVT	NVT	NVT	27/02/2007 - 22/08/2006
Eneco Energiehandelsbedrijf BV	0,06%	NVT	NVT	NVT	01/04/2003-25/10/2005
Luminus NV	14,91%	NVT	NVT	NVT	11/03/2002-22/08/2006
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	

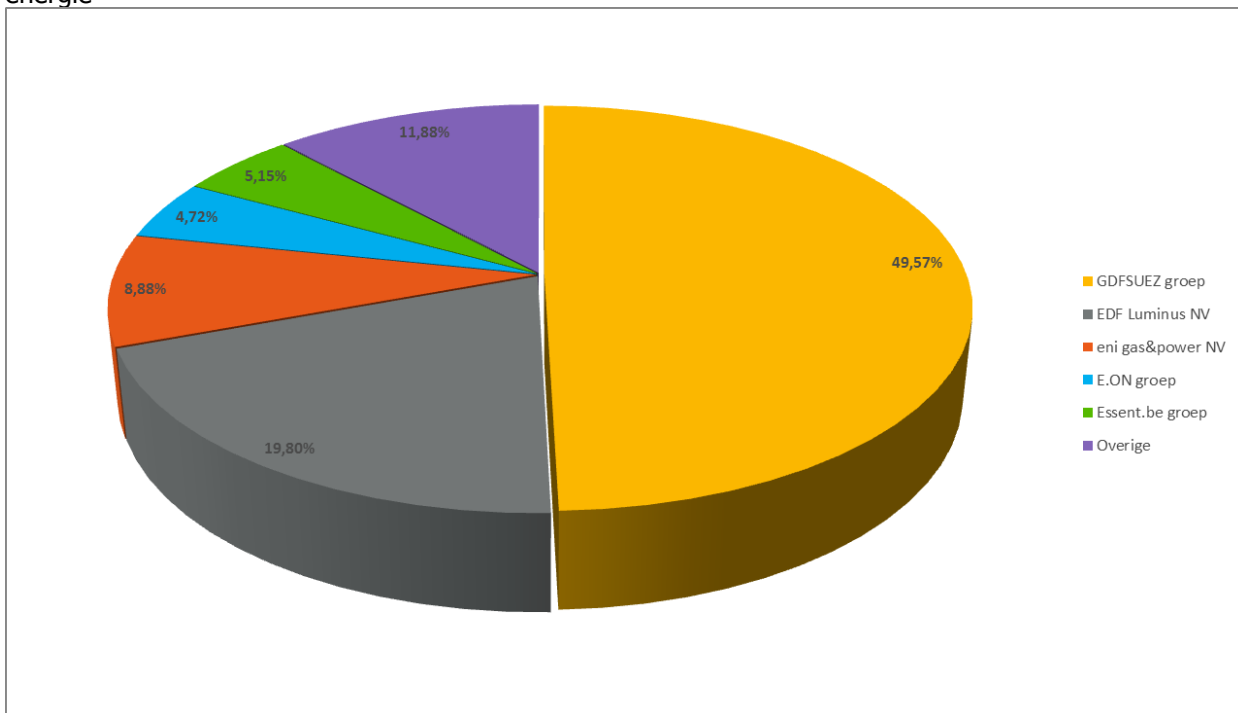
⁽¹⁾ Een leveringsvergunning van de VREG is niet vereist indien een leverancier reeds voldoet aan de eisen die gesteld worden door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte, de federale overheid of een andere gewestelijke bevoegde overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas.

¹⁰ De marktaandelen in dit hoofdstuk worden berekend op basis van de gegevens van de netbeheerders. Omdat de gegevens van derden afkomstig zijn, kunnen we niet voor de juistheid ervan instaan. Het gebruik van de informatie is dan ook voor eigen rekening en risico. De cijfergegevens dienen enkel als indicatie van de werking van de energiemarkt.

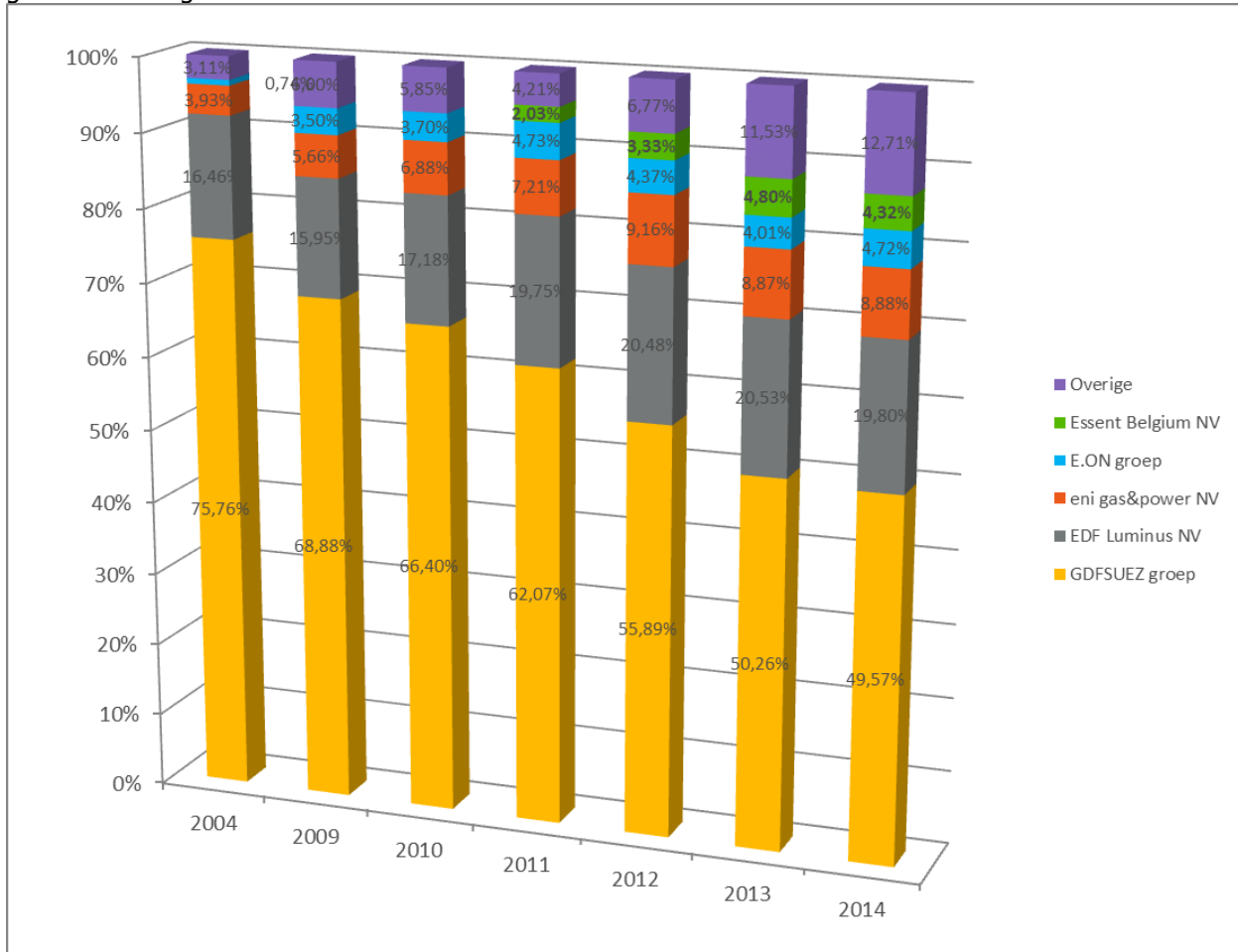
Gemeten in hoeveelheid geleverde energie blijft EDF Luminus ook in 2014 de tweede belangrijkste elektriciteitsleverancier, na de GDF Suez-groep (Electrabel Customer Solutions en Electrabel). Daarna volgt eni gas & power. E.ON Belgium springt opnieuw over Essent Belgium, dat enig marktaandeel inlevert. Dan volgen, zoals vorig jaar, Lampiris en Eneco België. Nieuwkomers zoals Scholt, Enovos, Powerhouse, Octa+, Elexys, WE Power en Axpo France & Benelux slaagden erin om op korte tijd een relatief aanzienlijk marktaandeel op te bouwen en zagen ook het voorbije jaar hun marktaandeel toenemen. Het marktaandeel in volume van Electrabel Customer Solutions daalde opnieuw in 2014, terwijl dat van Electrabel licht steeg.

Figuren 9 en 10 stellen de marktaandelen van de grootste elektriciteitsleveranciers grafisch voor. Hierbij werden de verschillende bedrijven die tot één groep behoren samengeteld: Electrabel Customer Solutions en Electrabel vormen samen de groep GDF Suez, E.ON Belgium en E.ON Global Commodities vormen samen de E.ON groep, eni gas & power en eni SpA vormen samen de groep eni en Essent, Powerhouse en RWE Supply & Trading vormen samen de groep Essent. Enkel partijen met een marktaandeel van minimaal 2% worden afzonderlijk weergegeven. Hun aantal is gelijk gebleven t.o.v. 2013. De leveranciers met een kleiner marktaandeel zitten in de groep "Overige". Uit de figuur blijkt dat voor het eerst minder dan 50% van alle elektriciteitsleveringen op naam staat van de GDF Suez-groep: 49,57%. Vorig jaar was dit nog net iets meer dan 50%. In 2004, het eerste volledige jaar na de vrijmaking, bedroeg het marktaandeel nog bijna 76%.

Figuur 9: Marktaandelen van de grootste elektriciteitsleveranciers (groepen) in 2014 uitgedrukt in geleverde energie

Figuur 10: Evolutie van de marktaandelen van de grootste elektriciteitsleveranciers (groepen) uitgedrukt in geleverde energie

Tabel 10 geeft de positie weer van de elektriciteitsleveranciers die in hun specifieke wingebied als erfgenamen van de historische situatie¹¹ kunnen worden beschouwd. Om die reden werd het marktaandeel van Electrabel Customer Solutions (ECS) samengeteld met dat van Electrabel. Het marktaandeel van de leveringen onder de merknaam Luminus kan sinds de fusie met SPE niet meer eenduidig worden bepaald. Noch City Power, noch SPE kregen in het verleden klanten toegewezen in een of ander netgebied. Daarom wordt het marktaandeel van EDF Luminus in zijn geheel vermeld.

Tabel 10: Marktaandeel 2013 en 2014 van de historische leveranciers op het distributienet, uitgedrukt in geleverde elektrische energie

NETGEBIED(EN) MET ALS HISTORISCHE LEVERANCIER		ECS + Electrabel	EDF Luminus = SPE + Luminus + City Power	Overige Leveranciers + DNB	TOTAAL
2013	"netgebied" Electrabel Customer Solutions N.V.	53,14%	15,90%	24,36%	100%
	"netgebied" Luminus N.V.	20,95%	47,86%	25,54%	100%
2014	"netgebied" Electrabel Customer Solutions N.V.	51,46%	16,00%	32,54%	100%
	"netgebied" Luminus N.V.	19,64%	43,30%	37,06%	100%

¹¹ Noteer dat er zijn sinds eind 2012 geen afnemers van elektriciteit of aardgas meer zijn die aan standaardvoorwaarden beleverd worden. Alle standaardleveranciers beslisten eind 2012 om deze klanten identieke voorwaarden aan te bieden als deze van hun meest populaire contract.

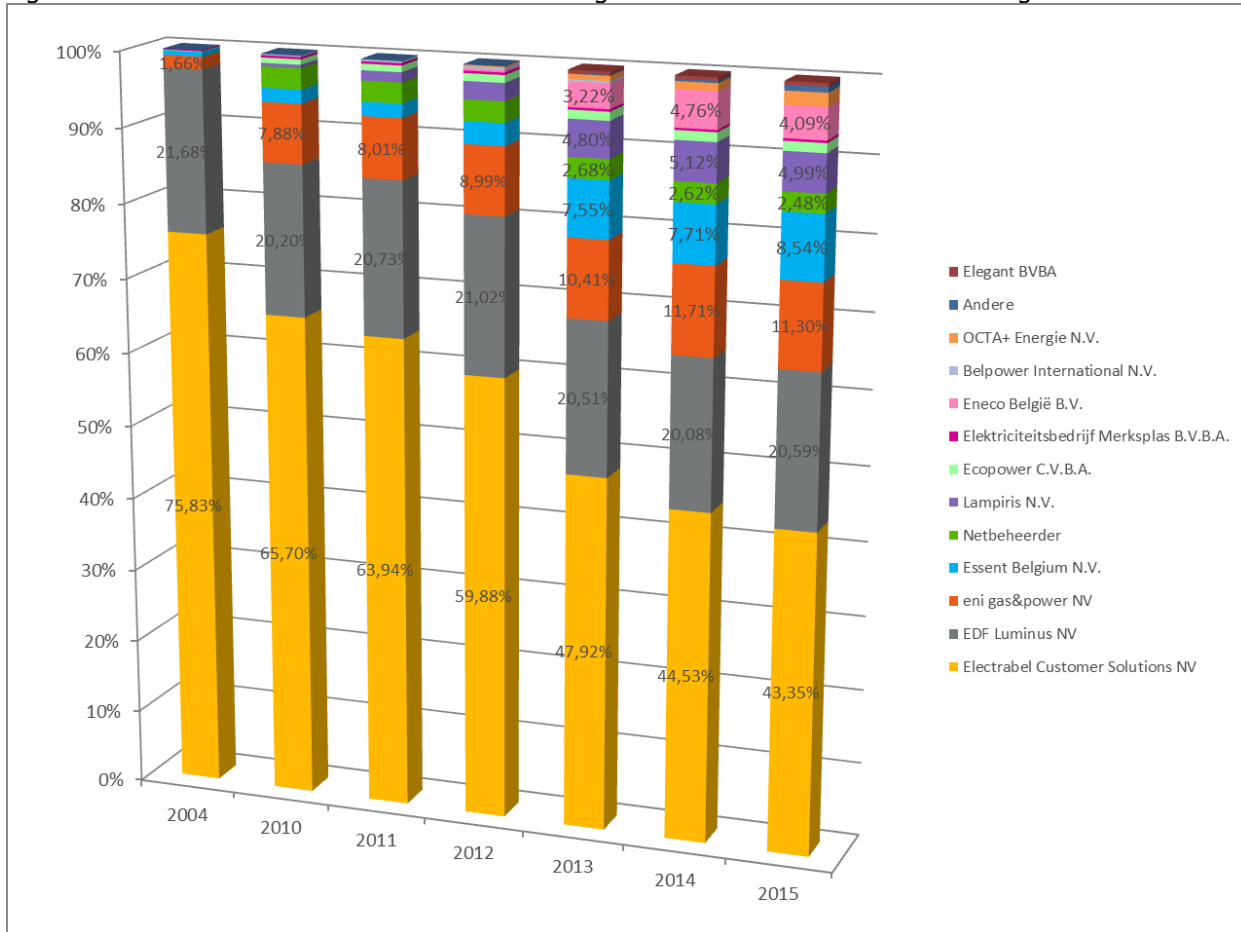
Het is duidelijk dat Electrabel/ECS in zijn wingebied nog steeds de dominante marktspeeler blijft, maar dat deze dominantie toch sterk verminderde doorheen de afgelopen jaren. Het marktaandeel van EDF Luminus in zijn historisch wingebied ligt enigszins lager en nam eveneens het voorbije jaar verder af.

De volgende drie tabellen geven het marktaandeel van de individuele elektriciteitsleveranciers weer op basis van het aantal eindafnemers dat ze op 1 januari 2015 beleveren en de marktaandelen van de vorige jaren.

Tabel 11: Marktaandelen elektriciteitsleveranciers, uitgedrukt in totaal aantal eindafnemers (toegangspunten) op het distributienet in het betreffende kalenderjaar

LEVERANCIER	1/01/2004	1/01/2012	1/01/2013	1/01/2014	1/01/2015
Electrabel Customer Solutions NV	75,83%	59,88%	47,92%	44,53%	43,35%
EDF Luminus NV	0,01%	21,02%	20,51%	20,08%	20,59%
eni gas&power NV	1,66%	8,99%	10,41%	11,71%	11,30%
Essent Belgium NV	0,60%	2,94%	7,55%	7,71%	8,54%
Lampiris NV	NVT	2,32%	4,80%	5,12%	4,99%
Eneco België BV	NVT	0,29%	3,22%	4,76%	4,09%
Netbeheerder	0,00%	2,74%	2,68%	2,62%	2,48%
OCTA+ Energie NV	NVT	0,01%	0,66%	0,98%	1,73%
Ecopower CVBA	0,07%	0,99%	1,14%	1,22%	1,23%
Elegant BVBA	NVT	<0,01%	0,41%	0,42%	0,46%
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	0,15%	0,32%	0,31%	0,30%	0,32%
Belpower International NV	NVT	0,26%	0,28%	0,25%	0,21%
Vlaams Energiebedrijf NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,18%
Watz BVBA	NVT	NVT	<0,01%	0,09%	0,17%
Elexys NV	NVT	<0,01%	0,02%	0,05%	0,09%
Wase Wind CVBA	NVT	0,03%	0,04%	0,04%	0,06%
E.ON Belgium NV	<0,01%	0,01%	0,02%	0,04%	0,06%
Elindus BVBA	NVT	NVT	NVT	<0,01%	0,04%
WE POWER NV	NVT	NVT	0,00%	0,02%	0,02%
Scholt Energy Control NV	NVT	<0,01%	<0,01%	0,01%	0,02%
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,02%
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%	0,02%
Trevion NV	NVT	<0,01%	<0,01%	0,01%	0,01%
Electrabel NV	0,01%	0,01%	<0,01%	<0,01%	0,01%
Energie 2030 Agence SA	NVT	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%
Powerhouse BV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%
Enovos Luxembourg SA	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Axpo Benelux SA	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Delta Energy Belgium NV	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
E.ON Global Commodities SE	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Electrawinds Distributie NV	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Energy People BVBA	NVT	NVT	NVT	NVT	<0,01%
Energy Cluster NV	NVT	NVT	0,00%	0,00%	0,00%
Endesa Energia SAU	NVT	<0,01%	<0,01%	0,00%	0,00%
Energie der Nederlanden BV	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	0,00%
Groene Energie Administratie BVBA	NVT	NVT	0,00%	0,00%	0,00%
GETEC Energie Aktiengesellschaft	NVT	NVT	NVT	0,00%	0,00%
Comfort Energy NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Danske Energie S/A	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Direct Energie Belgium NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Energie I&V België BVBA	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
eni S.p.A.	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Rewind Energy NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
RWE Supply & Trading GmbH	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Total Gas & Power Belgium NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
DB Energie GmbH	NVT	<0,01%	0,00%	NVT	NVT
Pfalzwerke AG	NVT	0,00%	NVT	NVT	NVT
Trianel Energie BV	<0,01%	0,00%	NVT	NVT	NVT
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%

Figuur 11: Evolutie van de marktaandelen van de grootste elektriciteitsleveranciers uitgedrukt in aantal klanten

Tabel 11 en figuur 11 geven de marktaandelen weer van de verschillende elektriciteitsleveranciers op basis van het totaal aantal toegangspunten. Het gaat hier zowel om telegelezen, maandgelezen als jaargelezen afnemers en zowel over professionele als huishoudelijke afnemers.

Specifiek voor de huishoudelijke elektriciteitsafnemers komen we tot het overzicht in tabel 12.

Huishoudelijke afnemers kunnen door hun distributienetbeheerder van elektriciteit en aardgas voorzien worden in het kader van de sociale openbaredienstverplichtingen als zij hun energiefactuur niet kunnen betalen. Dit kan ook tijdelijk om andere redenen gebeuren dan om wanbetaling, bijvoorbeeld in geval van een verkeerd gelopen verhuizing. Wanneer er om één of andere reden geen leveringscontract meer bestaat met een commerciële leverancier springt de netbeheerder tijdelijk in. Net als in 2013 daalde het marktaandeel van de netbeheerder in 2014 opnieuw licht. Met 2,96% bekleeden de netbeheerders in het huishoudelijke elektriciteitssegment de zevende plaats net als in 2013. Dit betekent wel nog dat ongeveer één op 34 gezinnen in Vlaanderen beleverd wordt door hun netbeheerder.

Tabel 12: Marktaandeel leveranciers uitgedrukt in totaal aantal huishoudelijke elektriciteitsafnemers (toegangspunten)

LEVERANCIER	1/01/2004	1/01/2012	1/01/2013	1/01/2014	1/01/2015
Electrabel Customer Solutions NV	75,69%	58,73%	45,86%	42,72%	41,71%
EDF Luminus NV	0,01%	20,76%	20,02%	19,59%	19,90%
eni gas&power NV	1,61%	9,32%	10,47%	11,51%	11,75%
Essent Belgium NV	0,60%	3,19%	8,46%	8,34%	9,15%
Lampiris NV	NVT	2,46%	5,22%	5,66%	5,28%
Eneco België BV	NVT	0,30%	3,65%	5,50%	4,69%
Netbeheerder	0,00%	3,26%	3,19%	3,11%	2,96%
OCTA+ Energie NV	NVT	0,20%	0,71%	1,01%	1,87%
Ecopower CVBA	0,08%	1,13%	1,32%	1,42%	1,43%
Elegant BVBA	0,00%	<0,01%	0,42%	0,44%	0,49%
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	0,15%	0,33%	0,32%	0,31%	0,33%
Belpower International NV	NVT	0,29%	0,32%	0,28%	0,24%
Watz BVBA	NVT	NVT	<0,01%	0,05%	0,11%
Wase Wind CVBA	NVT	0,03%	0,04%	0,04%	0,05%
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,02%
Elexys N.V.	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	0,01%
Energie 2030 Agence SA	NVT	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%
Trevion NV	NVT	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Elindus BVBA	NVT	NVT	NVT	0,00%	<0,01%
Scholt Energy Control NV	NVT	NVT	0,00%	0,00%	<0,01%
Energy People BVBA	NVT	NVT	NVT	NVT	<0,01%
E.ON Belgium NV	<0,01%	0,00%	<0,01%	0,00%	0,00%
Endesa Energia SAU	NVT	<0,01	0,00%	0,00%	0,00%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 13: Marktaandeel leveranciers uitgedrukt in totaal aantal professionele jaargelezen elektriciteitsafnemers (toegangspunten) op het distributienet in het betreffende kalenderjaar

LEVERANCIER	1/01/2004	1/01/2012	1/01/2013	1/01/2014	1/01/2015
Electrabel Customer Solutions NV	76,53%	66,56%	58,41%	53,52%	51,70%
EDF Luminus NV	0,03%	21,66%	22,23%	21,73%	23,11%
eni gas&power NV	1,88%	7,15%	10,10%	12,79%	9,61%
Essent Belgium NV	0,58%	1,66%	3,28%	4,92%	5,94%
Lampiris NV	NVT	1,58%	2,71%	2,54%	3,47%
Eneco België BV	NVT	0,19%	1,17%	1,40%	1,35%
OCTA+ Energie NV	NVT	0,15%	0,46%	0,84%	1,12%
Vlaams Energiebedrijf NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,76%
Watz BVBA	NVT	NVT	0,00%	0,30%	0,45%
Elexys NV	NVT	<0,01%	0,08%	0,20%	0,39%
Netbeheerder	0,00%	0,31%	0,37%	0,43%	0,36%
Elegant BVBA	0,00%	<0,01%	0,37%	0,38%	0,35%
Ecopower CVBA	0,03%	0,30%	0,32%	0,34%	0,33%
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	0,13%	0,29%	0,28%	0,27%	0,30%
Elindus BVBA	NVT	NVT	NVT	0,04%	0,22%
E.ON Belgium NV	0,01%	<0,01%	0,03%	0,07%	0,15%
Wase Wind CVBA	NVT	0,03%	0,04%	0,04%	0,14%
Belpower International NV	NVT	0,11%	0,11%	0,10%	0,08%
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	<0,01%	0,02%	0,08%
Trevion NV	NVT	0,00%	0,03%	0,05%	0,04%
WE POWER NV	NVT	NVT	0,00%	0,02%	0,02%
Scholt Energy Control NV	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	0,02%
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,01%
Energie 2030 Agence SA	NVT	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%
Enovos Luxembourg S.A.	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Electrawinds Distributie NV	NVT	0,00%	0,00%	<0,01%	<0,01%
Electrabel NV	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Trianel Energie BV	<0,01%	0,00%	0,00%	NVT	NVT
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%

2.3.2. Aardgas

Onderstaande tabel geeft de marktaandelen van de tijdens 2014 actieve aardgasleveranciers weer. Naast de marktaandelen wordt ook de datum van toekenning en eventueel de datum van opheffing van de leveringsvergunning vermeld.

Tabel 14: Marktaandelen uitgedrukt in geleverd aardgas in het betreffende kalenderjaar aan afnemers op het distributienet

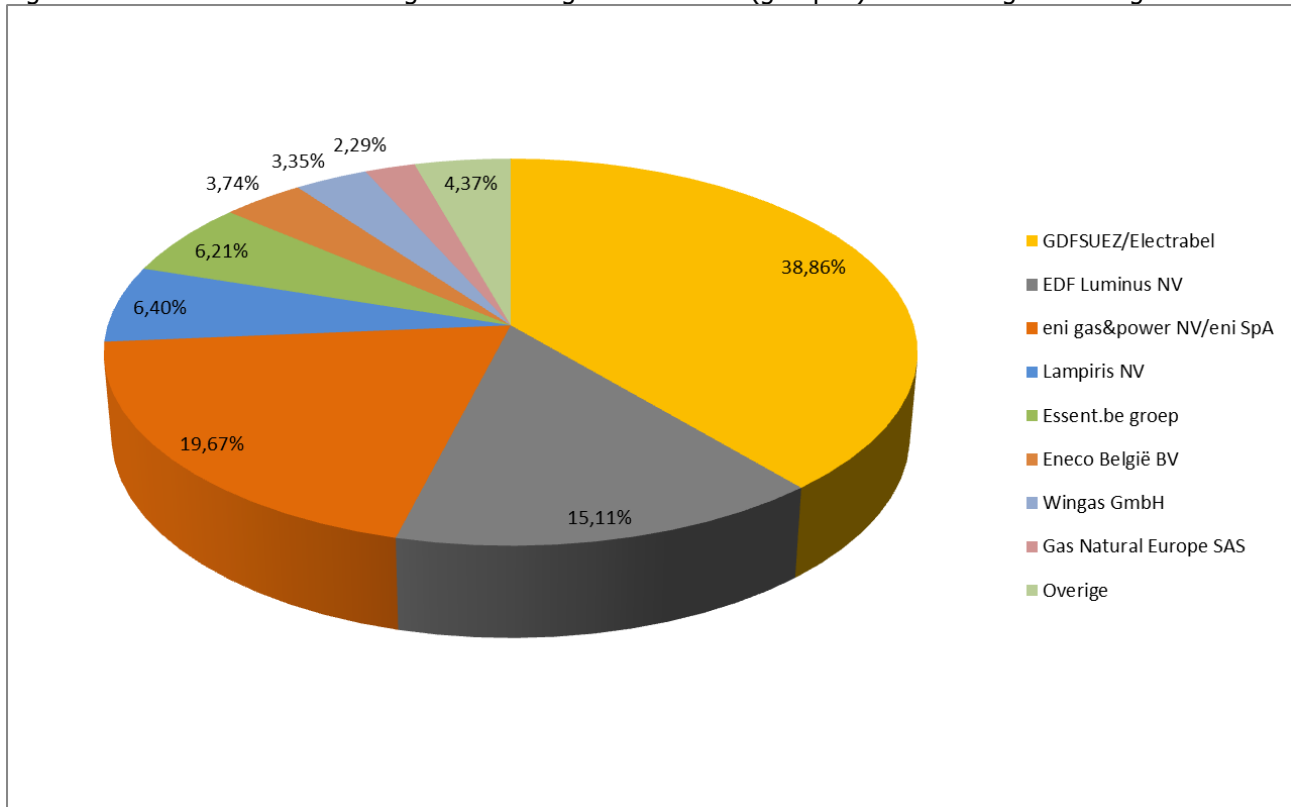
AARDGASLEVERANCIER	2004	2012	2013	2014	Datum vergunning
Electrabel Customer Solutions NV	72,37%	47,90%	38,31%	36,65%	22/04/2003
eni gas&power NV	7,86%	15,39%	17,80%	17,63%	3/12/2002
EDF Luminus NV	<0,01%	16,70%	16,67%	15,11%	14/04/2004
Lampiris NV	NVT	4,99%	7,23%	6,40%	28/08/2007
Essent Belgium NV	0,16%	4,56%	6,65%	5,65%	27/01/2004
Eneco België BV	NVT	2,58%	4,53%	3,74%	17/04/2007
Wingas GmbH	0,78%	2,27%	2,07%	3,35%	19/12/2002
GAS Natural Europe SAS	NVT	0,83%	1,46%	2,29%	1/06/2010
eni SpA	NVT	NVT	NVT	2,04%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Netbeheerders	0,18%	1,58%	1,50%	1,35%	
OCTA+ Energie NV	NVT	0,26%	0,71%	1,03%	25/08/2009
Powerhouse	NVT	NVT	NVT	0,56%	18/12/2012
GDF SUEZ	5,43%	2,01%	1,11%	0,55%	16/12/2002
GETEC Energie Aktiengesellschaft	NVT	NVT	0,17%	0,49%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	0,01%	0,33%	0,32%	0,28%	17/08/2004
Statoil A.S.A.	NVT	0,04%	0,04%	0,25%	7/12/2010
Scholt Energy Control	NVT	NVT	0,18%	0,25%	13/01/2009
Elegant BVBA	NVT	0,05%	0,17%	0,17%	13/01/2009
Total Gas & Power	NVT	NVT	NVT	0,08%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Enovos Luxembourg SA	NVT	0,03%	0,04%	0,04%	1/02/2011
NatGAS AG	NVT	NVT	0,03%	0,03%	26/01/2011
Antargaz Belgium NV	NVT	NVT	0,01%	0,14%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Elexys NV	NVT	0,01%	0,02%	0,06%	21/08/2012
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	0,01%	0,06%	21/08/2012
Axpo Benelux SA	NVT	NVT	NVT	0,05%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Eneco Consumenten BV	NVT	NVT	NVT	0,04%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Watz BVBA	NVT	NVT	< 0,01%	0,02%	30/07/2013
Electrabel N.V.	NVT	0,00%	0,00%	1,66%	9/12/2009
Société Européenne de Gestion de l'Energie SA	NVT	NVT	< 0,01%	0,01%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	< 0,01%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Energy Logistics & Services GmbH	NVT	0,40%	0,21%	0,00%	23/11/2010
E.ON Belgium NV	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	18/09/2007
E.ON Ruhrgas A.G.	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	28/01/2003
Comfort Energy NV	NVT	NVT	NVT	0,00%	16/09/2014
Coretec Trading SPRL	NVT	NVT	NVT	0,00%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Direct Energy	NVT	NVT	NVT	0,00%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Elindus	NVT	NVT	NVT	0,00%	15/07/2014
Energy Cluster NV	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	10/07/2012
Groene Energie Administratie BVBA	NVT	NVT	0,00%	0,00%	Geen leveringsvergunning van de VREG vereist ¹
Vlaams Energiebedrijf NV	NVT	NVT	NVT	0,00%	30/04/2014
Dong Energy Sales BV	0,04%	0,04%	0,03%	NVT	29/09/2005
RWE Energy Belgium	NVT	NVT	NVT	NVT	09/03/2009-06/09/2011
EDF Belgium N.V.	NVT	NVT	NVT	NVT	29/11/2005-15/02/2011
ALG Négoce S.A.	NVT	NVT	NVT	NVT	10/05/2005-22/08/2006
City Power N.V.	0,18%	NVT	NVT	NVT	14/04/2004-22/08/2006
RWE Energy Nederland N.V.	NVT	NVT	NVT	NVT	23/08/2005-01/06/2010
Luminus N.V.	12,99%	NVT	NVT	NVT	16/12/2002-22/08/2006
Thenergo N.V.	NVT	NVT	NVT	NVT	9/05/2006-16/09/2008
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	

¹ Een leveringsvergunning van de VREG is niet vereist indien een leverancier reeds voldoet aan de eisen die gesteld worden door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte, de federale overheid of een andere gewestelijke bevoegde overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas.

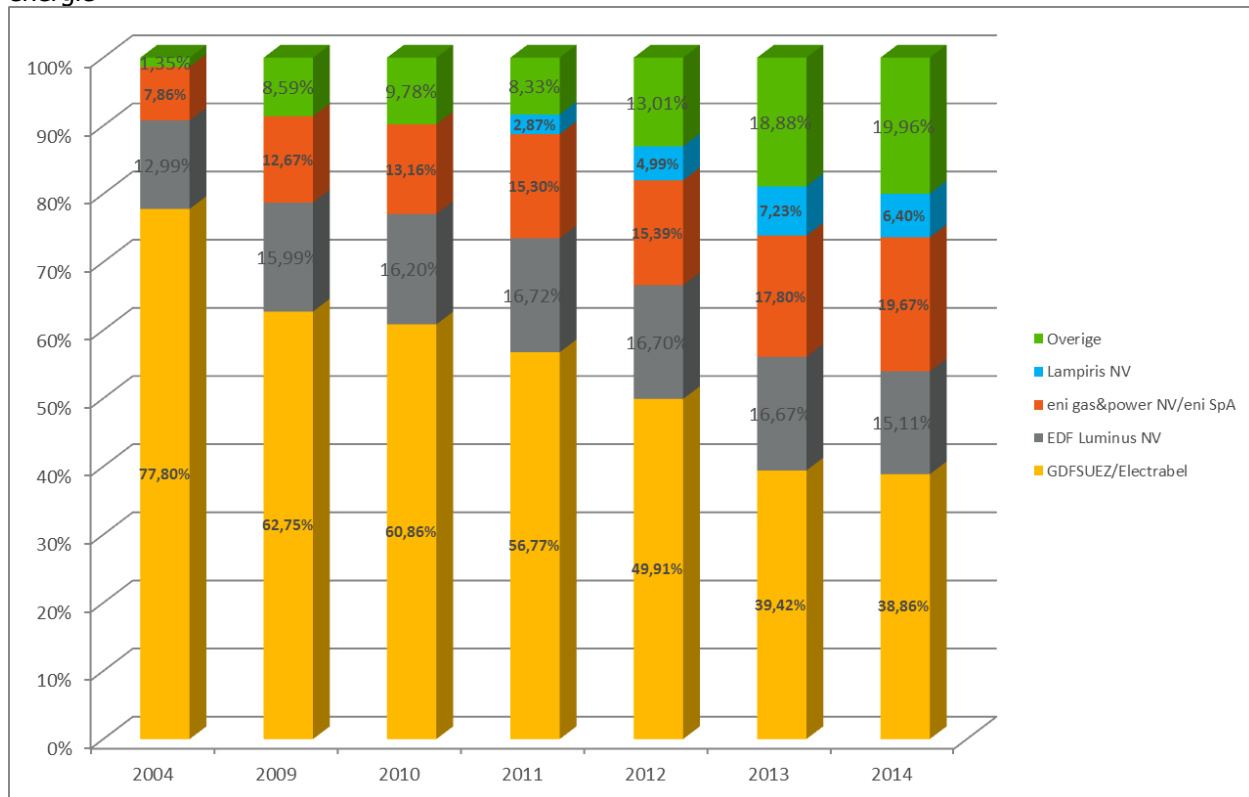
Figuren 12 en 13 geven de marktaandelen uitgedrukt in geleverde hoeveelheid energie van de grootste (groepen) aardgasleveranciers grafisch weer. Hierbij werden de verschillende bedrijven die tot één groep behoren samengeteld: Electrabel, Electrabel Customer Solutions en GDF Suez vormen samen de groep GDF Suez, eni gas & power en eni SpA vormen samen de groep eni en Essent en Powerhouse vormen samen de groep Essent.

Enkel partijen met een marktaandeel van minimaal 2% worden afzonderlijk vermeld. Hun aantal is met 2 toegenomen t.o.v. 2013. De leveranciers met een kleiner marktaandeel zitten in de groep "Overige". De groep GDF Suez neemt nog steeds het grootste deel van de leveringen op het distributienet voor haar rekening. De dominantie van de groep GDF Suez is sterk afgenomen tussen 2010 en 2013, in 2014 is de positie quasi stabiel gebleven.

Figuur 12: Marktaandelen van de grootste aardgasleveranciers (groepen) in 2014 uitgedrukt in geleverde energie

Figuur 13: Evolutie van de marktaandelen van de grootste aardgasleveranciers (groepen) uitgedrukt in geleverde energie

Onderstaande tabel geeft de positie weer van de marktspelers die als de erfgenamen van de situatie vóór de vrijmaking kunnen worden beschouwd. Net als voor elektriciteit behoudt Electrabel Customer Solutions nog steeds een dominante marktpositie in zijn specifieke wingebied. Het marktaandeel van EDF Luminus in het gebied van de zuivere netbeheerders is moeilijk te reconstrueren omdat Luminus nu binnen EDF Luminus valt. Toch kunnen we opmerken dat EDF Luminus in 2014 in zuiver gebied opnieuw duidelijk terrein verliest. Het marktaandeel van "de overige leveranciers en de aardgasnetbeheerder" in Infrax-gebied stijgt verder, net zoals de voorbije jaren. Noteer verder dat voor de enclave Baarle-Hertog, met als historische leverancier Dong Energy Sales, vanaf dit jaar een 100% marktaandeel voor "overige leveranciers en de aardgasnetbeheerder" verschijnt omdat Dong Energy Sales in 2014 werd overgenomen door Eneco Consumenten.

Tabel 15: Marktaandeel 2013 en 2014 van de historische leveranciers op het distributienet, uitgedrukt in geleverd aardgas

NETGEBIED(EN) MET ALS HISTORISCHE LEVERANCIER		Intergas Levering	Electrabel Customer Solutions	EDF Luminus = Luminus + SPE + City Power	eni gas&power NV	Overige leveranciers + ANB	Totaal
2013	Dong Energy Sales BV (Intergas Levering)	94,05%	0,00%	0,00%	0,00%	5,95%	100%
	Electrabel Customer Solutions NV	0,00%	43,48%	12,52%	17,30%	26,70%	100%
	EDF Luminus NV	0,00%	10,89%	38,79%	20,46%	29,86%	100%
2014	Dong Energy Sales BV (Intergas Levering)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	100%
	Electrabel Customer Solutions NV	0,00%	41,67%	12,18%	16,98%	29,17%	100%
	EDF Luminus NV	0,00%	12,63%	31,47%	22,17%	33,73%	100%

De volgende drie tabellen geven het marktaandeel van de individuele aardgasleveranciers weer op basis van het aantal eindafnemers dat ze op 1 januari 2015 beleveren.

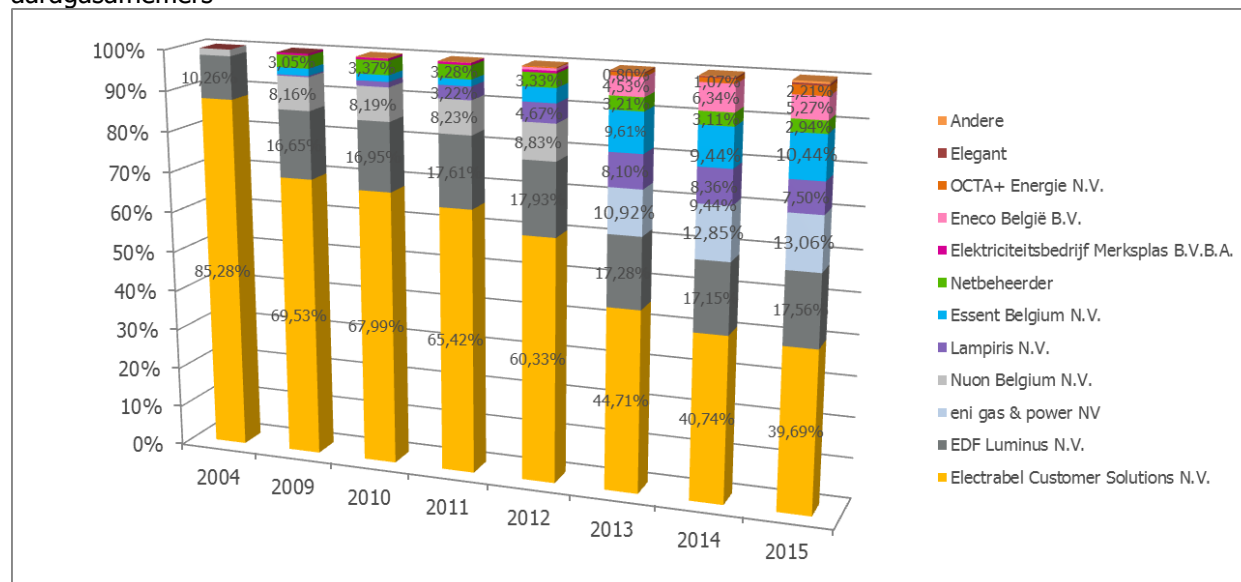
Tabel 16: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal aardgasafnemers (toegangspunten)

AARDGASLEVERANCIER	1/01/2004	1/01/2012	1/01/2013	1/01/2014	1/01/2015
Electrabel Customer Solutions NV	85,28%	60,33%	44,71%	40,74%	39,69%
EDF Luminus NV	NVT	17,93%	17,28%	17,15%	17,56%
eni gas&power NV	1,56%	8,85%	10,92%	12,85%	13,06%
Essent Belgium NV	NVT	3,50%	9,61%	9,44%	10,44%
Lampiris NV	NVT	4,67%	8,10%	8,36%	7,50%
Eneco België BV	NVT	0,60%	4,53%	6,34%	5,27%
Netbeheerder	0,00%	3,33%	3,21%	3,11%	2,94%
OCTA+ Energie NV	NVT	0,18%	0,80%	1,07%	2,21%
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	NVT	0,55%	0,53%	0,49%	0,46%
Elegant BVBA	NVT	0,00%	0,26%	0,29%	0,40%
Eneco Consumenten BV ⁽¹⁾	0,06%	0,06%	0,05%	0,05%	0,05%
Antargaz Belgium NV	NVT	NVT	NVT	0,04%	0,11%
Total Gas&Power Belgium NV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	0,08%
Watz BVBA	NVT	NVT	NVT	0,01%	0,07%
Elexys NV	NVT	NVT	NVT	0,02%	0,05%
Vlaams Energiebedrijf NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,03%
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%	0,02%
Elindus BVBA	NVT	NVT	NVT	NVT	0,02%
GAS Natural Europe SAS	NVT	<0,01%	<0,01%	0,01%	0,01%
Scholt Energy Control BV	NVT	NVT	0,00%	<0,01%	0,01%
eni S.p.A.	NVT	NVT	NVT	NVT	0,01%
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,01%
Wingas GmbH	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Powerhouse BV	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%	<0,01%
GETEC Energie Aktiengesellschaft	NVT	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%
Enovos Luxembourg GmbH	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Statoil ASA	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
natGAS AG	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Axpo Benelux SA	NVT	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%
GDF SUEZ	0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%	0,00%
Société Européenne de Gestion de l'Energie SA	NVT	NVT	NVT	<0,01%	0,00%
Energy Cluster BV	NVT	NVT	0,00%	0,00%	0,00%
Groene Energie Administratie BVBA	NVT	NVT	0,00%	0,00%	0,00%
E.ON Belgium NV	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
E.ON Ruhrgas AG	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Electrabel NV	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Comfort Energy NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Coretec Trading SPRL	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Direct Energie Belgium NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
RWE Supply & Trading GmbH	NVT	NVT	NVT	NVT	0,00%
Energy Logistics & Services GmbH	NVT	0,00%	<0,01%	NVT	NVT
EDF Belgium NV	NVT	0,00%	0,00%	NVT	NVT
RWE Energy Belgium	NVT	<0,01%	NVT	NVT	NVT
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%

⁽¹⁾ De activiteiten van Dong Energy Sales BV werden overgenomen door Eneco Consumenten BV

Het relatieve aantal aardgasafnemers dat door de distributienetbeheerders wordt beleverd omdat hun leveringscontract door de commerciële aardgasleverancier werd opgezegd, is gedaald t.o.v. 2013 maar ligt nog steeds hoger dan bij elektriciteit (2,48%).

Figuur 14: : Evolutie van de marktaandelen van de grootste aardgasleveranciers uitgedrukt in totaal aantal aardgasafnemers

Tabel 17: Marktaandelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal huishoudelijke aardgasafnemers

AARDGASLEVERANCIER	1/01/2004	1/01/2012	1/01/2013	1/01/2014	1/01/2015
Electrabel Customer Solutions NV	84,96%	59,32%	43,05%	39,48%	38,52%
EDF Luminus NV	NVT	17,44%	16,53%	16,49%	17,15%
eni gas&power NV	1,67%	9,51%	11,12%	12,67%	12,79%
Essent Belgium NV	NVT	3,66%	10,44%	10,02%	11,01%
Lampiris NV	NVT	4,87%	8,58%	8,81%	7,90%
Eneco België BV	NVT	0,61%	4,92%	7,01%	5,80%
Netbeheerder	0,00%	3,78%	3,64%	3,53%	3,34%
OCTA+ Energie	NVT	0,18%	0,85%	1,09%	2,37%
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	NVT	0,58%	0,55%	0,51%	0,48%
Elegant BVBA	NVT	0,00%	0,26%	0,29%	0,41%
Antargaz Belgium NV	NVT	NVT	NVT	0,04%	0,08%
Eneco Consumenten BV ⁽¹⁾	0,07%	0,06%	0,06%	0,05%	0,05%
Watz BVBA	NVT	NVT	NVT	0,01%	0,07%
Elexys NV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	0,01%
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,01%
GAS Natural Europe SAS	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%
GETEC Energie Aktiengesellschaft	NVT	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%
Scholt Energy Control BV	NVT	NVT	NVT	<0,01%	<0,01%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%

⁽¹⁾ De activiteiten van Dong Energy Sales BV werden overgenomen door Eneco Consumenten BV

Zoals tabel 18 hierna aantoont heeft Electrabel Customer Solutions bij de professionele aardgasafnemers (47,16%) nog altijd een aanzienlijk hoger marktaandeel op basis van aantal afnemers dan op de huishoudelijke markt (38,52%). Toch is ook hier opnieuw een, hetzij wel beperktere, daling van het marktaandeel te zien.

Tabel 18: Marktaandeelen leveranciers uitgedrukt in totaal aantal professionele jaargelezen aardgasafnemers (toegangspunten)

AARDGASLEVERANCIER	1/01/2004	1/01/2012	1/01/2013	1/01/2014	1/01/2015
Electrabel Customer Solutions NV	87,52%	67,54%	55,59%	48,81%	47,16%
EDF Luminus NV	NVT	21,08%	22,14%	21,28%	20,25%
eni gas&power NV	0,75%	4,45%	9,67%	13,90%	14,48%
Essent Belgium NV	NVT	2,45%	4,27%	5,98%	7,09%
Lampiris NV	NVT	3,10%	4,77%	5,35%	4,96%
Eneco België BV	NVT	0,42%	1,89%	2,15%	1,97%
OCTA+ Energie	NVT	0,16%	0,51%	1,00%	1,28%
Total Gas&Power Belgium NV	NVT	NVT	NVT	0,01%	0,52%
Netbeheerder	0,00%	0,41%	0,47%	0,50%	0,46%
Elektriciteitsbedrijf Merksplas BVBA	NVT	0,38%	0,38%	0,36%	0,36%
Elegant BVBA	NVT	0,00%	0,28%	0,33%	0,32%
Elexys NV	NVT	NVT	NVT	0,14%	0,29%
Antargaz Belgium NV	NVT	NVT	NVT	0,05%	0,27%
Vlaams Energiebedrijf NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,18%
Elindus BVBA	NVT	NVT	NVT	NVT	0,12%
Belgian Eco Energy NV	NVT	NVT	<0,01%	0,04%	0,10%
Watz BVBA	NVT	NVT	NVT	0,03%	0,08%
Scholt Energy Control BV	NVT	NVT	0,00%	0,03%	0,05%
GAS Natural Europe SAS	NVT	<0,01%	0,01%	0,02%	0,03%
Wingas GmbH	<0,01%	<0,01%	<0,01%	<0,01%	0,01%
eni S.p.A.	NVT	NVT	NVT	NVT	0,01%
Power Online NV	NVT	NVT	NVT	NVT	0,01%
natGAS AG	NVT	0,00%	<0,01%	<0,01%	<0,01%
Electrabel NV	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	<0,01%
Enovos Luxembourg GmbH	NVT	0,00%	0,00%	0,00%	<0,01%
GETEC Energie Aktiengesellschaft	NVT	NVT	NVT	0,00%	<0,01%
GDF SUEZ	0,06%	<0,01%	<0,01%	<0,01%	0,00%
Société Européenne de Gestion de l'Energie SA	NVT	NVT	NVT	<0,01%	0,00%
Eneco Consumenten BV ⁽¹⁾	0,00%	<0,01%	<0,01%	0,00%	0,00%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%

⁽¹⁾ De activiteiten van Dong Energy Sales BV werden overgenomen door Eneco Consumenten BV

2.4. Concentratie en marktmacht

2.4.1. Herfindahl-Hirschman index (HHI)

De HHI index is een van de meest gebruikte maatstaven voor de concentratiegraad in een economische sector en zegt iets over de mate van concurrentie in een bepaalde markt. Daarbij slaat de term "concentratiegraad" op een maatstaf voor het aantal aanbieders, maar ook op hun grootte. Voor de berekeningsmethode van de Herfindahl-Hirschman index, zie Bijlage 1.

2.4.1.1. HHI op basis van marktaandeelen in aantal toegangspunten

Voor de berekening van de HHI gaan we logischerwijze opnieuw van een groepsbenadering uit. GDF Suez is de fusie van het vroegere Gaz de France en Suez. Suez is op zijn beurt de moedermaatschappij van Electrabel Customer Solutions en Electrabel. Daarom worden al deze maatschappijen in de HHI-analyse als de groep GDF Suez gezien. Andere bedrijven die als één groep worden beschouwd zijn E.ON Belgium en E.ON Energy Trading, eni gas & power en eni SpA en Essent, Powerhouse en RWE Supply & Trading. Voor de berekening van de HHI voor aardgas omvat eni Gas & Power en eni SpA de vroegere maatschappijen Nuon België en Distrigas.

Tabel 19: HHI elektriciteit

ELEKTRICITEIT	HHI 31/12/2010	HHI 31/12/2012	HHI 31/12/2013	HHI 31/12/2014
AMR	4.181	2.977	2.740	2.586
MMR	4.462	3.438	3.267	3.147
Jaargelezen Professioneel	5.623	4.090	3.565	3.438
Jaargelezen Huishoudelijk	4.425	2.921	2.477	2.448
Totale markt	4.595	3.094	2.639	2.597

Nadat de voorbije twee jaar een spectaculaire positieve evolutie merkbaar was in de concentratiegraad vertraagt deze evolutie enigszins in 2014. Hoewel de indexen ook eind 2014 nog niet op het niveau zijn dat aanzien wordt als een volledig concurrentieel markt, betekent 2014 wel opnieuw een verbetering op dit vlak en benaderen we voor bepaalde markten al de streefwaarde van 2000¹² die over het algemeen vooropgezet wordt als voorwaarde voor een competitieve markt. De marktsegmenten van de professionele elektriciteitsafnemers (zie tabel 19), hoewel nog altijd meer geconcentreerd dan de huishoudelijke markt, boekten wel verder vooruitgang op vlak van de concentratie-indexen in 2014.

Tabel 20: HHI aardgas

AARDGAS	HHI 31/12/2010	HHI 31/12/2012	HHI 31/12/2013	HHI 31/12/2014
AMR	3.790	3.149	2.694	2.959
MMR	4.676	3.443	2.755	2.524
Jaargelezen Professioneel	5.644	3.883	3.178	2.996
Jaargelezen Huishoudelijk	4.558	2.679	2.227	2.206
Totale markt	4.680	2.815	2.332	2.297

Ook op de aardgasmarkt is een verdere verbetering merkbaar wat de evolutie van de concentratie-index betreft, maar net als bij de elektriciteitsmarkt veel minder uitgesproken dan in de voorbije jaren. Hoewel de streefwaarde van 2000 nog niet bereikt is, komen we in Vlaanderen voor aardgas steeds dichterbij dit doel.

De aardgasmarkt was in 2014 opnieuw minder sterk geconcentreerd dan de elektriciteitsmarkt. Ook op de aardgasmarkt doet de grootste concentratie zich voor in het professionele segment. Wat opvalt is dat de HHI voor de markt van de AMR is gestegen t.o.v. vorig jaar. Dit is vooral te wijten aan het sterk toegenomen marktaandeel van de groep eni in deze markt: 36,90% eind 2014 t.o.v. 24,77% eind 2013. Het marktaandeel van de GDF Suez groep en EDF Luminus is daarentegen gedaald, maar in beperktere mate. Net als vorig jaar boeken de markten van de professionele MMR en professionele jaargelezen aardgasafnemers (zie tabel 20) relatief meer vooruitgang op vlak van de concentratie-indexen dan de huishoudelijke markt.

Al deze vaststellingen wijzen erop dat de concurrentie in de elektriciteits- en aardgasmarkten veranderd is van dynamiek. De concurrentie speelt zich meer en meer af tussen de nieuwkomers en niet meer hoofdzakelijk van de historische leveranciers naar de nieuwkomers op de markt.

¹² Een markt wordt doorgaans als concurrentieel aanzien wanneer de HHI gelijk of lager is dan 2000, hoewel soms andere streefwaarden naar voren geschoven worden, gaande van 1.800 tot 2.500.

2.4.1.2. HHI op basis van marktaandelen in volumes

Tabel 21: HHI berekend op basis van marktaandelen in volumes

ELEKTRICITEIT	HHI 2010	HHI 2012	HHI 2013	HHI 2014
Totale markt	4.782	3.667	3.089	2.997
AARDGAS	HHI 2010	HHI 2012	HHI 2013	HHI 2014
Totale markt	4.110	3.068	2.190	2.113

Ook de berekende HHI waarden op basis van geleverde volumes tonen een beperkte verbetering van de concentratiegraad in 2014, zowel voor de elektriciteits- als aardgasmarkt.

2.4.2. C3 concentratie index

Een alternatief voor de HHI-index bij het meten van de concurrentiele toestand van een markt is de C3 concentratie-index. Voor de berekening van de C3-index beschouwen we opnieuw Electrabel Customer Solutions, GDF Suez en Electrabel als één groep, net als E.ON Belgium en E.ON Energy Trading, eni gas & power en eni SpA en Essent, Powerhouse en RWE Supply & Trading.

Voor elektriciteit geeft de C3-concentratie-index aan dat het gezamenlijke marktaandeel in aantal toegangspunten van de drie ondernemingen of groepen met het grootste marktaandeel eind 2014 rond de 76% uitkomt, net als eind 2013. De leveranciers met het grootste marktaandeel zijn nog altijd de groep GDF Suez, EDF Luminus en de groep eni. Ook in de deelmarkt van de MMR-elektriciteitsklanten (professionele afnemers met maandelijkse meteropname) wordt de derde plaats in 2014 ingenomen door de groep eni, i.t.t. Lampiris in 2013. Vanaf 1 januari 2015 neemt het Vlaams Energiebedrijf deze 3de plaats echter over van de groep eni. In de huishoudelijke markt stijgt de C3-index in 2014 in heel beperkte mate, wat wijst op een kleine toename van de dominantie van de top-3 elektriciteitsleveranciers in dit segment.

Tabel 22: C3 elektriciteit (in aantal toegangspunten)

ELEKTRICITEIT	C3 31/12/2010	C3 31/12/2012	C3 31/12/2013	C3 31/12/2014
AMR	92,25%	85,26%	81,29%	78,97%
MMR	95,76%	92,03%	89,37%	87,85%
Jaargelezen Professioneel	97,12%	91,38%	88,10%	86,56%
Jaargelezen Huishoudelijk	91,84%	79,01%	73,77%	73,98%
Totale markt	92,69%	81,16%	76,32%	76,22%

Opvallend is dat de C3 concentratie-index weinig verandert als we naar de marktaandelen in volume geleverde elektriciteit kijken. De drie grootste elektriciteitsleveranciers in termen van volume (opnieuw de groep GDF Suez, EDF Luminus en de groep eni) leveren samen 78,25% van alle elektriciteit aan eindafnemers op het distributienet in Vlaanderen (zie figuren 9 en 10). In 2013 was dit nog 79,66%.

Tabel 23: C3 aardgas

AARDGAS	C3 31/12/2009	C3 31/12/2012	C3 31/12/2013	C3 31/12/2014
AMR	91,61%	81,24%	78,50%	82,95%
MMR	94,64%	80,43%	78,53%	78,54%
Jaargelezen Professioneel	96,62%	87,99%	84,16%	82,35%
Jaargelezen Huishoudelijk	92,75%	74,18%	68,67%	69,32%
Totale markt	93,22%	76,01%	70,78%	71,12%

Voor aardgas vertoont de C3-index toch wel een opmerkelijke evolutie. Enkel de markt voor de jaargelezen professionele afnemers verbetert zijn C3-index, in alle andere beschouwde deelmarkten én globaal neemt de C3-index toe, wat wijst op een versterkte dominantie van de 3 grootste aardgasleveranciers. Ook voor aardgas zijn de leveranciers met het grootste marktaandeel, zowel in aantal toegangspunten als in volume, opnieuw de groep GDF Suez, EDF Luminus en de groep eni.

Als we naar de marktaandelen in volume geleverd gas kijken bleef de C3 concentratie-index in 2014 nagenoeg gelijk t.o.v. 2013: de drie grootste groepen leverden samen 73,64% van het aardgasvolume (zie figuren 12 en 13), waar dit in 2013 73,89% bedroeg.

2.4.3. Conclusie

Op basis van de HHI-index blijkt dat de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkten in 2014 globaal genomen opnieuw een lichte verbetering op vlak van de marktconcentratie – en dus van de concurrentie – konden optekenen, maar toch nog altijd te geconcentreerd blijven. Dit is onder andere te wijten aan het nog altijd relatief belangrijke marktaandeel van de historische leveranciers en het feit dat de hevige concurrentie en het relatief hoge aantal klanten dat van energieleverancier wisselt, niet meer tot een afname van het gezamenlijke marktaandeel van de top-3 energieleveranciers bijdroeg in 2014, zoals blijkt uit de C3 index.

Toch kunnen we zeggen dat de bijzonder positieve tendens, die ingezet is sinds 2011, zich verder doorzette in 2014 en dat de retailmarkten van elektriciteit en aardgas in Vlaanderen voldoende concurrentieel zijn om druk op de energieprijzen te zetten, wat een van de bedoelingen was van de energieliberalisering.

2.5. Productaanbod

2.5.1. Elektriciteit en Aardgas

Een andere manier om de concurrentie op de energiemarkt in kaart te brengen, is te kijken naar het aantal *keuzemogelijkheden* dat de afnemer heeft. Het aantal producten dat door energieleveranciers wordt aangeboden nam sinds 2010 sterk toe (met een kleine 50%) om in 2012 onder invloed van de plafonnering van de variabele energiecontracten weer af te nemen. Deze trend bleek in 2013 weer omgekeerd. In 2014 was er in essentie een stabilisatie te zien. In alle submarkten die we identificeren neemt het aantal aangeboden contracten licht toe, behalve in de elektriciteitsmarkt voor kmo's.

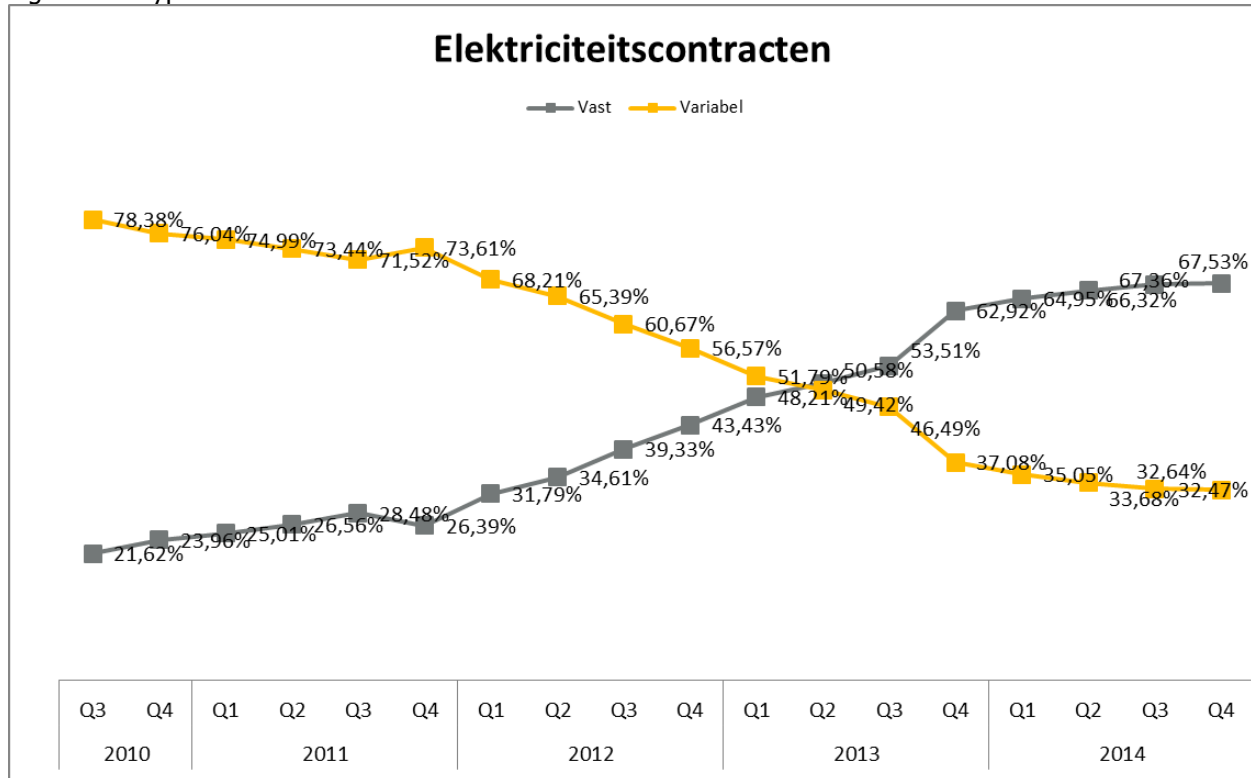
Tabel 24: Aantal aangeboden contracten op de markt

	Huishoudelijk Elektriciteit		Kleinzakelijk Elektriciteit		Huishoudelijk Gas		Kleinzakelijk Gas	
	jan	dec	jan	dec	jan	dec	jan	dec
2013								
aantal contracten aangeboden	37	45	44	53	28	29	26	29
2014								
aantal contracten aangeboden	42	46	49	49	29	31	29	30

Contracten op de energiemarkt variëren al naargelang de looptijd, herkomst van de geleverde stroom, vast of variabel karakter en hebben soms een optie waarbij extra diensten worden aangeboden (advies, onderhoud,...).

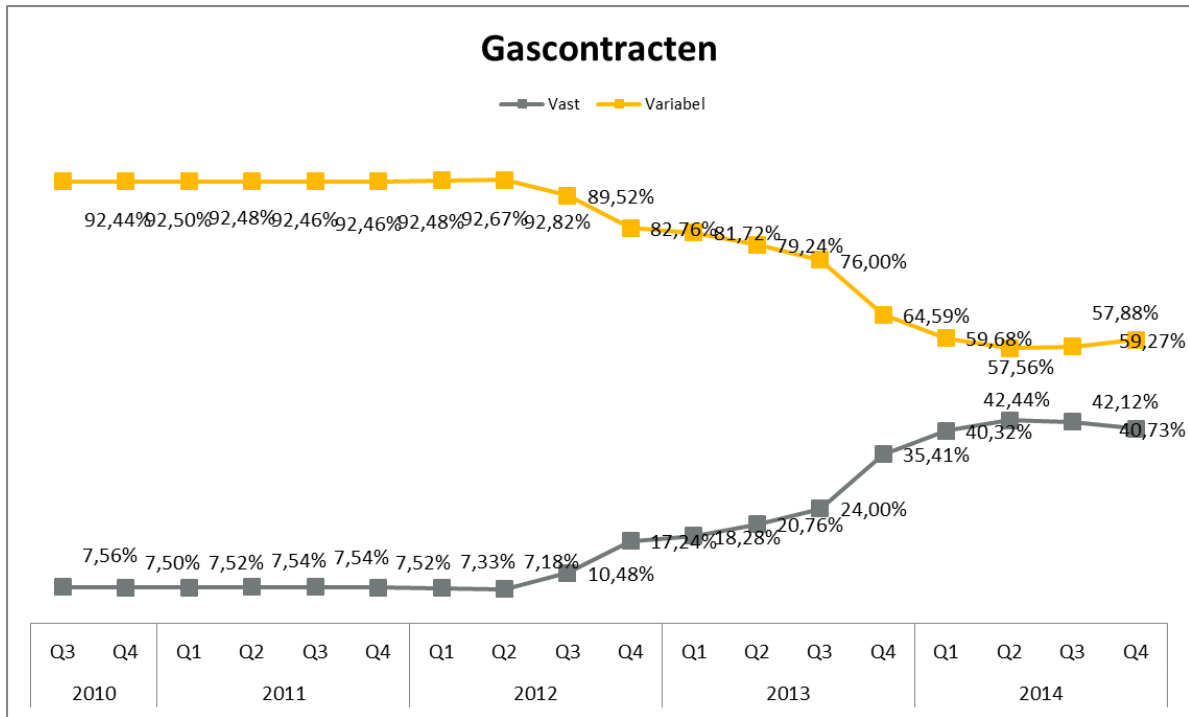
Zoals te zien in figuur 15 zette de stijgend trend van de vaste prijscontracten in de elektriciteitsmarkt zich verder door in 2014. Waar eind 2012 nog iets meer dan de helft van de contracten voor elektriciteit een variabel karakter had, is de dominante contractvorm nu meer dan ooit het contract met vaste energiecomponent. Hoewel bepaalde parameters (nettarieven, bijdrage voor stroom uit hernieuwbare bronnen en uit warmtekrachtkoppeling) in de loop van het contract kunnen aangepast worden (onder invloed van beslissingen van de overheid of de bevoegde regulator), is de klant met deze contracten verzekerd van een stabiele energieprijs gedurende de looptijd van het contract. Een factor die ook bijdraagt tot de tendens naar meer vaste contracten is het feit dat in veel groepsaankopen voor elektriciteit een vaste energieprijs opgelegd wordt aan de deelnemende elektriciteitsleveranciers.

Figuur 15: Type elektriciteitscontracten

Voor aardgas ligt de verhouding tussen variabele en vaste contracten nog steeds anders (zie figuur 16). Ruim 59% van de aardgascontracten heeft een variabel karakter. Dit betekent dat de afnemer intekent op een prijsformule waarvan 1 of meerdere onderdelen (parameters) op frequente basis (vb. maandelijks) veranderen. Eind 2014 was het aantal aardgascontracten met vast karakter zelfs aan het dalen.

Figuur 16: Type aardgascontracten

Het aantal huishoudelijke afnemers dat kiest voor een groen contract steeg opnieuw. Ruim 37% van de afnemers had eind 2014 een contract waarvoor de elektriciteitsleverancier de garantie geeft dat de geleverde stroom uit hernieuwbare energiebronnen afkomstig is en dit tegenover ons bewijst door hiervoor garanties van oorsprong in te leveren.

Figuur 17: Groene contracten op de commerciële huishoudelijke markt

De sterke groei van de groene contracten die plaatsvond tussen 2011 en 2012 werd net als in 2013 niet volgens dezelfde trend doorgetrokken in 2014. Toch zien we nog altijd een globaal opwaartse trend en dit ondanks het wegvallen van de indirecte subsidie (onder de vorm van een vrijstelling van een aantal onderdelen van de federale bijdrage) die er tot en met 2012 voor zorgde dat een groen contract een prijsvoordeel genoot ten opzichte van een grijs contract. Het feit dat in veel groepsaankopen enkel elektriciteitscontracten met stroom uit hernieuwbare bronnen worden aangeboden kan hier een rol in spelen.

3. Elektriciteits- en aardgasprijzen

We streven ernaar de transparantie van de energiemarkt in Vlaanderen te verhogen door de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke en kleine professionele afnemers op te volgen en hierover duidelijk te informeren.

De prijsgegevens¹³ in dit rapport zijn gebaseerd op de gegevens die de verschillende energieleveranciers aan ons overmaakten voor de V-test[®], de vergelijkingsmodule op www.vreg.be die de huishoudelijke en kleine professionele elektriciteits- en aardgasafnemers¹⁴ in Vlaanderen toelaat om de aangeboden contracten te vergelijken op basis van hun belangrijkste kenmerken. We verduidelijken onze werkwijze, waarbij er gebruik gemaakt wordt van typeafnemers (zie Bijlagen 3 en 4), in Bijlage 2.

Het stramien van het Marktrapport is dat er teruggekeken wordt op het hele voorbij jaar. Dit houdt in dat het rapport wat de prijsevoluties betreft eindigt op 31 december 2014. Omdat we voor het eerst distributienettarieven goedkeurden die op 1 januari 2015 van toepassing werden kan dit de indruk wekken dat we de impact van deze tariefbeslissingen in dit rapport uit de weg gaan. Dit is niet het geval. Ondertussen hebben we immers al uitvoerig geïnformeerd over de draagwijdte van de tariefbeslissingen en over de impact ervan op de elektriciteits- en aardgasafnemers in Vlaanderen. We wensten niet af te wijken van de gebruikelijke opzet van het Marktrapport en beslisten de analyses ook dit keer af te sluiten op 31 december. Het Marktrapport 2015 zal de impact van de distributienettarieven op 1 januari 2015 weergeven.

3.1. Evolutie van de elektriciteitsprijzen

3.1.2. Huishoudelijke afnemers

3.1.2.3. Prijzen voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik

Figuur 18 toont de evolutie van verschillende prijsniveaus voor huishoudelijke elektriciteitsafnemers met een doorsnee verbruik: de gewogen gemiddelde prijs van de contracten¹⁵ en de gewogen gemiddelde laagste prijs¹⁶.

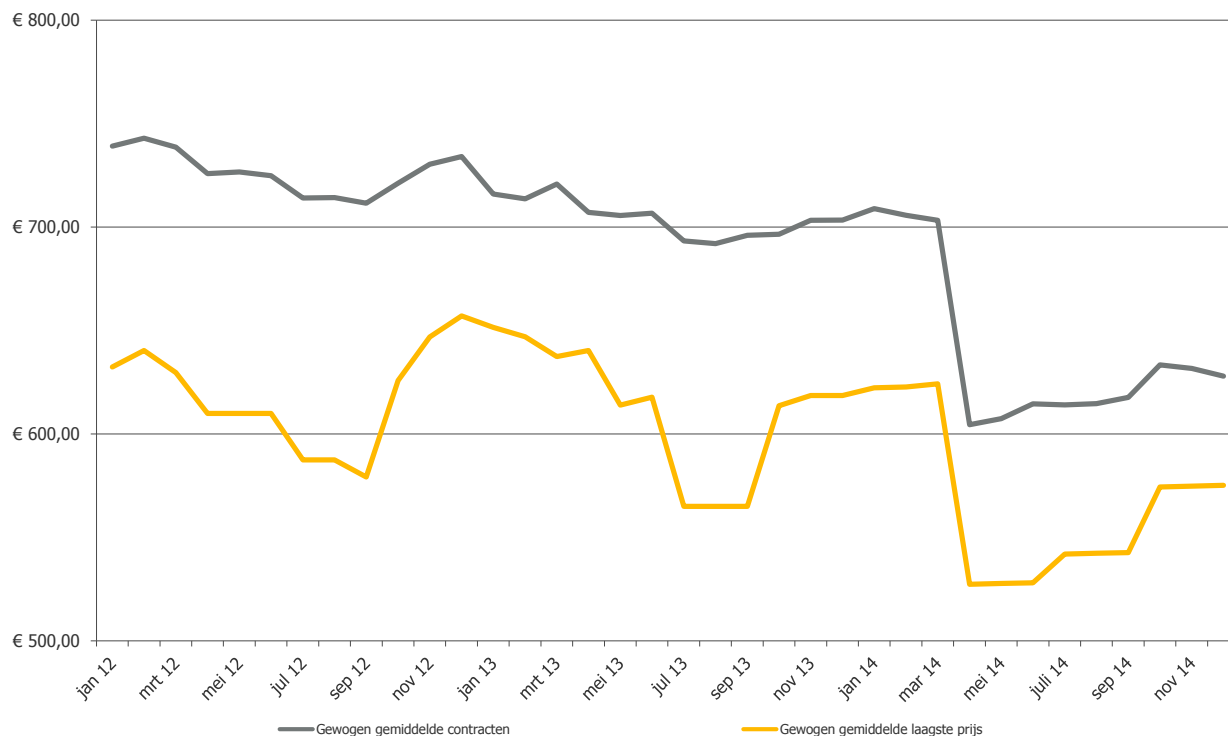
¹³ De prijzen voor huishoudelijke afnemers zijn inclusief btw. De prijzen voor kleine professionele afnemers zijn exclusief btw.

¹⁴ De VREG definieert kleine professionele elektriciteitsafnemers als professionele jaargemeten elektriciteitsafnemers op laagspanning met een aansluitingsvermogen kleiner dan 56 kVA en kleine professionele aardgasafnemers als professionele jaargemeten aardgasafnemers met een lage drukaansluiting.

¹⁵ De afnemers die een contract ondertekenden en de prijs betalen van het afgesloten contract zijn de actieve afnemers.

¹⁶ De afnemers die actief op zoek gaan naar de laagste prijs in hun distributienetgebied betalen deze laagste prijs.

Figuur 18: Evolutie van de elektriciteitsprijzen voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik (typecategorie Dc, 1.600 kWh dagverbruik en 1.900 kWh nachtverbruik op jaarbasis; 3 personen)

In april 2014 werd de btw op elektriciteit voor huishoudelijke afnemers verlaagd van 21% naar 6% en werd de btw op de federale bijdrage voor elektriciteit afgeschaft. Deze wijzigingen verklaren grotendeels de prijsdalingen in april ten opzichte van maart 2014.

In december 2014 lag de gewogen gemiddelde prijs van de contracten 3,87% en de gewogen gemiddelde laagste prijs 9,06% hoger t.o.v. april 2014.

Het verschil tussen beide prijsniveaus bedraagt eind 2014 € 52,78 voor een gezin met een doorsnee elektriciteitsverbruik en is daarmee afgenomen t.o.v. de situatie eind 2013. Toen bedroeg het verschil € 84,82.

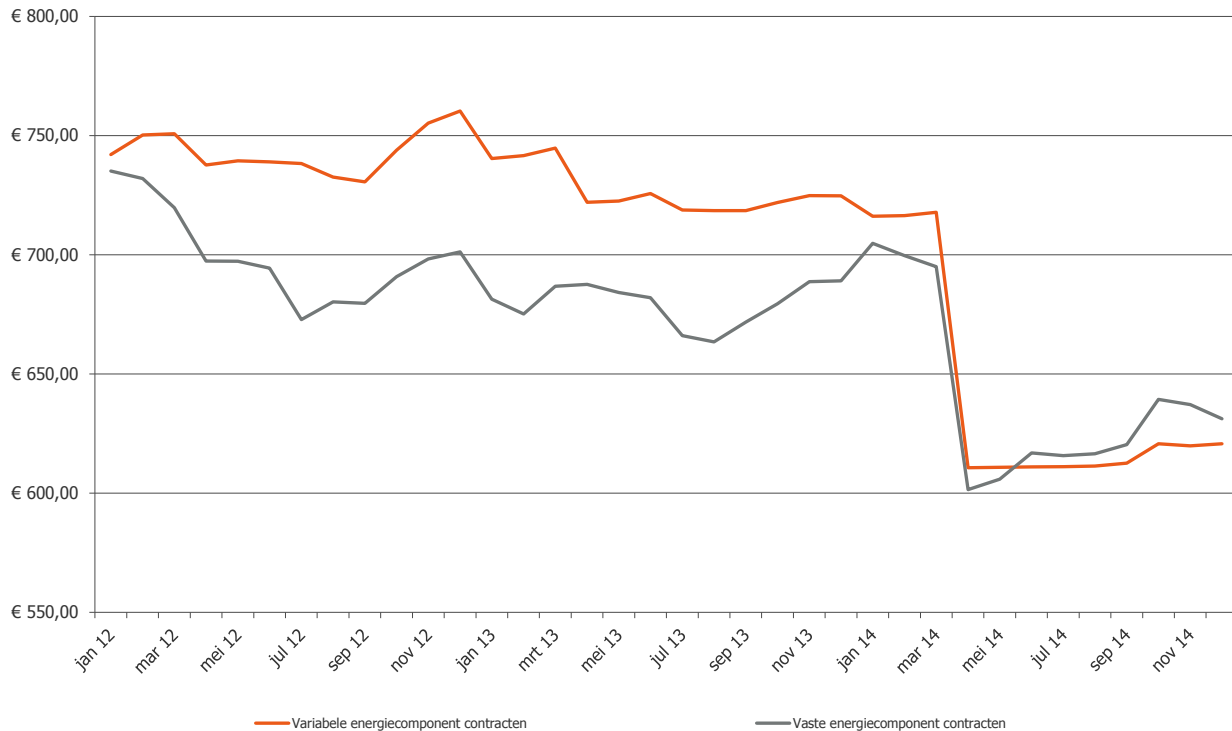
Naast de gewogen gemiddelde prijzen in bovenstaande figuur berekenen we ook gewogen gemiddelde prijzen waarbij we een onderscheid maken op basis van het *vaste* of *variabele* karakter van de energiecomponent. Het resultaat wordt getoond in figuur 19.

Sinds juni 2014 ligt de curve van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met vaste energiecomponent boven die van de contracten met variabele energiecomponent. Deze vaststelling sluit aan bij het intuïtieve aanvoelen dat de prijs van de contracten met vaste energiecomponent het hoogst is doordat de energieleveranciers een hogere marge nemen om zichzelf in te dekken tegen potentiële onvoorziene risico's op prijsstijgingen.

Sinds januari 2014 wordt in de V-test rapportering voor de contracten met variabele energiecomponent ook rekening gehouden met forwardnoteringen op energiebeurzen. Hierdoor zou de prijsevolutie van deze contracten geen (of in ieder geval minder) invloed meer mogen ondervinden van seizoenseffecten in de prijsvorming. Beide in de figuur getoonde prijscurven liggen in december 2014 opvallend lager dan een jaar voordien: de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met variabele energiecomponent daalde het sterkst met 14,85%. De andere curve, die van de contracten met vaste energiecomponent, daalde met 8,39%.

Als we de prijscurven sinds april 2014 (omwille van de wijziging van de btw, zie hierboven) bekijken, stellen we vast dat de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met variabele energiecomponent stijgt met 1,65% in december 2014. De gewogen gemiddelde prijs van de contracten met vaste energieprijs neemt in dat geval met bijna 5% (4,96%) toe.

Figuur 19: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik

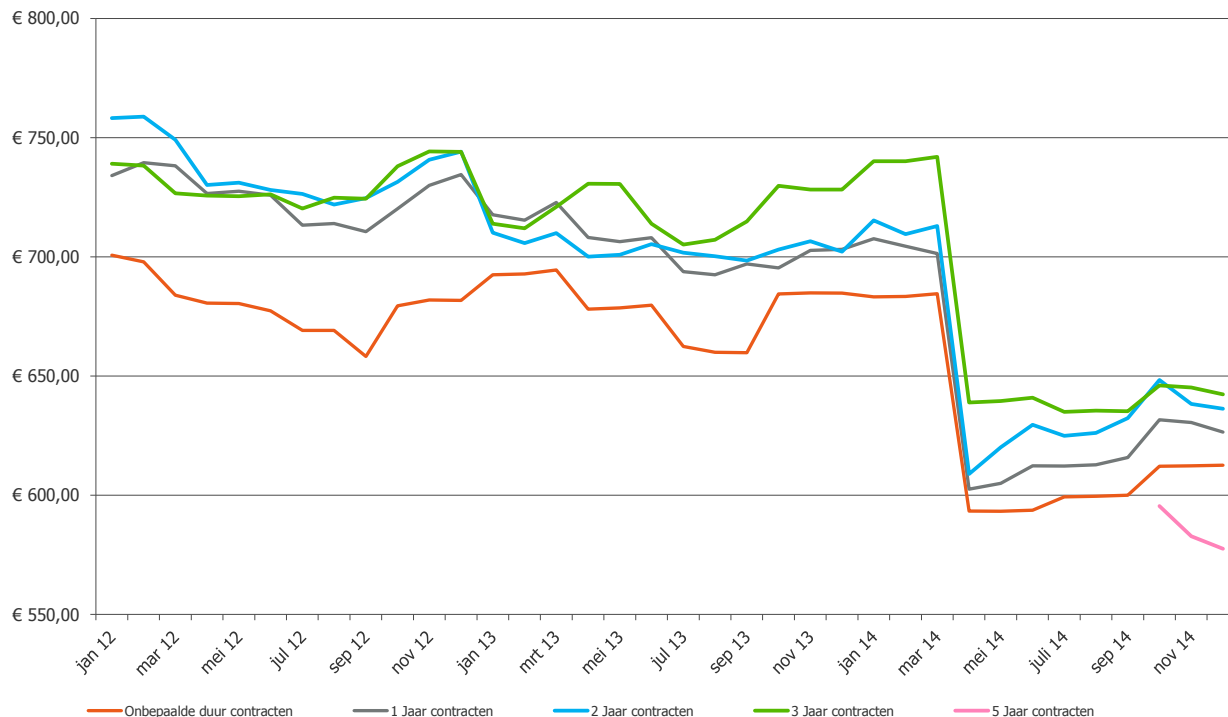

We berekenen ook gewogen gemiddelde prijzen, waarbij een onderscheid gemaakt wordt op basis van de looptijd van het contract. Het resultaat wordt getoond in figuur 20.

Heel 2014, met uitzondering van oktober, ligt de prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten van 3 jaar het hoogst (€ 642,30 in december 2014), gevolgd door de prijscurven van de contracten van respectievelijk 2 jaar¹⁷, 1 jaar, onbepaalde duur en 5 jaar. Het prijsverschil met de laagste prijscurve, de prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten van 5 jaar, bedraagt op het einde van het jaar € 64,73. Deze prijscurve komt voor het eerst voor in oktober 2014 omdat sinds dan een contract met een looptijd van 5 jaar aangeboden wordt.

¹⁷ In oktober 2014 was dit prijsniveau hoger dan dat van de contracten van 3 jaar.

Figuur 20: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik

3.1.2.4. Verdeling van de elektriciteitsprijs voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik¹⁸

De totale jaarlijkse kost die door de energieleveranciers aan hun eindafnemers wordt aangerekend, kan worden opgedeeld in verschillende prijsonderdelen:

- de energiekost (omvat de energiecomponent, de jaarlijkse vergoeding, de kosten voor groene stroom en de kosten voor WKK);
- de nettarieven (de distributie- en transmissienettarieven);
- de heffingen;
- de btw.

De leveranciers kunnen zich van elkaar onderscheiden op basis van de energiekost¹⁹.

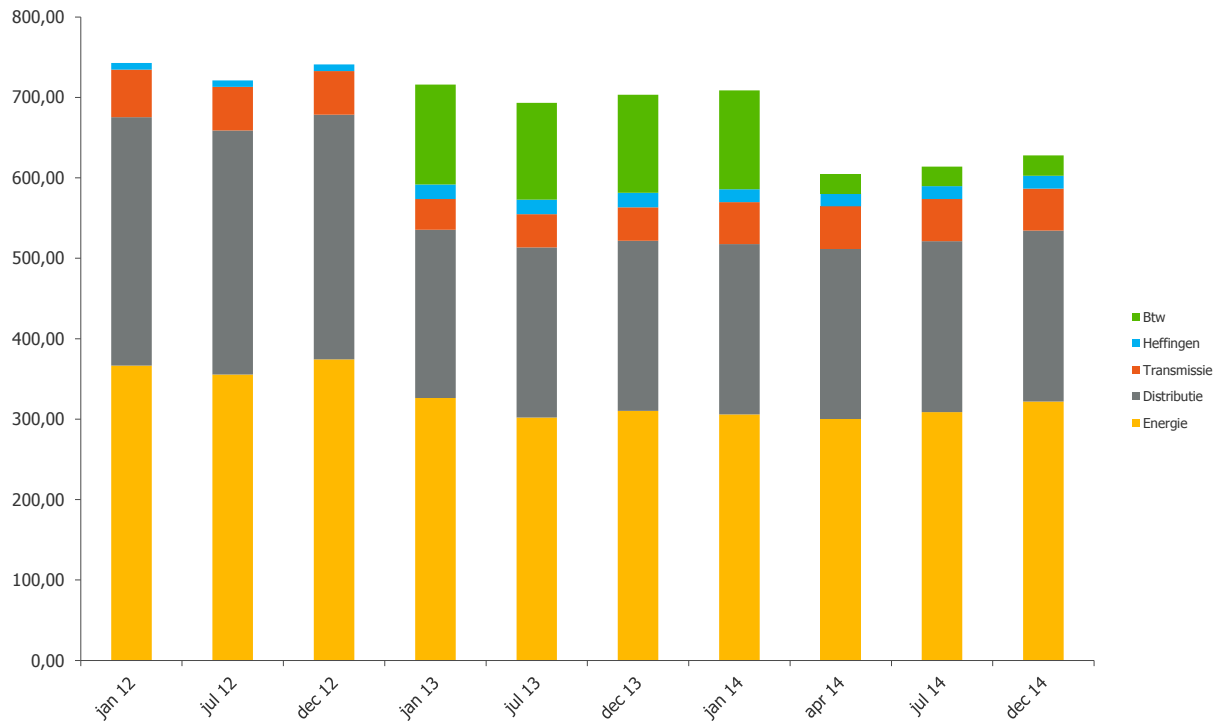
In figuur 21 worden de prijsonderdelen voor een gezin met een doorsnee verbruik weergegeven. De federale bijdrage, die sinds 1 juli 2009 deel uitmaakt van de transmissienettarieven, wordt t.e.m. december 2012 in het prijsonderdeel Transmissie gerekend. Sinds 2013 wordt ze bij het prijsonderdeel Heffingen gezet. Sindsdien wordt ook de gratis elektriciteit in mindering gebracht van het prijsonderdeel Distributie²⁰ en wordt de btw niet langer bij de verschillende onderdelen geteld, maar als apart onderdeel weergegeven. De prijscomponenten Kosten voor groene stroom en Kosten voor WKK rekenen we net als voorheen nog altijd bij het prijsonderdeel Energie. De prijs die een huishoudelijke afnemer betaalt varieert in functie van de woonplaats van de afnemer, aangezien de hoogte van de distributie- en transmissienettarieven verschilt tussen de verschillende Vlaamse distributienetgebieden.

¹⁸ Voor deze oefening baseren we ons op de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en t.e.m. 2012 ook van de standaardleveranciers. Deze laatste prijs was de prijs die de afnemers die beleverd werden door hun standaardleverancier betaalden.

¹⁹ Tot eind 2012 kon dit ook o.b.v. de heffingen Denuclearisatie en Kyoto (sinds april 2012 bedraagt deze 0 c€/kWh).

²⁰ Voordien werd de gratis elektriciteit proportioneel verdeeld over de prijsonderdelen Energie, Distributie en Transmissie.

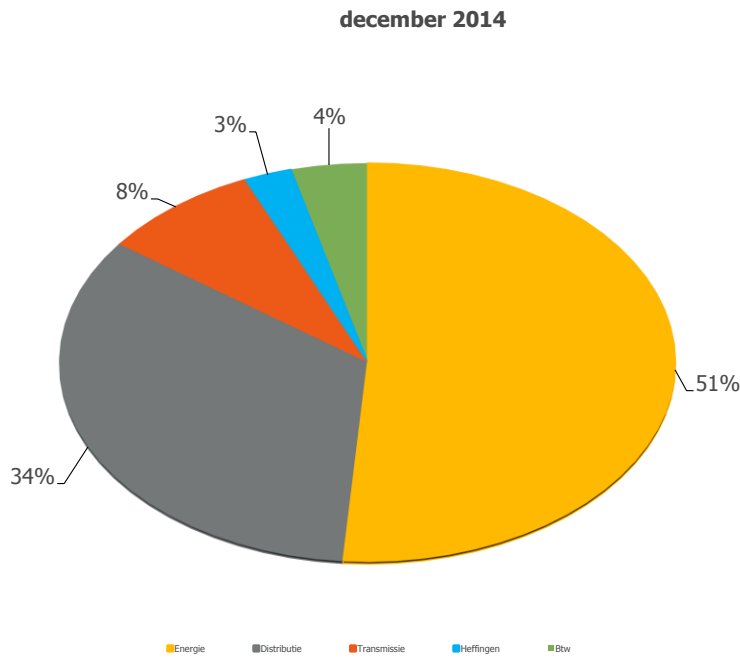
Figuur 21: Verdeling van de elektriciteitsprijs voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik

T.o.v. april 2014 (we nemen dit referentiepunt omwille van de wijziging van de btw (zie hoger) en hebben daarom ook dit tijdstip uitzonderlijk toegevoegd aan de grafiek) zijn de prijsonderdelen 'distributie', 'transmissie' en 'heffingen' ongewijzigd in december 2014. Over dezelfde periode stijgt 'Energie' met 7,37%. De toename van 'energie' had logischerwijs een impact op de btw, die stijgt met 5,55%.

In december 2014 bedraagt het procentueel aandeel van 'energie' 51,27%, van 'distributie' 33,84%, van 'transmissie' 8,32%, van 'heffingen' 2,55% en van 'btw' 4,02%.

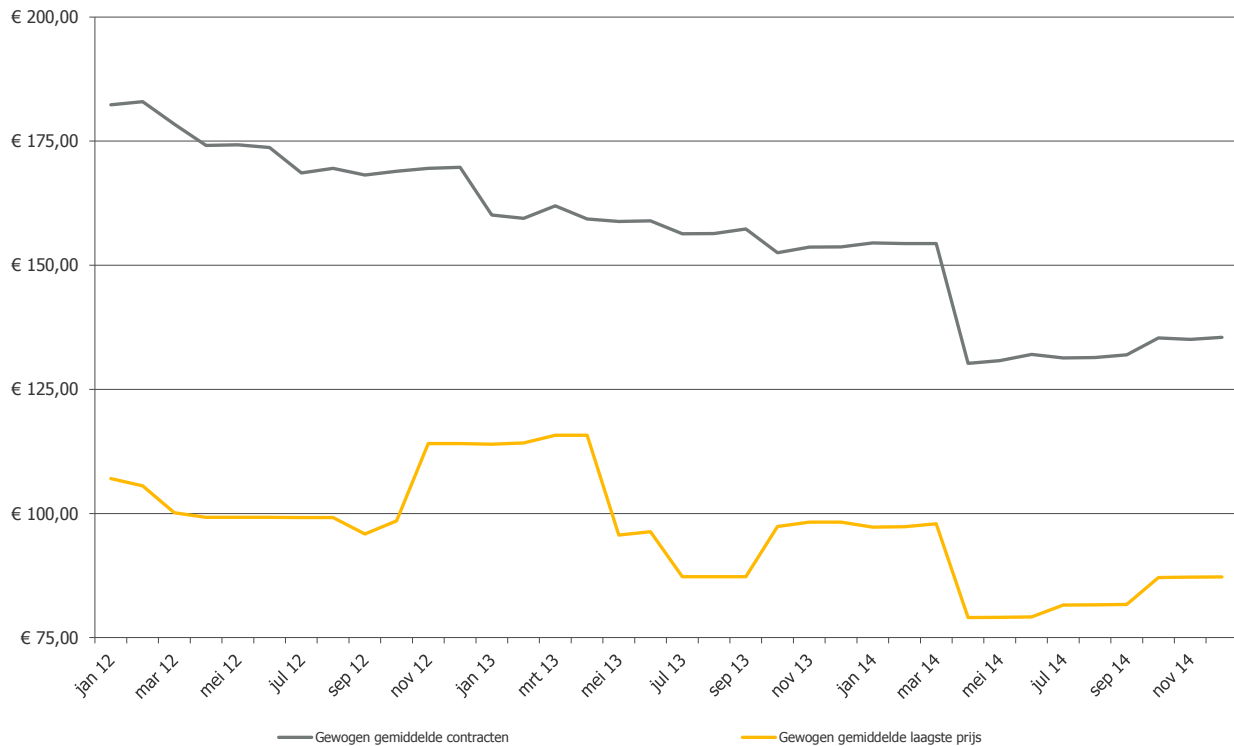
Figuur 22: Procentuele verdeling van de onderdelen van de elektriciteitsprijs voor een gezin met een doorsnee verbruik

3.1.2.5. Prijzen voor huishoudelijke afnemers met een klein en met een groot verbruik

Huishoudelijke afnemers met een laag verbruik

Figuur 23: Evolutie van de elektriciteitsprijzen voor huishoudelijke afnemers met een klein verbruik (typecategorie Da, 600 kWh verbruik op jaarbasis; 1 persoon)

Zoals hoger vermeld, werd de btw op elektriciteit voor huishoudelijke afnemers in april 2014 verlaagd van 21% naar 6% en werd de btw op de federale bijdrage voor elektriciteit afgeschaft.

In december 2014 steeg de gewogen gemiddelde prijs van de contracten t.o.v. april met 4,01%. De gewogen gemiddelde laagste prijs steeg met 10,37% harder over dezelfde periode.

Het verschil tussen beide prijsniveaus bedroeg eind 2014 € 48,24. Eind 2013 bedroeg het prijsverschil € 55,42.

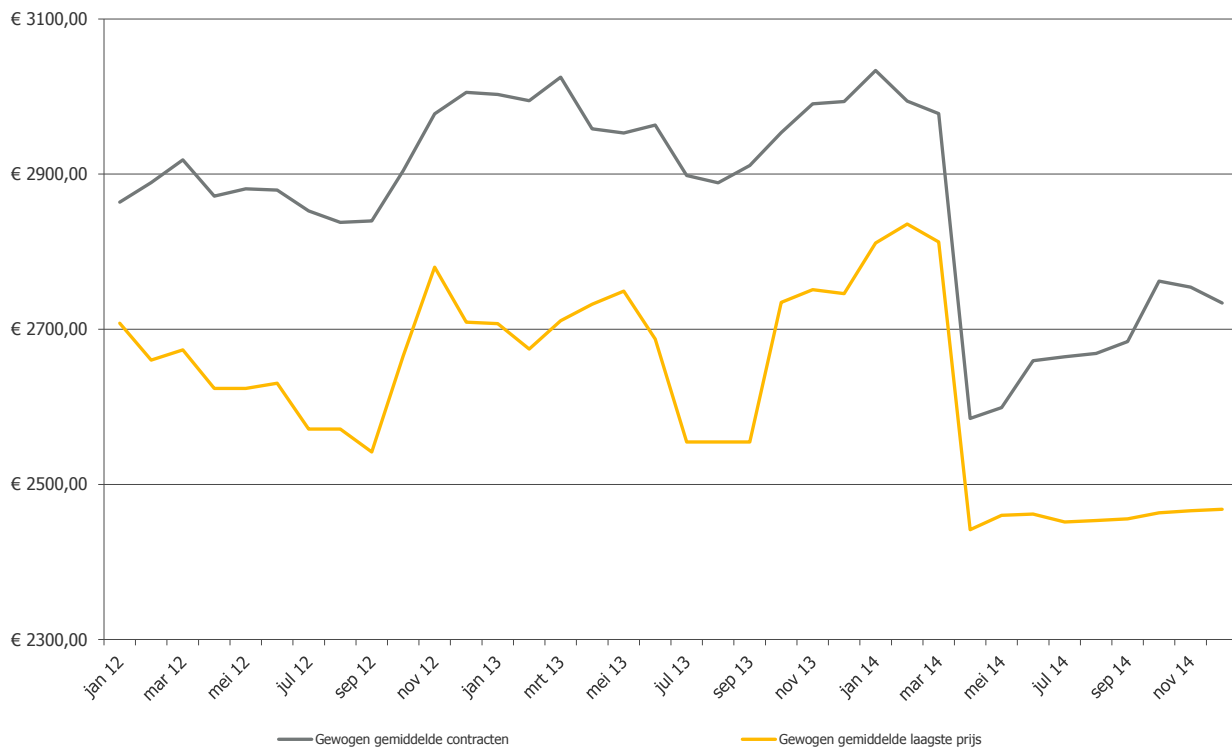
Huishoudelijke afnemers met een groot verbruik

Ook hier is er natuurlijk het effect van de verlaging van de btw op elektriciteit voor huishoudelijke afnemers naar 6% en de afschaffing van de btw op de federale bijdrage voor elektriciteit in april 2014.

Figuur 24 toont dat de gewogen gemiddelde prijs van de contracten voor de huishoudelijke afnemers met een groot verbruik tussen april en december 2014 steeg met 5,76%. De gewogen gemiddelde prijs steeg met 1,08% opvallend minder hard. We merken op dat de laatste prijsstijging voor deze groep afnemers veel minder sterk is dan voor de huishoudelijke afnemers met een klein en een doorsnee verbruik.

Eind 2014 bedraagt het prijsverschil tussen de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs € 266,08. Eind 2013 bedroeg het prijsverschil € 247,75.

Figuur 24: Evolutie van de elektriciteitsfactuur voor huishoudelijke afnemers met een groot verbruik (typecategorie De, 3.600 kWh dagverbruik, 3.900 kWh nachtverbruik en 12.500 kWh exclusief nachtverbruik op jaarbasis; 4 personen)

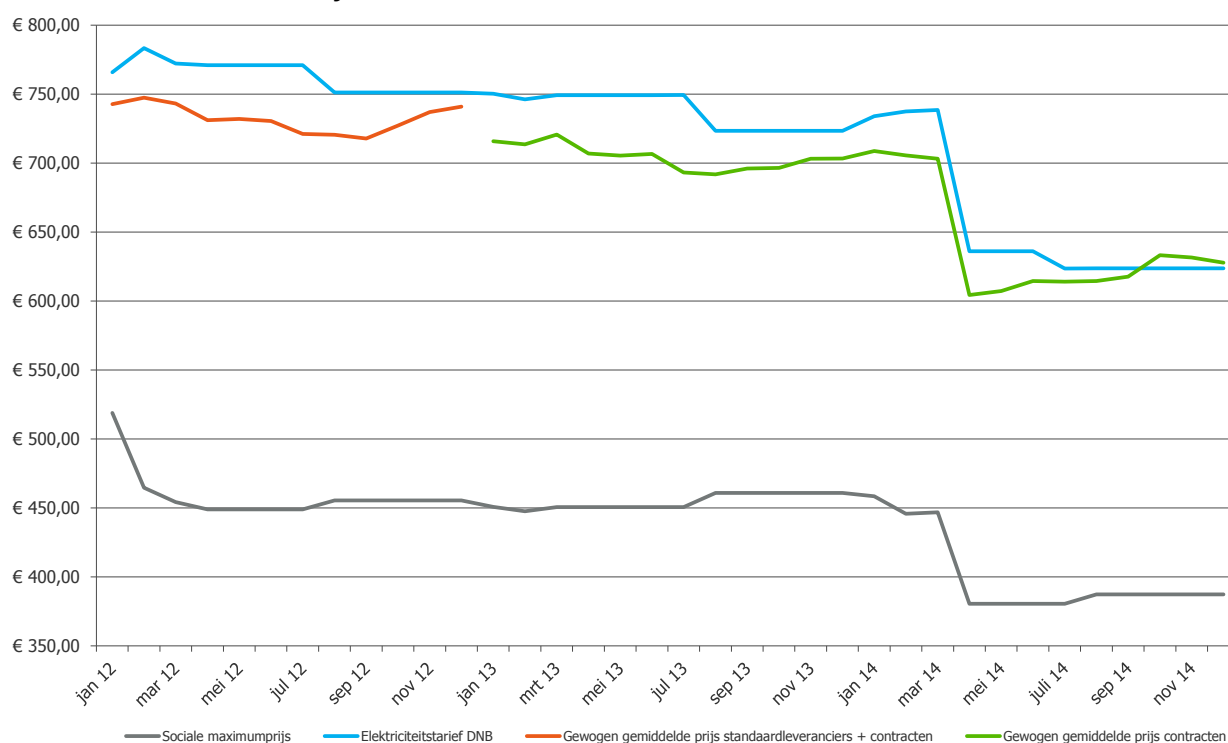

3.1.3. Sociale maximumprijzen en elektriciteitsstarief DNB

Figuur 25 toont de evolutie van de sociale maximumprijs²¹ voor een gezin met een doorsnee verbruik. Ook wordt in deze figuur het gewogen gemiddelde elektriciteitsstarief DNB weergegeven. Dit tarief geldt enkel voor de afnemers die beleverd worden door hun distributienetbeheerder en die geen recht hebben op de sociale maximumprijzen. Afnemers kunnen niet kiezen om beleverd te worden door de distributienetbeheerder. Dit gebeurt in het kader van de sociale openbaredienstverplichtingen. Als referentieprijzen wordt sinds 2013 de gewogen gemiddelde prijs van de contracten²² getoond. Met andere woorden, de gewogen gemiddelde prijs waarbij de sociale maximumprijs en het gewogen gemiddelde elektriciteitsstarief DNB buiten beschouwing gelaten worden, wordt opgenomen als referentieprijzen.

De sociale maximumprijs nam tussen april en eind 2014 toe met 1,77%. De referentieprijzen steeg over diezelfde periode met 3,87%. De sociale maximumprijs lag eind 2014 € 187,85 lager dan de gewogen gemiddelde laagste prijs.

Figuur 25: Evolutie van de sociale maximumprijzen en van het gewogen gemiddelde elektriciteitsstarief DNB voor elektriciteit voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik

Sinds oktober 2014 ligt de prijscurve van de referentieprijzen boven die van het gewogen gemiddelde elektriciteitsstarief DNB²³. Het gewogen gemiddelde elektriciteitsstarief DNB (in december 2014 € 623,68) ligt eind 2014 € 4,20 onder de referentieprijzen.

Voor de huishoudelijke afnemers met een *laag* verbruik bedroeg de sociale maximumprijs eind 2014 € 46,62 per jaar. Het prijsverschil tussen de referentieprijzen en de sociale maximumprijzen bedroeg op dat moment € 88,85. De sociale maximumprijs is eind 2014 € 40,61 lager dan de gewogen gemiddelde laagste prijs voor huishoudelijke

²¹ Zie www.creg.be voor de definitie en berekeningswijze.

²² Voordien werd als referentieprijzen de gewogen gemiddelde prijs standaardleveranciers + contracten opgenomen. Aangezien de standaardklanten sinds 2013 werden overgezet op een contract, kan deze prijscurve niet langer getoond worden.

²³ De CREG besliste dit tarief vanaf het najaar van 2013 meer in lijn te brengen met de gemiddelde prijzen in plaats van met de hoogste prijzen op de markt. Dit heeft dus duidelijk effect gehad.

afnemers met een klein verbruik. Het elektriciteitsstarief DNB (€ 114,59) is lager dan de referentieprij (€ 135,47) eind 2014 (zie voetnoot 23).

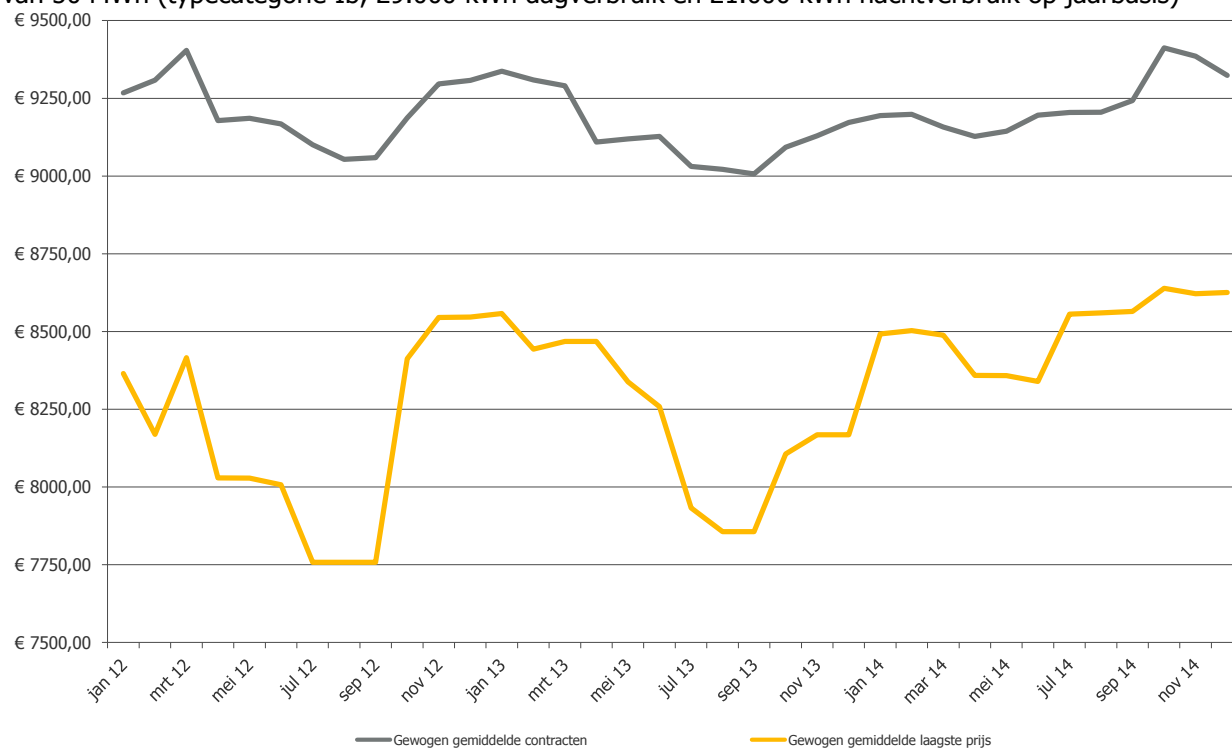
Eind 2014 betalen huishoudelijke afnemers met een *groot* verbruik die genieten van de sociale maximumprijs € 1.831,84, wat dus € 902,09 minder is dan de referentieprij voor dit type afnemer. De sociale maximumprijs was voor deze afnemers eind 2014 € 636,01 lager dan de gewogen gemiddelde laagste prijs. Het elektriciteitsstarief DNB (€ 2.670,20) lag in december 2014 lager dan de referentieprij (€ 2.733,93).

3.1.4. Kleine professionele afnemers

3.1.4.1. Elektriteitsprijzen voor kleine professionele afnemers

In figuur 26 gaan we dieper in op de evolutie van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs voor kleine professionele elektriciteitsafnemers.

Figuur 26: Evolutie van de elektriciteitsprijzen voor kleine professionele elektriciteitsafnemers met een verbruik van 50 MWh (typecategorie Ib, 29.000 kWh dagverbruik en 21.000 kWh nachtverbruik op jaarbasis)

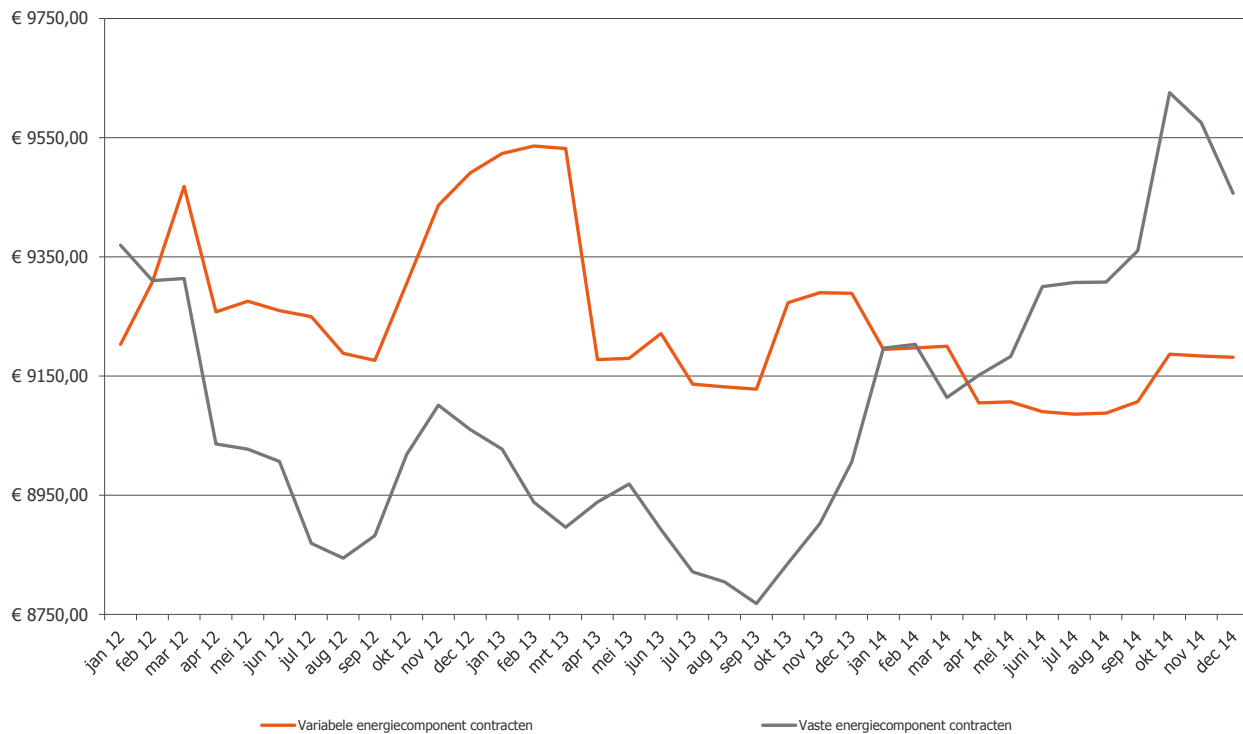

Tussen december 2013 en december 2014 stegen alle in de figuur weergegeven prijzen: de gewogen gemiddelde prijs van de contracten nam toe met 1,65% en de gewogen gemiddelde laagste prijs steeg sterker met 5,60%.

Eind 2014 bedroeg het prijsverschil tussen de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs € 697,89. Eind 2013 bedroeg het prijsverschil nog € 1.003,80.

We berekenen ook voor professionele elektriciteitsafnemers gewogen gemiddelde prijzen waarbij een onderscheid gemaakt wordt op basis van het *vaste* of *variabele* karakter van de energiecomponent.

Figuur 27: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor kleine professionele afnemers

De eerste twee maanden van 2014, net zoals dezelfde maanden twee jaar eerder, lag de prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met vaste energiecomponent boven die van de contracten met variabele energiecomponent. Vanaf april 2014 is dit opnieuw het geval. Deze vaststelling sluit aan bij het intuïtieve aanvoelen dat de prijs van de contracten met vaste energiecomponent het hoogst is doordat de energieleveranciers een hogere marge nemen om zichzelf in te dekken tegen potentiële onvoorziene risico's voor prijsstijgingen.

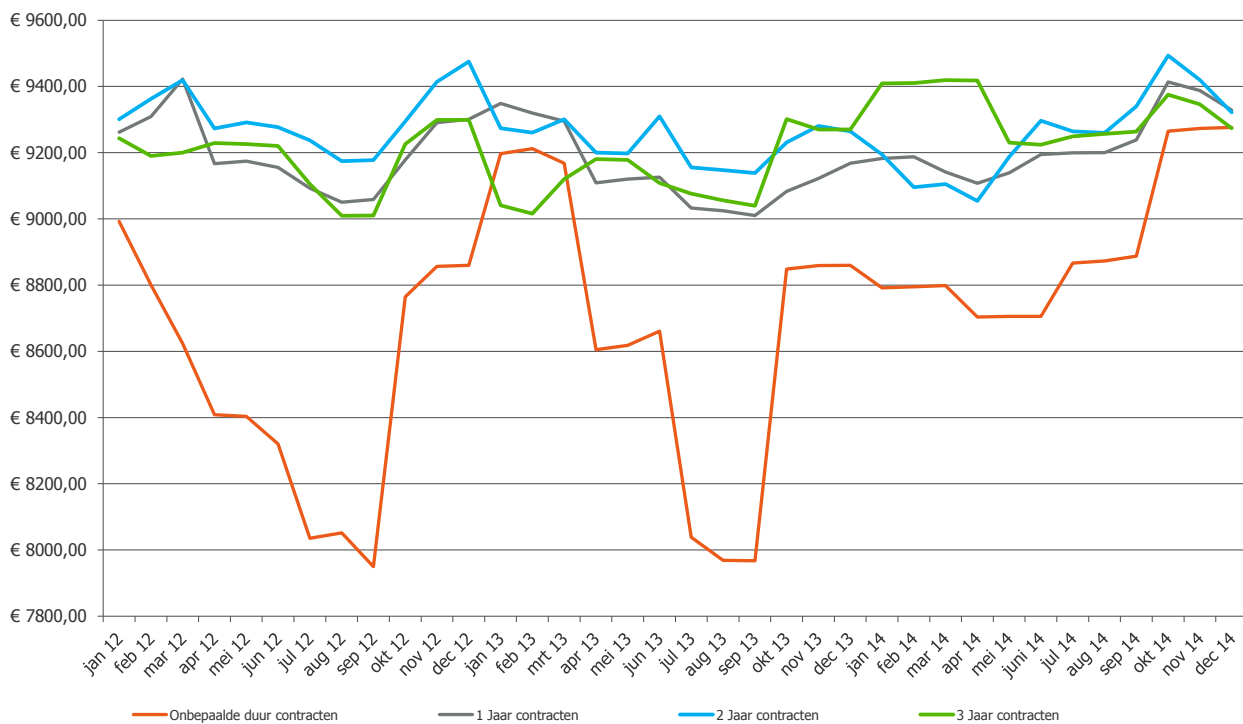
Sinds januari 2014 wordt in de V-test rapportering voor de contracten met variabele energiecomponent ook rekening gehouden met forwardnoteringen op energiebeurzen. Hierdoor zou de prijsevolutie van deze contracten geen (of in ieder geval minder) invloed meer mogen ondervinden van seizoenseffecten in de prijsvorming.

Eind 2014 bedroeg het prijsverschil tussen beide curven € 274,93. Eind 2013 bedroeg het prijsverschil € 282,74.

De gewogen gemiddelde prijs van de contracten met variabele energiecomponent daalde in december 2014 met 1,15% ten opzichte van een jaar voordien. In diezelfde periode steeg de andere in de figuur getoonde prijscurve met 5,00%.

In figuur 28, waarin een onderscheid gemaakt wordt op basis van de looptijd van het contract, wordt duidelijk dat vanaf mei 2014 de curven van de gewogen gemiddelde prijs van de 1-, 2- en 3-jarige contracten relatief dicht bij elkaar aansloten. De gewogen gemiddelde prijs van de contracten van onbepaalde duur is sinds het 2de kwartaal van 2013 lager dan de overige prijscurven: het prijsverschil met de overige prijscurven is sinds oktober 2014 opvallend lager. Voor de laatste maand van dit jaar wordt duidelijk dat deze prijs niet langer het laagst is.

Figuur 28: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor kleine professionele afnemers

3.1.4.2. Verdeling van de elektriciteitsprijs voor kleine professionele afnemers

De totale jaarlijkse kostprijs die de kleine professionele elektriciteitsafnemers betalen aan de leveranciers is, uitgezonderd het prijsonderdeel btw, samengesteld uit dezelfde prijsonderdelen als de kostprijs die de huishoudelijke elektriciteitsafnemers betalen:

- de energiekost (omvat de energiegcomponent, de jaarlijkse vergoeding, de kosten voor groene stroom en de kosten voor WKK);
- de nettarieven (distributie- en transmissienettarieven);
- de heffingen.

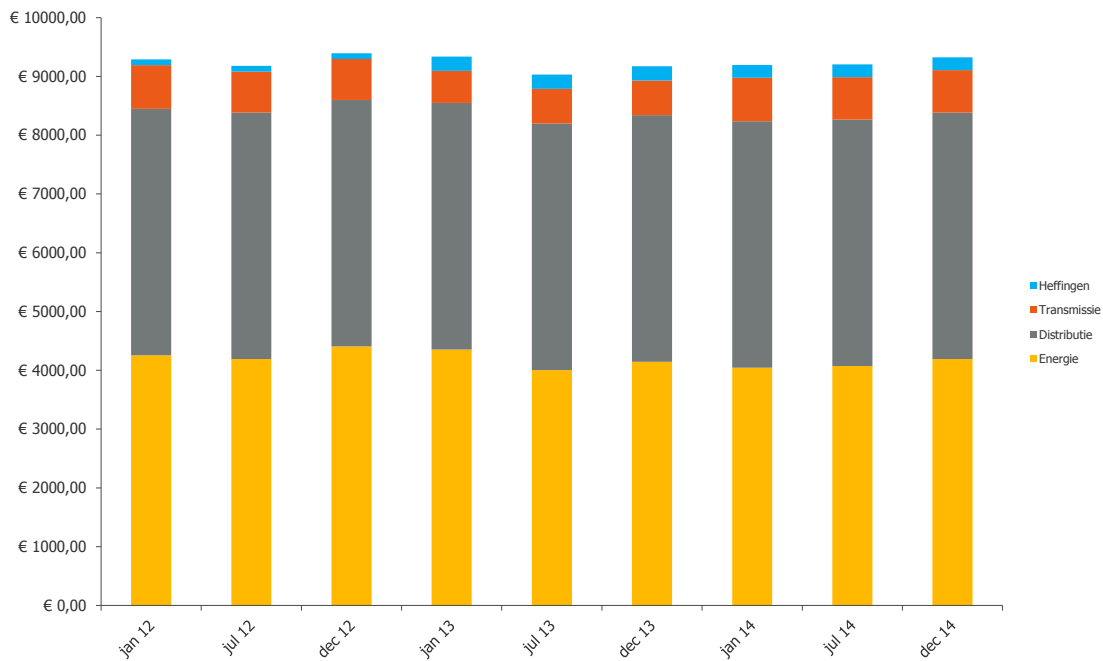
De leveranciers kunnen zich van elkaar onderscheiden op basis van de energiekost²⁴.

In figuur 29 worden de prijsonderdelen voor kleine professionele elektriciteitsafnemers weergegeven. De federale bijdrage, die sinds 1 juli 2009 deel uitmaakt van de transmissienettarieven, wordt t.e.m. december 2012 in het prijsonderdeel Transmissie gerekend. Sinds 2013 wordt ze bij het prijsonderdeel Heffingen gezet. De prijscomponenten Kosten voor groene stroom en Kosten voor WKK rekenen we nog altijd bij het prijsonderdeel Energie.

De prijs die een kleine professionele elektriciteitsafnemer betaalt, varieert in functie van de vestigingsplaats, aangezien de hoogte van de distributie- en transmissienettarieven verschilt tussen de verschillende Vlaamse distributienetgebieden.

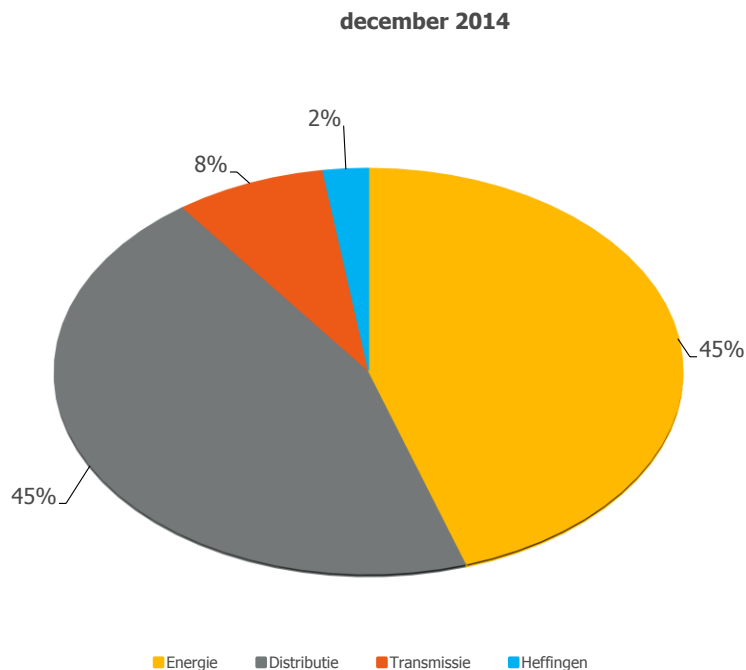
²⁴ Tot eind 2012 kon dit ook o.b.v. de heffingen Denuclearisatie en Kyoto (sinds april 2012 bedraagt deze 0 c€/kWh).

Figuur 29: Verdeling van de elektriciteitsprijs voor kleine professionele afnemers

T.o.v. eind 2013 springen in december 2014 vooral de wijzigingen van 'transmissie'²⁵ (+22,31%) en 'heffingen'²⁶ (-10,30%) in het oog.

Figuur 30: Procentuele verdeling van de onderdelen van de elektriciteitsprijs voor kleine professionele afnemers met een verbruik van 50 MWh

²⁵ Op 1 januari 2014 stegen de transmissienettarieven. In onze figuur dalen ze in juli 2014 t.o.v. januari 2014: deze daling is te verklaren door de degressiviteit op de toeslag groenestroomcertificaten waarmee wij sinds juni 2014 rekening houden, maar die al sinds 1 juli 2013 van toepassing is.

²⁶ Op 1 januari 2014 daalde de federale bijdrage voor elektriciteit.

In december 2014 is het procentueel aandeel van 'energie' 44,97%, van 'distributie' 44,96%, van 'transmissie' 7,75% en van 'heffingen' 2,33%.

3.2. Evolutie van de aardgasprijzen

3.2.1. Huishoudelijke afnemers

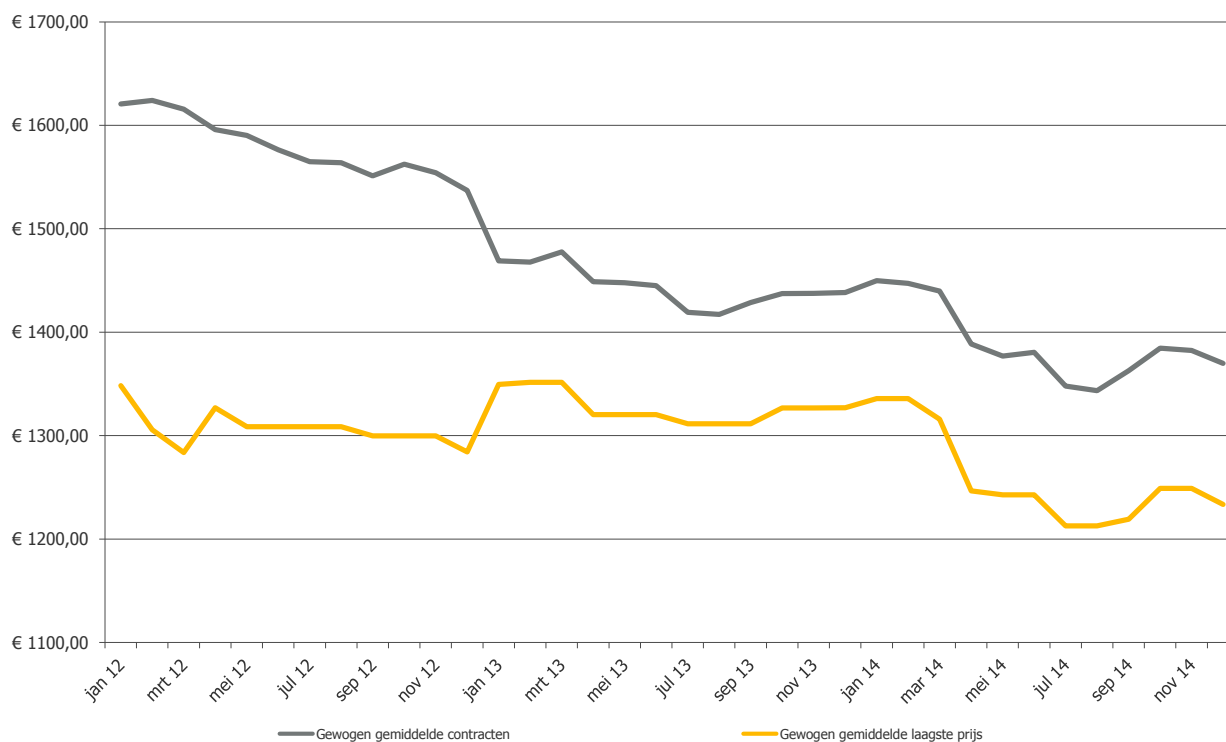
3.2.1.3. Prijzen voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik

Figuur 31 geeft de evolutie weer van verschillende prijsniveaus voor huishoudelijke aardgasafnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik: de gewogen gemiddelde prijs van de contracten²⁷ en de gewogen gemiddelde laagste prijs²⁸.

In december 2014 bedroeg het prijsverschil tussen de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs € 136,33. In december 2013 bedroeg het prijsverschil € 111,41.

De prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten was in december 2014 (€ 1.369,89) ten opzichte van een jaar voordien met 4,75% gedaald. De curve van de gewogen gemiddelde laagste prijs daalde over diezelfde periode met 7,03%.

Figuur 31: Evolutie van de aardgasfactuur voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik (typecategorie D3, 23.260 kWh op jaarbasis)

²⁷ De afnemers die een contract ondertekenden en de prijs van het afgesloten contract betalen zijn de actieve afnemers.

²⁸ De afnemers die op actief zoek gaan naar de laagste prijs in hun distributienetgebied betalen deze laagste prijs.

In figuur 32 wordt een onderscheid gemaakt op basis van het *vaste* versus *variabele* karakter van de energiecomponent.

De gewogen gemiddelde prijs van de contracten met variabele energiecomponent en de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met vaste energiecomponent nemen tussen december 2013 en december 2014 af met respectievelijk 3,86% en 5,15%.

Van april t.e.m. oktober 2014 lag de prijscurve van de contracten met vaste energieprijzen boven die van de contracten met variabele energieprijzen. Eind 2014 is het prijsniveau van de contracten met variabele energieprijzen het hoogst. Het prijsverschil bedraagt dan € 36,89. Eind 2013 bedroeg het prijsverschil tussen beide curven € 19,29.

Figuur 32: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik

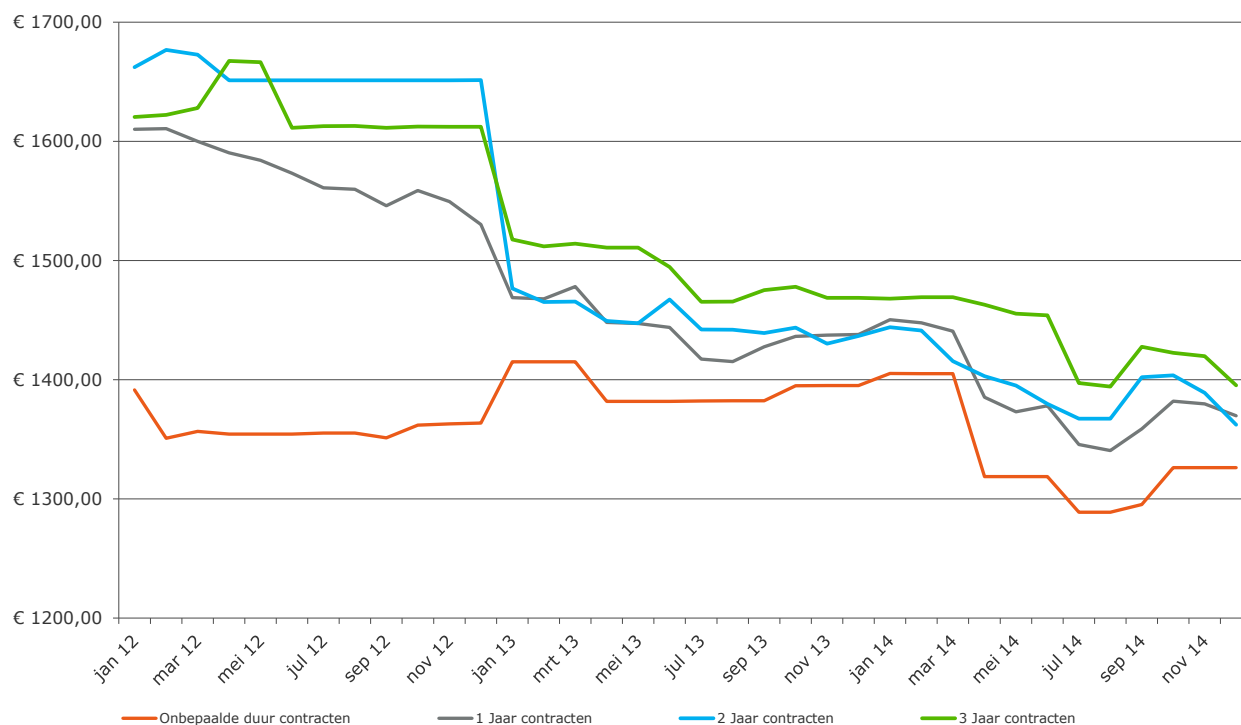
Merk ook hier op dat sinds januari 2014 in de V-test rapportering voor de contracten met variabele energiecomponent rekening gehouden wordt met de forwardnoteringen op energiebeurzen. Hierdoor zou de prijsevolutie van deze contracten geen (of in ieder geval minder) invloed meer mogen ondervinden van seizoenseffecten in de prijsvorming.

We berekenen ook gewogen gemiddelde prijzen waarbij we een onderscheid maken op basis van de looptijd van het contract.

Figuur 33 toont aan dat de prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de 3-jarige contracten (in december 2014 € 1.395,31) tijdens heel het jaar 2014 boven de andere prijscurven ligt. De gewogen gemiddelde prijs van de contracten van onbepaalde duur (in december 2014 € 1.326,26) is het ganse jaar het laagst. De overige prijscurven, namelijk die van de gewogen gemiddelde prijs van de 1- en 2-jarige contracten, liggen tussen beide prijscurven..

Deze situatie lijkt wat contra-intuïtief, omdat een lange termijncontract in principe aantrekkelijker is voor de aardgasleverancier en dit zich dus in zekere zin zou moeten uiten in de vorm van een gunstigere prijs voor de afnemer. Het feit dat de afnemers geen verbrekingsvergoeding meer moeten betalen bij vroegtijdige stopzetting van het contract maakt dat de relevantie van 2- en 3-jaar contracten vanuit klantenperspectief genuanceerd moet worden. Toch kan het voor afnemers interessant zijn om een contract op langere termijn af te sluiten, bijvoorbeeld als dit een vaste energieprijis garandeert. Enkel een diepgaande analyse waarbij zowel het vaste of variabele karakter van de energieprijis als de looptijd van het contract beschouwd worden, kan hier meer inzicht in verschaffen.

Figuur 33: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik

3.2.1.4. Verdeling van de aardgasprijs voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik

De totale jaarlijkse kost die de leveranciers aan hun eindafnemers voor aardgas aanrekenen, bestaat uit verschillende onderdelen:

- de energiekost (omvat de energiecomponent en de jaarlijkse vergoeding);
- de nettarieven (aardgasdistributie en -vervoernettarieven);
- de heffingen;
- de btw.

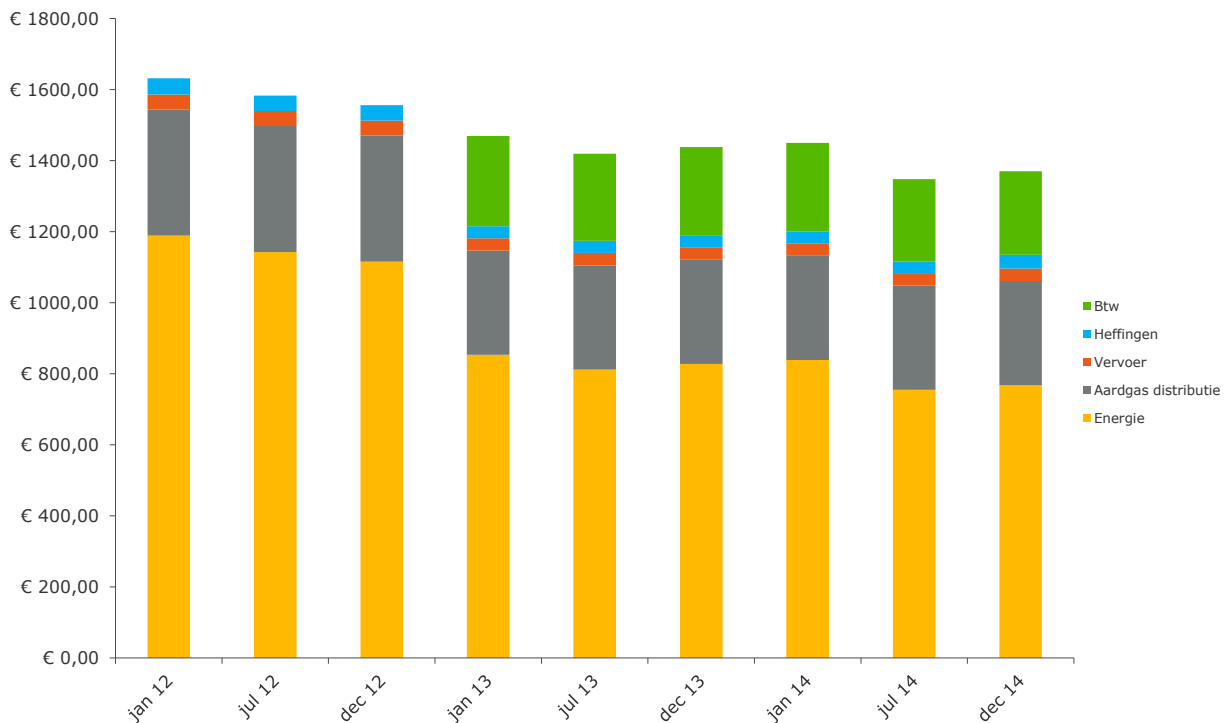
De leveranciers hebben alleen invloed op de energiekost²⁹. Sinds 2013 wordt de btw niet langer bij de verschillende onderdelen gerekend, maar als apart onderdeel weergegeven. In figuur 34 wordt de hoogte van de samenstellende prijsonderdelen weergegeven.

²⁹ De energiekost omvat in realiteit ook de vervoernettarieven die verschillend zijn per aardgasleverancier. Op basis van een schatting van de CREG wordt 'Vervoer' in onderstaande figuur en tekst als een afzonderlijk prijsonderdeel weergegeven.

Sinds 1 april 2014 maakt de toeslag beschermde klanten deel uit van de federale bijdrage voor aardgas. Ook is sindsdien geen btw meer verschuldigd op de federale bijdrage. Op de inning van deze federale bijdrage is sinds die datum ook cascadering (doorrekening van vervoernetbeheerder Fluxys naar de bevrachters naar de aardgasleveranciers naar de eindafnemers) van toepassing.

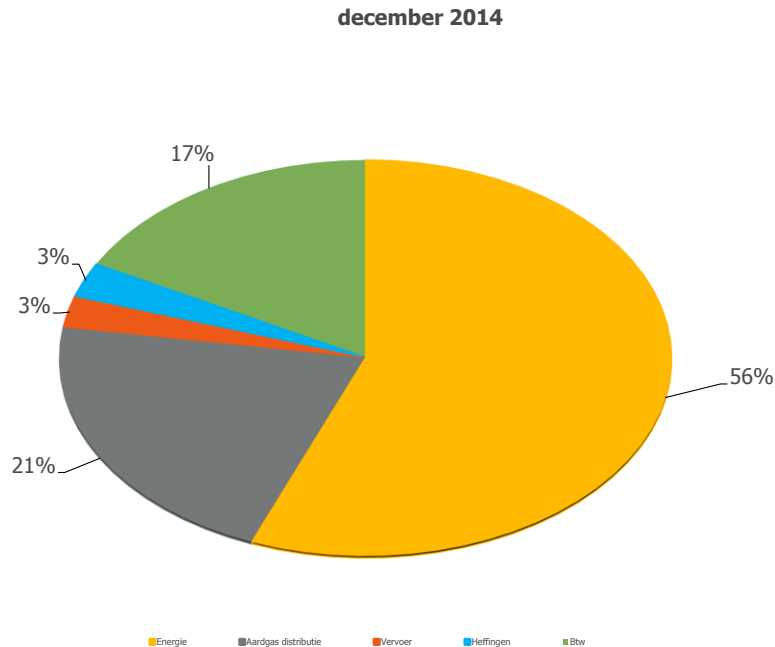
De prijs die een huishoudelijke afnemer betaalt hangt af van de woonplaats, omdat de hoogte van de aardgasdistributietarieven verschilt tussen de verschillende Vlaamse distributienetgebieden.

Figuur 34: Verdeling van de aardgasprijs voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik

De belangrijkste wijzigingen en opzichte van een jaar eerder zijn dat 'energie' gedaald is met 7,25% en dat 'heffingen' gestegen is met 13,78%. Dit alles had logischerwijs een impact op het onderdeel 'btw' dat zakte met 5,33%.

Figuur 35: Procentuele verdeling van de onderdelen van de aardgasprijs voor een gezin dat verwarmt met aardgas met een doorsnee verbruik

Het opsplitsen van de totale aardgasprijs op jaarbasis resulteert eind 2014 in volgende verdeling over de componenten: 'energie' 56,04%, 'aardgas distributie' 21,42%, 'vervoer' 2,55%, 'heffingen' 2,83% en 'btw' 17,16%.

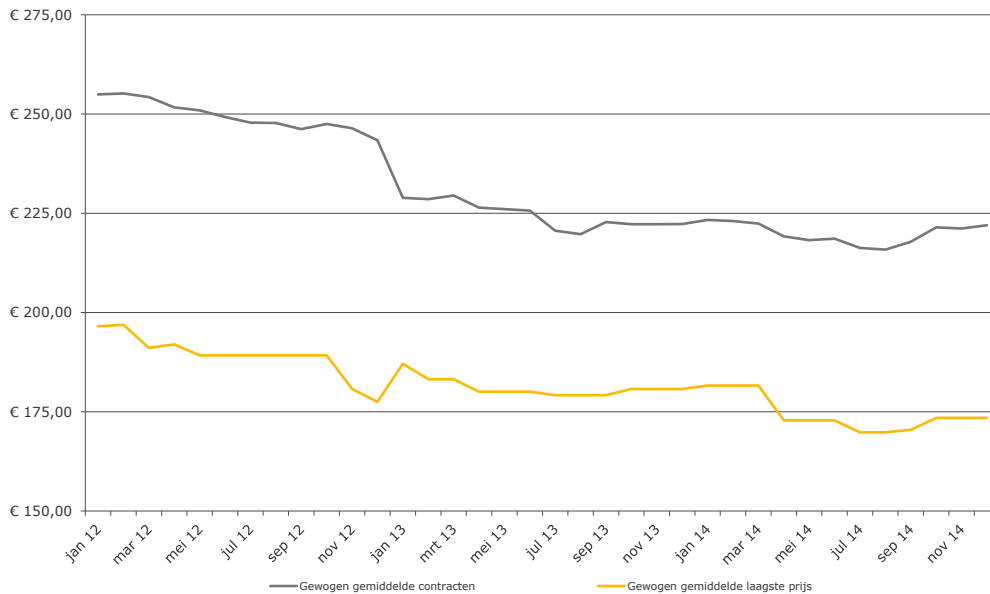
3.2.1.5. Prijzen voor huishoudelijke afnemers met een laag verbruik die niet verwarmen met aardgas en die verwarmen met aardgas met een groot verbruik

Huishoudelijke afnemers met een klein verbruik die niet verwarmen met aardgas

De gewogen gemiddelde prijs van deze contracten daalt in december 2014 t.o.v. het voorgaande jaar zeer lichtjes, met 0,15%. Het gewogen gemiddelde laagste prijspeil nam over diezelfde periode af met 4,03%.

In december 2014 bedroeg het prijsverschil tussen de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs € 48,53 voor dit type afnemer. In december 2013 bedroeg het prijsverschil € 41,58.

Figuur 36: Evolutie van de aardgasfactuur voor huishoudelijke afnemers met een klein verbruik die niet verwarmen met aardgas (typecategorie D1, 2.360 kWh op jaarbasis)

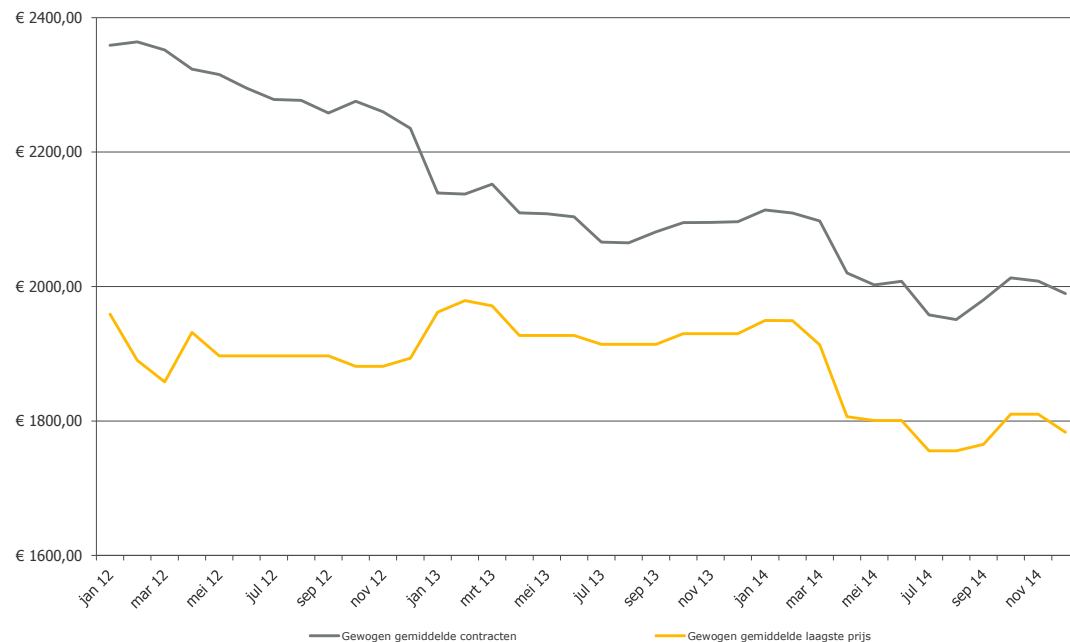

Huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een groot verbruik

Voor de categorie van huishoudelijke aardgasafnemers met een groot verbruik daalde de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met 5,09% en de gewogen gemiddelde laagste prijs met 7,60% tussen december 2013 en december 2014.

In december 2014 bedroeg het prijsverschil tussen de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs € 206,44. In december 2013 bedroeg het prijsverschil € 166,43.

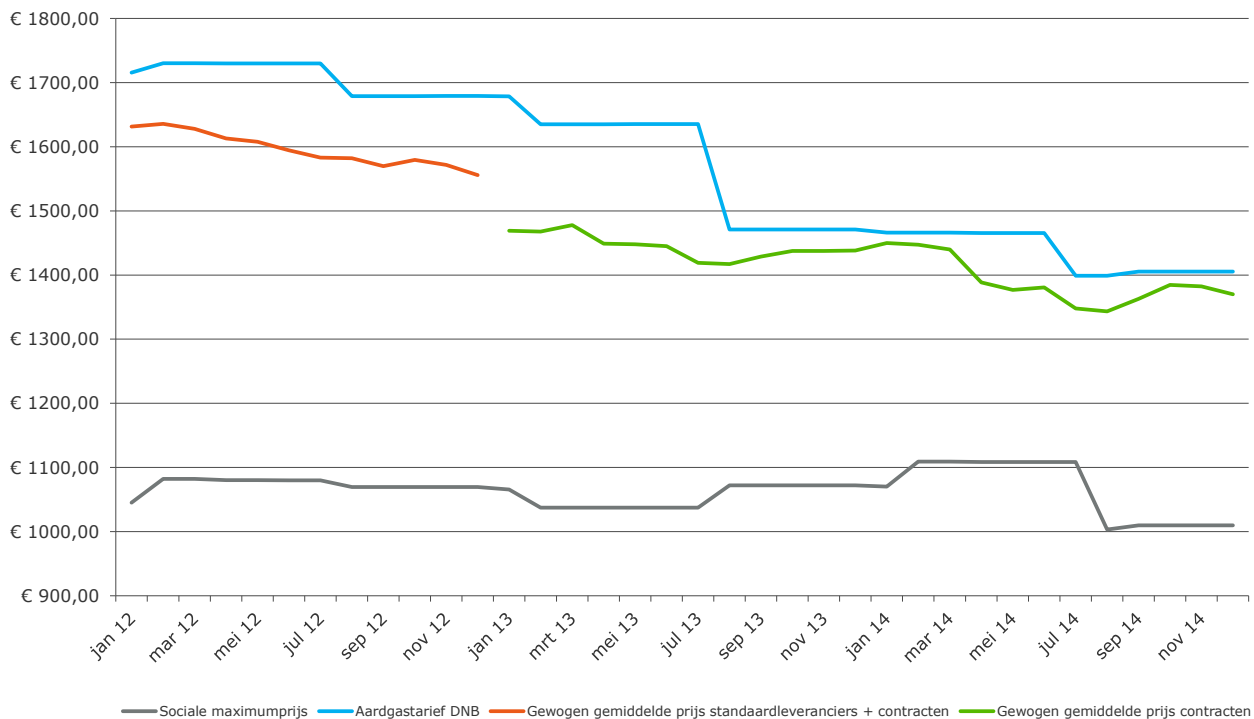
Figuur 37: Evolutie van de aardgasfactuur voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een groot verbruik (typeafnemer D3b, 34.890 kWh op jaarbasis)

3.2.2. Sociale maximumprijzen en aardgastarief DNB

In de onderstaande figuur wordt de evolutie van de sociale maximumprijs voor aardgas weergegeven voor huishoudelijke afnemers met een doorsnee verbruik die verwarmen met aardgas. Verder wordt in de figuur ook het gewogen gemiddelde aardgastarief DNB weergegeven: dit tarief geldt enkel voor de afnemers die beleverd worden door hun distributienetbeheerder en die geen recht hebben op de sociale maximumprijs. Afnemers kunnen er niet voor kiezen om beleverd te worden door de distributienetbeheerder. Dit gebeurt in het kader van de sociale openbare dienstverplichtingen. Als referentieprijs wordt sinds 2013 de gewogen gemiddelde prijs van de contracten³⁰ getoond, dit is de gewogen gemiddelde prijs waarbij de sociale maximumprijs en het gewogen gemiddelde elektriciteitstarief DNB buiten beschouwing gelaten worden.

Figuur 38: Evolutie van de sociale maximumprijs en het gewogen gemiddelde aardgastarief DNB voor aardgas voor huishoudelijke afnemers die verwarmen met aardgas met een doorsnee verbruik

De sociale maximumprijs nam tussen eind 2013 en eind 2014 af met 5,81%. De referentieprijs daalde over diezelfde periode met 4,75%. De sociale maximumprijs was eind 2014 € 223,86 lager dan de gewogen gemiddelde laagste prijs.

Het gewogen gemiddelde aardgastarief DNB (in december € 1.405,39) lag eind 2014 € 35,50 boven de referentieprijs.

Voor de huishoudelijke afnemers met een *klein* verbruik bedroeg de sociale maximumprijs eind 2014 € 100,97 per jaar. Het prijsverschil tussen de referentieprijs en de sociale maximumprijs bedroeg op dat moment € 121,01. De sociale maximumprijs is eind 2014 € 72,48 lager dan de gewogen gemiddelde laagste prijs voor huishoudelijke afnemers met een klein verbruik. Het aardgastarief DNB (€ 235,15) is hoger dan de referentieprijs (€ 221,98) eind 2014.

³⁰ Voordien werd als referentieprijs de gewogen gemiddelde prijs standaardleveranciers + contracten opgenomen. Aangezien de standaardklanten sinds 2013 werden overgezet op een contract, kan deze prijscurve niet langer getoond worden.

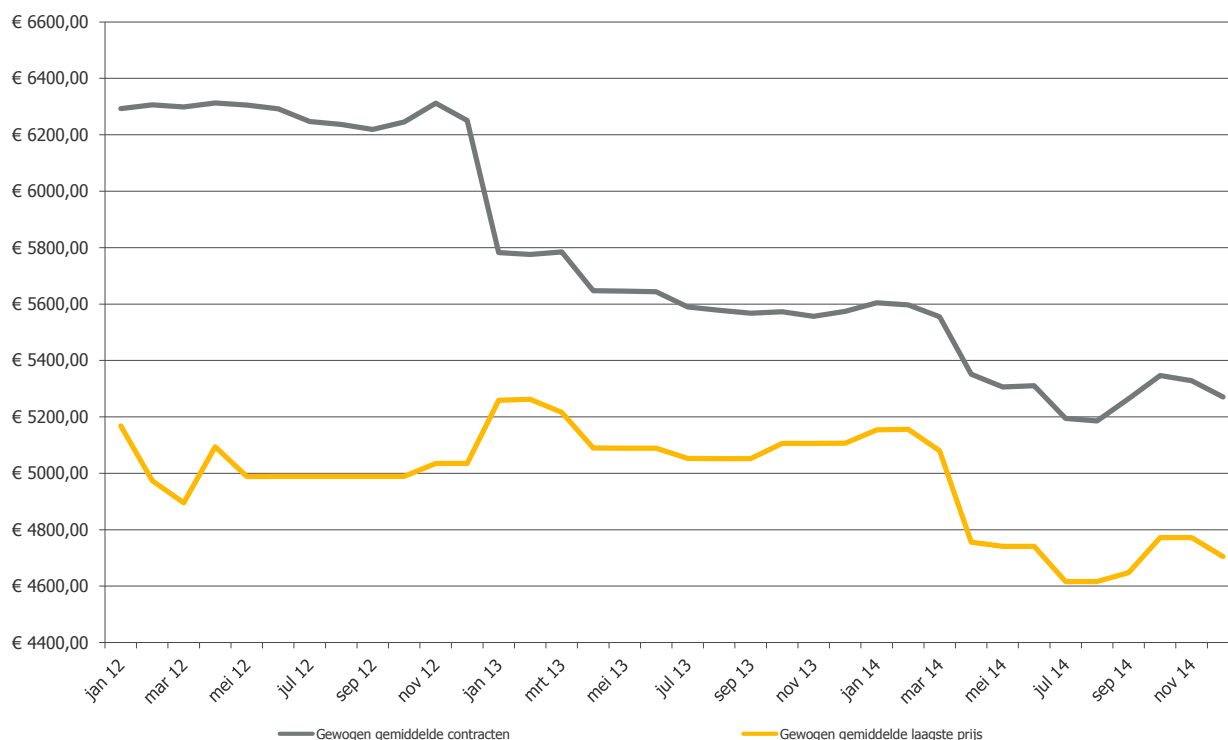
Eind 2014 betalen huishoudelijke afnemers met een *groot* verbruik die genieten van de sociale maximumprijs € 1.514,55, wat dus € 475,04 minder is dan de referentieprijs. De sociale maximumprijs is voor deze afnemers eind 2014 € 268,60 lager dan de gewogen gemiddelde laagste prijs. Het elektriciteitstarief DNB (€ 2.059,70) is in december 2014 hoger dan de referentieprijs (€ 1.989,59).

3.2.3. Kleine professionele afnemers

3.2.3.1. Aardgasrijzen voor kleine professionele afnemers

In figuur 39 gaan we dieper in op de evolutie van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs voor kleine professionele aardgasafnemers.

Figuur 39: Evolutie van de aardgasrijzen voor kleine professionele aardgasafnemers met een verbruik van 116.280 kWh (typecategorie I1, 116.280 kWh op jaarbasis)

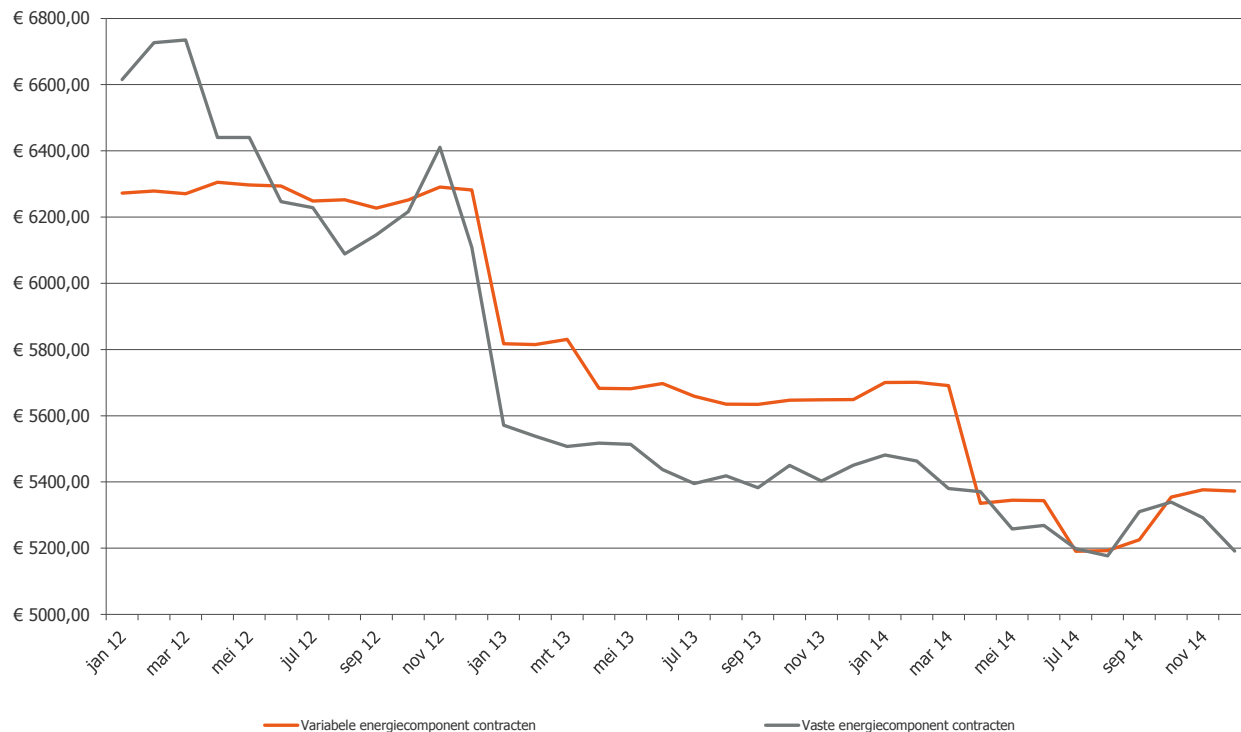

Tussen december 2013 en december 2014 daalden beide in de figuur opgenomen prijsniveaus: de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met 5,45% en de gewogen gemiddelde laagste prijs met 7,86%.

In december 2014 bedroeg het prijsverschil tussen de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs € 565,49. In december 2013 bedroeg het prijsverschil € 467,70.

We berekenen ook gewogen gemiddelde prijzen waarbij we een onderscheid maken op basis van het *vaste* of *variabele* karakter van de energiecomponent.

Figuur 40: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen vaste en variabele energiecomponent voor kleine professionele afnemers

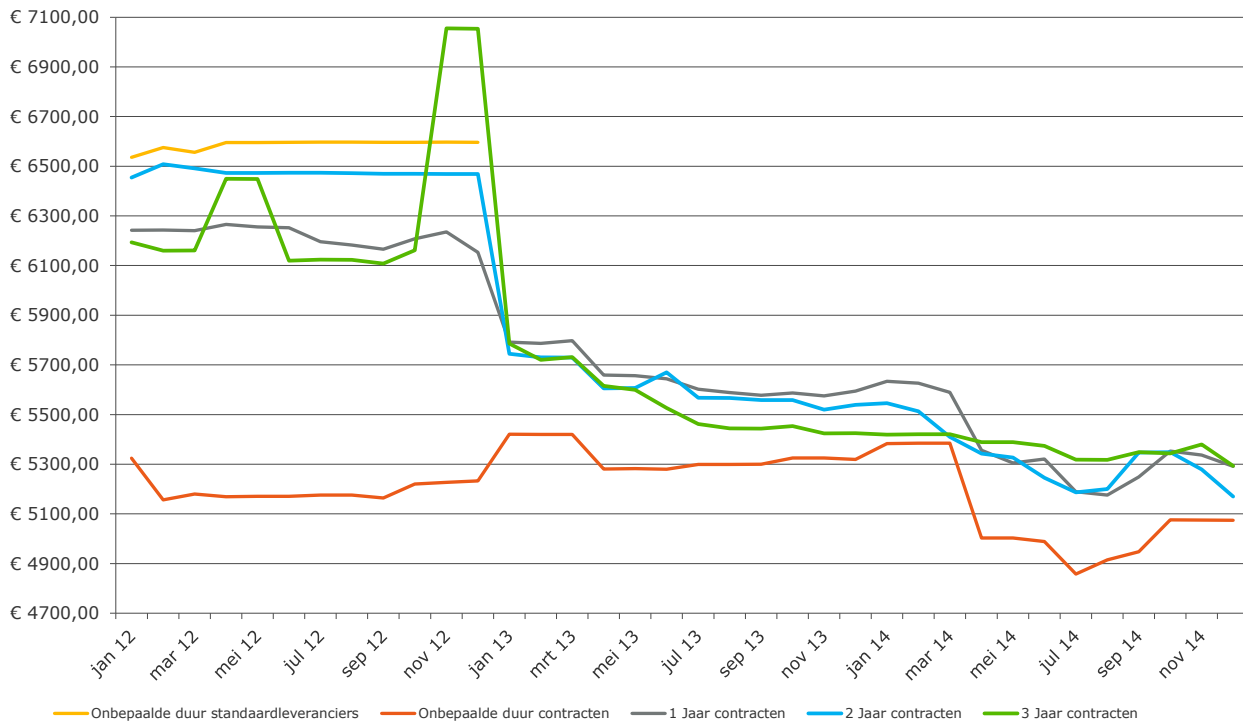
De gewogen gemiddelde prijs van de contracten met variabele energiecomponent en de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met vaste energiecomponent namen tussen december 2013 en december 2014 af met respectievelijk 4,89% en 4,76%.

Van april t.e.m. oktober 2014 is het prijsverschil tussen beide prijsniveaus opvallend lager dan tijdens de voorgaande maanden. Eind 2014 is de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met variabele energiecomponent € 181,16 duurder dan de gewogen gemiddelde prijs van de contracten met vaste energiecomponent.

Deze vaststelling gaat in tegen het intuïtieve aanvoelen dat de prijs van de contracten met vaste energieprijzen hoger moet zijn omdat het logisch lijkt dat de energieleveranciers een hogere marge nemen op vaste contracten om zichzelf in te dekken tegen potentiële onvoorziene risico's op prijsstijgingen. Merk ook hier op dat sinds januari 2014 in de V-test rapportering voor de contracten met variabele energiecomponent ook rekening gehouden wordt met de forwardnoteringen op energiebeurzen. Hierdoor zou de prijsevolutie van deze contracten geen (of in ieder geval minder) invloed meer mogen ondervinden van seizoenseffecten in de prijsvorming.

In figuur 41, waarin een onderscheid gemaakt wordt op basis van de looptijd van het contract, wordt duidelijk dat in 2014, net zoals in 2013, het prijspeil van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten van onbepaalde duur het laagst is (december 2014: € 5.074,60).

Figuur 41: Jaarlijkse kostprijs op basis van het onderscheid tussen looptijd voor kleine professionele afnemers

3.2.3.2. Verdeling van de aardgasprijs voor kleine professionele afnemers

De totale jaarlijkse kostprijs die de kleine professionele aardgasafnemers betalen aan de leveranciers is, uitgezonderd het prijsonderdeel btw, samengesteld uit dezelfde prijsonderdelen als de kostprijs die de huishoudelijke aardgas afnemers jaarlijks betalen:

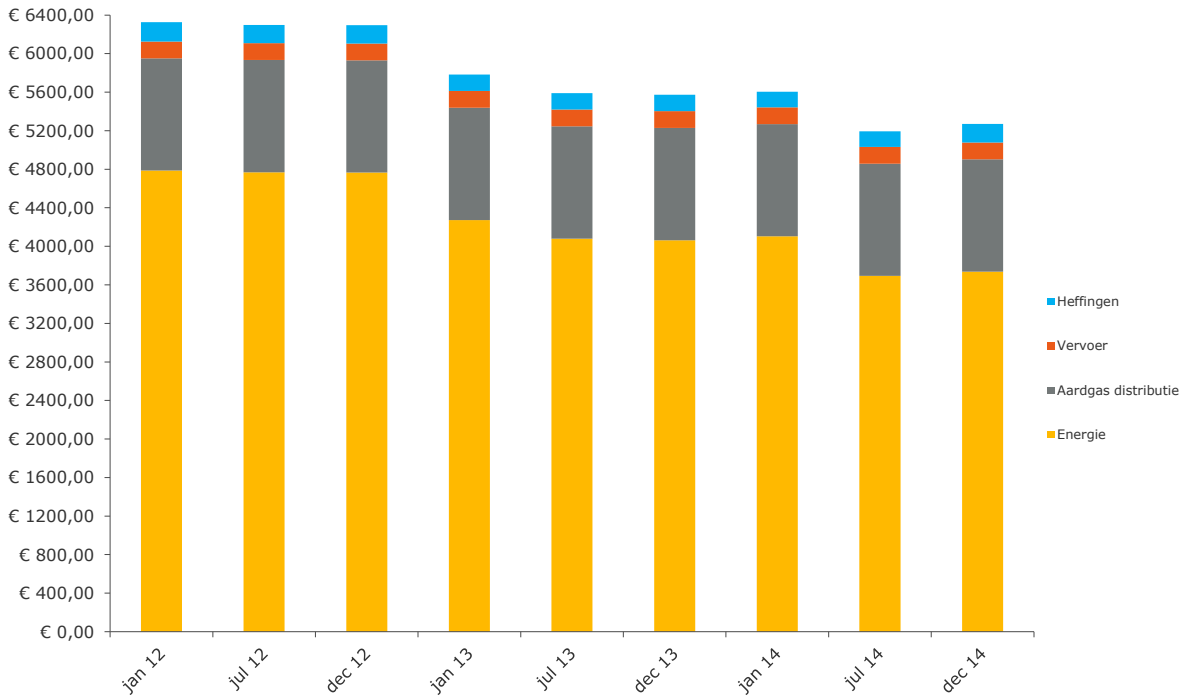
- de energiekost;
- de nettarieven (aardgas- en vervoernettarieven);
- de heffingen.

De leveranciers hebben alleen invloed op de energiekost³¹. In figuur 42 wordt de hoogte van de samenstellende prijsonderdelen weergegeven.

De prijs die ook een professionele aardgasafnemer betaalt, hangt af van de vestigingsplaats, aangezien de hoogte van de aardgasdistributienettarieven verschilt tussen de verschillende Vlaamse distributienetgebieden.

³¹ De energiekost omvat in realiteit de vervoernettarieven die verschillend zijn per leverancier. Op basis van een schatting wordt 'Vervoer' in onderstaande figuur en tekst als een afzonderlijk prijsonderdeel weergegeven.

Figuur 42: Verdeling van de aardgasprijs voor kleine professionele afnemers

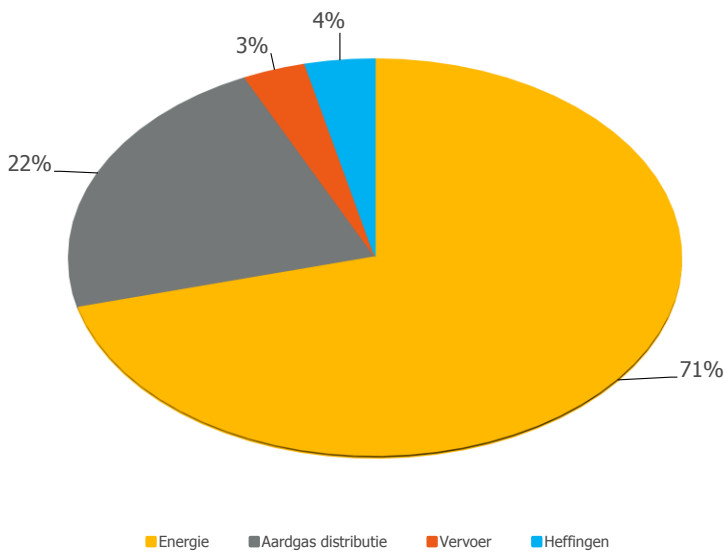

De

belangrijkste wijzigingen eind 2014 ten opzichte van een jaar eerder zijn dat 'energie' gedaald is met ongeveer 8% (8,03%) en dat 'heffingen' gestegen zijn met 13,78%.

Figuur 43: Procentuele verdeling van de onderdelen van de totale jaarlijkse aardgasprijs voor kleine professionele afnemers met een verbruik van 116.280 kWh

december 2014

In december 2014 is het procentueel aandeel van 'energie' 70,90%, van 'aardgasdistributie' 22,11%, van 'vervoer' 3,31% en van 'heffingen' 3,68%.

4. Conclusies

MARKTONTWIKKELINGEN

- Het aantal elektriciteits- en aardgasklanten dat van leverancier veranderde, bleef hoog in 2014, zonder de recordniveaus van 2012 en 2013 te evenaren. Toch is de energiemarkt in Vlaanderen allerm minst ingedommeld. Zeker niet voor kleine bedrijven die in 2014 de motor van de leverancierswissels werden.
- Een opvallende andere indicator die aangeeft dat de concurrentie op de elektriciteits- en aardgasmarkten hoog blijft, is het groot aantal extra energieleveranciers in 2014.
- Dit leidde niet tot een even spectaculaire evolutie van de concentratie indexen (HHI- en C3-indexen) die we gebruiken om de concurrentiële positie van de markt te beoordelen. We zien eerder een vertraagde vooruitgang voor HHI, na spectaculaire verbeteringen afgelopen jaren. Voor professionele jaargelezen klanten is er wel nog significante vooruitgang in de concentratie index, aangedreven door de hoge wisselactiviteit in die groep.
- De concurrentie begint zich meer af te spelen *tussen* de nieuwkomers en niet meer hoofdzakelijk tussen de historische leveranciers en de nieuwkomers op de markt.

PRIJSEVOLUTIE ELEKTRICITEIT

- De gewogen gemiddelde prijs van de contracten ligt in december 2014 voor alle beschouwde afnemers hoger dan in april 2014
 - gezin met een doorsnee verbruik: 3,87% (€703,40 eind 2013, €604,47 euro april 2014 versus €627,89 euro eind 2014)
 - gezin met een klein verbruik: 4,01% (€153,68 eind 2013, €130,25 euro april 2014 versus €135,47 euro eind 2014)
 - gezin met een groot verbruik: 5,76% (€2.993,6 eind 2013, €2.585,11 euro april 2014 versus €2.733,93 euro eind 2014)
 - klein bedrijf: 2,15% (€9.172,01 eind 2013 versus €9.323,70 euro eind 2014)
- De gewogen gemiddelde laagste prijs is eind 2014 t.o.v. april 2014 voor een gezin met een groot verbruik opvallend minder sterk gestegen (1,08%) dan voor de overige gezinnen (een gezin met een doorsnee verbruik 9,06% en een gezin met een klein verbruik 10,37%). Over dezelfde periode stijgt deze prijs voor de kleine bedrijven met 3,20%.
- Het prijsniveau van de contracten met vaste energiecomponent voor gezinnen met een doorsnee verbruik is sinds juni 2014 hoger dan dat van de contracten met variabele energiecomponent. Voor kleine bedrijven is dit, met uitzondering van maart, ook het geval. Deze vaststelling sluit aan bij het intuïtieve aanvoelen dat contracten met vaste energiecomponent duurder zijn omdat de leverancier zich moet indekken tegen potentiële onvoorziene prijsstijgingsrisico's.
- Sinds oktober 2014 ligt het elektriciteitstarief DNB voor gezinnen met een doorsnee verbruik onder de referentieprijs.

PRIJSEVOLUTIE AARDGAS

- De gewogen gemiddelde prijs van de aardgascontracten lag eind 2014 voor alle beschouwde afnemers lager dan eind 2013:
 - gezin dat verwarmt met aardgas met een doorsnee verbruik: -4,75% (€1.449,89 eind 2013 versus €1.369,89 euro)
 - gezin dat niet verwarmt met aardgas met een klein verbruik: -0,15% (€222,31 eind 2013 versus €221,98 euro)
 - gezin dat verwarmt met aardgas met een groot verbruik: -5,09% (€2.096,34 eind 2013 versus €1.989,59 euro)
 - klein bedrijf: -5,45% (€5.574,32 eind 2013 versus €5.270,64 euro)
- De gewogen gemiddelde laagste prijs is ook voor alle afnemers lager dan eind 2013
 - gezin dat verwarmt met aardgas met een doorsnee verbruik: -7,03%
 - gezin dat niet verwarmt met aardgas met een klein verbruik: -4,03%
 - gezin dat verwarmt met aardgas met een groot verbruik: -7,60%
 - klein bedrijf: -7,86%

Bijlagen

Bijlage 1: Berekening Herfindahl-Hirschman index (HHI) en C3

Bijlage 2: Methodologie van het onderzoek van de prijzen

Bijlage 3: Overzicht van de huishoudelijke typeafnemers voor elektriciteit en aardgas

Bijlage 4: Overzicht van de kleine professionele typeafnemers voor elektriciteit en aardgas

Bijlage 1: Berekening Herfindahl-Hirschman index (HHI) en C3

De **HHI index** is een vaak gebruikte maatstaf voor de concentratiegraad in een sector. Daarbij slaat de term "concentratiegraad" op het aantal aanbieders van goederen of diensten in een bepaalde sector. De berekening is gebaseerd op de verdeling van de markt onder verschillende aanbieders.

De formule is als volgt:

$$HHI = \sum (m_i)^2 \text{ voor } i \text{ gaande van } 1 \text{ tot } n$$

waarbij geldt:

m_i = marktaandeel van aanbieder i (liggend tussen 0 en 1)

n = aantal aanbieders op de markt

Vaak wordt de berekening gemaakt op basis van de marktaandelen die in percentages, dus liggend tussen 0 en 100, worden uitgedrukt. De uitkomst van de berekening ligt dan steeds tussen 0,0001 (volledige mededinging) en 10.000 (monopolie). Bij een HHI gelijk aan 10.000 is er slechts één aanbieder met een marktaandeel van 100 %. Bij een HHI die 0 benadert, zijn er zeer veel kleine aanbieders.

Interpretatie: hoe hoger de indexwaarde, hoe hoger de aanbiederconcentratie

- ongeconcentreerde markt: $0 \leq HHI < 1.000$
- gematigd geconcentreerde markt: $1.000 \leq HHI < 2000$
- geconcentreerde markt: $HHI \geq 2000$

Economisten stellen dat een HHI onder de 2000 duidt op een concurrentiële markt en dat een HHI boven de 2.500 op zware risico's voor de marktwerking wijst.

C3

Deze index geeft aan hoeveel procent de drie ondernemingen met het grootste marktaandeel gezamenlijk binnen één relevante markt innemen. Deze index is minder genuanceerd dan de HHI-index, omdat hij de onderlinge verschillen tussen de grootste leveranciers buiten beschouwing laat. Twee heel verschillende marktsituaties kunnen leiden tot eenzelfde waarde voor de C-index.

Voorbeeld:

Markt A: 73 % + 1 % + 1 % = 75 %

Markt B: 25 % + 25 % + 25 % = 75 %

Hoewel markt A veel geconcentreerder is dan markt B, blijkt dat niet uit de berekende C3-index.

Bijlage 2: Methodologie van het onderzoek van de prijzen

De vergelijkingen worden gemaakt aan de hand van een aantal typecategorieën van eindafnemers (zie Bijlage 3 en Bijlage 4). We gebruiken ook de totale jaarlijkse kostprijs voor een bepaald type eindafnemer. Deze prijs omvat alle relevante elementen (energiekost, nettarieven en heffingen).

Kortingen niet inbegrepen

Het feit dat de prijsinformatie gebruikt voor dit rapport afkomstig is van de leveranciers en door hen gerapporteerd werd in het kader van de V-test[®] betekent dat in de prijzen geen rekening gehouden wordt met commerciële kortingen, zoals een korting voor betaling via domiciliëring of een welkomstkorting voor nieuwe klanten. Deze - door een aantal leveranciers gehanteerde - kortingen kunnen de in de studie berekende prijsniveaus in de praktijk lichtjes lager doen uitvallen.

Gewogen gemiddelde prijzen

Om de representativiteit van de berekende prijzen te verhogen, past de VREG wegingen toe: Enerzijds laten we het **relatieve belang van het distributienetgebied** meewegen in de gemiddelde prijzen. Zo weegt de jaarlijkse kostprijs in een distributienetgebied met een groot aantal huishoudelijke respectievelijk kleine professionele toegangspunten zwaarder door in het gemiddelde dan de jaarlijkse kostprijs in een distributienetgebied met een klein aantal huishoudelijke respectievelijk kleine professionele toegangspunten.

Daarnaast wordt het **marktaandeel van de leverancier en zijn contract(en) bij huishoudelijke respectievelijk kleine professionele afnemers** gebruikt om de weging tussen de prijzen van de leveranciers en hun contracten onderling te bepalen.

Wanneer beide wegingen vervolgens worden gecombineerd, krijgen we een gewogen gemiddelde prijs die representatief is voor de prijs die de gezinnen en de kleine professionele in Vlaanderen betalen. De diversiteit die bestaat in de Vlaamse energiemarkt speelt hierdoor geen vertekende rol, terwijl bij de berekeningen nog altijd alle relevante informatie verwerkt wordt, in tegenstelling tot een op een steekproef gebaseerd onderzoek.

Deze methodiek wordt duidelijker aan de hand van het volgende voorbeeld. Voor de eenvoud gaan we uit van een situatie met twee leveranciers die in twee netgebieden leveren met elk één contract.

		Leverancier 1	Leverancier 2		
Netgebied 1	Marktaandeel	10,00%	90,00%		
25,00%	Prijs	100,00 euro	150,00 euro	145,00 euro	
Netgebied 2	Marktaandeel	20,00%	80,00%		
75,00%	Prijs	120,00 euro	180,00 euro	168,00 euro	
		115,00 euro	172,50 euro	162,25 euro	

$$(100 \cdot 0,1 + 150 \cdot 0,9) / (0,1 + 0,9) = 145$$

$$\text{Gemiddelde van leverancier 1 en 2, gewogen ten aanzien van hun respectievelijk marktaandeel en ten aanzien van de grootte van de distributienetgebieden: } (145 \cdot 0,25 + 168 \cdot 0,75) / (0,25 + 0,75) = 162,25$$

Gratis elektriciteit verrekend

Voor de berekening van de gewogen gemiddelde elektriciteitsprijzen van de verschillende leveranciers voor huishoudelijke afnemers houden we ook rekening met de gratis hoeveelheid elektriciteit waarop elk gezin in Vlaanderen recht heeft.

Deze hoeveelheid wordt verrekend als een korting op de prijzen die de leveranciers hebben bezorgd aan ons. De korting wordt berekend door het aantal gratis kWh te vermenigvuldigen met de eenheidsprijs. Tot en met 2007 werd deze door het ministerie van Economische Zaken vastgelegd, maar vanaf 2008 wordt deze berekend door ons. Voor 2014 bedraagt die 20,93 eurocent/kWh inclusief btw. Aangezien het aantal gratis kWh afhangt van het aantal gezinsleden, maken we (enkel voor de analyse in dit rapport en niet voor de leveranciersvergelijking op www.vreg.be) de volgende assumpties voor de berekening van de jaarlijkse kostprijs per typecategorie:

Categorie Da:	1 gezinslid	→	200 kWh gratis	→	korting van € 41,87 in 2014
Categorie Db:	2 gezinsleden	→	300 kWh gratis	→	korting van € 62,80 in 2014
Categorie Dc:	3 gezinsleden	→	400 kWh gratis	→	korting van € 83,74 in 2014
Categorie Dc1:	3 gezinsleden	→	400 kWh gratis	→	korting van € 83,74 in 2014
Categorie Dd:	4 gezinsleden	→	500 kWh gratis	→	korting van € 104,67 in 2014
Categorie De:	4 gezinsleden	→	500 kWh gratis	→	korting van € 104,67 in 2014
Categorie De1:	4 gezinsleden	→	500 kWh gratis	→	korting van € 104,67 in 2014

Bijlage 3: Overzicht van de huishoudelijke typeafnemers voor elektriciteit en aardgas

Voor de vergelijkingen in dit rapport worden verschillende typecategorieën gebruikt. Deze tabel geeft een overzicht van de typecategorieën en hun verbruik per tariefperiode voor elektriciteit.

In de kolommen 'Vóór' staat telkens het jaarverbruik per tarief vóór de invoering van het weekendtarief (1 januari 2007) en in de kolommen 'Na' staat telkens het jaarverbruik per tarief vanaf de invoering van het weekendtarief. De invoering van het weekendtarief had enkel invloed op typecategorieën Dc, Dd en De.

Type-categorie	Jaarverbruik dagtarief (kWh)		Jaarverbruik nachttarief (kWh)		Jaarverbruik uitsluitend nachttarief (kWh)	
	Vóór	Na	Vóór	Na	Vóór	Na
Da	600	600	0	0	0	0
Db	1.200	1.200	0	0	0	0
Dc (*)	2.200	1.600	1.300	1.900	0	0
Dc1	3.500	3.500	0	0	0	0
Dd	5.000	3.600	2.500	3.900	0	0
De	5.000	3.600	2.500	3.900	12.500	12.500
De1	7.500	7.500	0	0	12.500	12.500

(*) Dit verbruik komt overeen met het elektriciteitsverbruik van een doorsnee gezin.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de typecategorieën voor aardgas:

Type-categorie	Jaarverbruik dagtarief (kWh)	
D1	2.326	
D2	4.652	Koken en warm water
D3 (*)	23.260	
D3b	34.890	Verwarming en ander gebruik

(*) Dit verbruik komt overeen met het aardgasverbruik van een doorsnee gezin dat verwarmt op aardgas.

Bijlage 4: Overzicht van de kleine professionele typeafnemers voor elektriciteit en aardgas

Voor de vergelijkingen in dit rapport worden verschillende typecategorieën gebruikt.

Deze tabel geeft een overzicht van de typecategorieën en hun verbruik per tariefperiode voor elektriciteit:

Type-categorie	Jaarverbruik dagtarief (kWh)	Jaarverbruik nachttarief (kWh)	Jaarverbruik uitsluitend nachttarief (kWh)
Ia	17.500	12.500	0
Ib	29.000	21.000	0

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de typecategorieën voor aardgas:

Type-categorie	Jaarverbruik dagtarief (kWh)
I1	116.280

VREG

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20 bus 19

1000 Brussel

gratis telefoonnummer 1700

fax 02 553 13 50

info@vreg.be

vreg.be